

Beş Sevgi Dili Ölçeği'nin Türkçe Diline Uyarlanması ve Evli Bireylerin Demografik Özelliklerine Göre İncelenmesi

Şanel İnce

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne Rehberlik ve
Psikolojik Danışmanlık dalında Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi Şubat

2016

Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü onayı

Prof. Dr. Cem Tanova
L.E.Ö.A. Enstitüsü Müdür Vekili

Bu tezin Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarım.

Doç. Dr. Canan Zeki
Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanı

Bu tezi okuyup değerlendirdiğimizi, tezin nitelik bakımından Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Doç. Dr. Sibel Dinçyürek
Tez Danışmanı

Değerlendirme Komitesi

1. Doç. Dr. Sibel Dinçyürek

2. Doç. Dr. Canan Zeki

3. Yrd. Doç. Dr. Yeliz Akıntuğ

ABSTRACT

The first purpose of this research is to adjust the 'Five Love Language' scale developed by Egbert and Polk in 2006 into Turkish culture. The second purpose is to investigate the variables according to the married couples' socio demographic state in five love languages.

The study group of this research consists of 257 women, 202 men and totally 459 participants. In order to test married couples five languages scale, faculty of education academicians support has been taken for the purpose of reliability and validity of the original scale of five love languages. After piloting the scale in English, it has been adopted to Turkish.

At the end of the reliability and validity, in order to test the structure of the scale Oblimin method has been used. In order to test reliability Cronbach's Alpha efficiency has been examined. According to this the factor analysis carried by method of Oblimin, likewise in the original scale the 20 items are also combined under the 5 factor.

For the second purpose of the research which is to investigate the variables according to the married couples' socio demographic state in five love languages, ANOVA analysis has been used. According to the results of the analysis considering the socio demographic structures such as age, partner's age, sex, level of education, partner's education level, occupation, partner's occupation, age of marriage, duration of marriage, number of kids and format of marriage variables between five love languages scale a meaningful relationship hasn't been determined.

Keywords: Love, Love Language, Marriage, Marital Harmony, Marital Satisfaction, Scale Adaptation.

ÖZ

Bu çalışmanın birinci amacı, Egbert ve Polk (2006) tarafından geliştirilen Five Love Language (Beş Sevgi Dili) Ölçeği'ni Türk kültürüne uyarlamaktır. İkinci amacı ise Türk kültürüne uyarlanan ölçeğin evli bireylerin bazı sosyo demografik değişkenlerine göre incelenip sevgi dillerinin incelenmesidir.

Bu araştırmanın örneklemini 257'si kadın, 202'si erkek olan 459 birey oluşturmuştur. Evli bireylerin sevgi dillerini ölçmek için aslı İngilizce olan çiftler için geliştirilmiş ölçeğin, geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılması için Eğitim Fakültesi akademisyenlerinden yararlanılmıştır ve ön deneme uygulaması sonrasında ölçek Türkçe'ye uyarlanmıştır.

Yapılan geçerlik ve güvenirlik analizi sonucunda, ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek için Oblimin döndürme yöntemiyle yapılan temel bileşen faktör analizi kullanılmış, güvenirliğini ölçmek için ise Cronbach's Alpha katsayıları incelenmiştir. Buna göre Oblimin yöntemiyle yapılan temel bileşenler faktör analizi sonrası, ölçeği oluşturan 20 maddenin orjinal ölçekte olduğu gibi 5 faktör altında toplandığı görülmüştür. Toplam varyansın %47,42'si ve Cronbach's Alpha 0,938 katsayısı ile, ölçeğin kullanılabilir bir yapıda olduğu ortaya konmuştur.

Araştırmanın ikinci amacı olan Türk kültürüne uyarlanan ölçeğin evli bireylerin bazı sosyo demografik değişkenlerine göre incelenip sevgi dillerinin karşılaştırılması aşamasında ise tek yönlü varyans (ANOVA) analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda ise sosyo demografik yapılar olan yaş, eşin yaşı, cinsiyet, eğitim düzeyi, eşin eğitim düzeyi, meslek, eşin mesleği, evlilik yaşı, evlilik süresi,

çocuk sayısı ve evlenme biçimi değişkenleri ile Beş Sevgi Dili Ölçeği arasında anlamlı ilişkiler saptanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Sevgi, Sevgi Dili, Evlilik, Evlilik Uyumu, Evlilik Doyumu,
Ölçek Uyarlama

TEŞEKKÜR

Günümüzde evlilik ve ailenin öneminin artmasının yanında, toplumların ilerlemesi ve kararların verilmesinde ölçeklerin çok büyük katkıları bulunmaktadır. Bu alandaki gelişmelerden evli çiftler, ebeveynler, danışmanlar ve toplumun daha birçok farklı kesimi etkilenmektedir. Günümüzde, ölçekler çeşitli amaçlarla kullanılmakta ve ölçekler ile elde edilen verilere dayalı olarak bireyler hakkında önemli kararlar verilmektedir. Ayrıca ölçeklerden elde edilen veriler ile yalnızca bireyler hakkında kararlar alınmamakta, bunun yanı sıra araştırmacılar veya devlet kurumları için bu veriler belirleyici bir faktör olarak göz önünde bulundurulmaktadır. Ölçekler ile verilen kararlar isabetli olduğu ölçüde bireyler ve kurumlar, bundan yarar sağlayacaktır. Bu durum kullanılan ölçeklerin niteliklerinin önemini ortaya koymaktadır. Uyarlanmasında hatalar yapılan ölçeklerin psikometrik nitelikleri yetersiz olacak ve bunun sonucunda bu ölçekler ile toplanan verilere dayalı olarak doğru kararlar verilemeyeceğinden ölçek uyarlama sürecinin önemi oldukça büyüktür. Ölçeğimin uyarlanması ve yorumlanması aşamasında deneyimi, bilgisi ve desteği ile bana yol gösteren saygıdeğer hocalarıma, bana rehberlik eden Asil Azimli'ye ve beni destekleyen tez danışmanım Doç. Dr. Sibel Dinçyürek'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca uyarlanan ölçeğin sosyo demografik değişkenlerini incelemek amacıyla verilerin toplanmasında büyük desteği bulunan babama, yaşamımın her aşamasında bana sonsuz emek sarf eden anneme, hayatımın her alanında bana destek sağlayan ablama, tez sürecimde sabır ve sevgisini yanımda hissettiğim tüm dostlarıma ve araştırmaya gönüllü katılan tüm evli bireylere teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	v
TEŞEKKÜR.....	vii
KISALTMALAR.....	xii
TABLO LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİL LİSTESİ.....	xvi
GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu.....	1
1.2 Araştırmanın Amacı.....	4
1.2.1 Alt Problemler.....	4
1.3 Araştırmanın Önemi.....	6
1.4 Sayıtlılar.....	7
1.5 Sınırlılıklar.....	7
1.6 Tanımlar.....	7
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	9
2.1 Kuramsal Açıklamalar.....	9
2.1.1 Evlilik.....	9
2.1.2 Evlilik ve Aileye Kuramsal Yaklaşım.....	10
2.2 Evlilik ile İlgili (Çiftlere Yönelik) Terapötik Yaklaşımlar.....	10
2.2.1 Davranışçı Çift Terapisi.....	10
2.2.2 Bilişsel-Davranışçı Çift Terapisi.....	11
2.2.3 Duygusal Odaklı (Stratejik) Çift Terapisi.....	13

2.3 Ailenin Kavramsal Analizi	14
2.3.1 Aile Kavramı	14
2.3.2 Bir Sistem Olarak Aile	15
2.4 Aile Yapısı ve Türleri	16
2.5 Kıbrıs Türk Ailesi	17
2.5.1 Kıbrıs Türk Ailesi'nin Demografik Değişkenleri.....	17
2.5.1.2 Kıbrıs Türk Ailesi'nde Kadın ve Erkeğin Rol ve Konumu	18
2.6 Sağlıklı (İşlevsel) Aile	19
2.7 Sağlıksız (İşlevsel Olmayan) Aile	20
2.8 Evlilik ve Aile Kavramı.....	21
2.9 Aile İle İlgili Kuramlar	21
2.9.1 Sosyal Rol Kuramı	22
2.9.2 Yapısal Aile Modeli	22
2.9.3 Psikodinamik ve Bowen Aile Terapisi	23
2.9.4 Stratejik Yaklaşım	24
2.9.5 Yaşantısal Yaklaşım	26
2.10 Evlilik Uyumunu ve Doyumu	27
2.10.1 Evlilik Uyumunu ve Doyumunu Etkileyen Faktörler	28
2.10.2 Evlilik Uyumunu ve Doyumunu Belirleyen Bireysel Faktörler.....	29
2.10.3 Evlilik Uyumunu ve Doyumunu Belirleyen Evlilik ile İlgili Faktörler ...	30
2.10.4 Evlilik Uyumunu ve Doyumunu Belirleyen Demografik ve Bağlamsal Faktörler	31
2.10.5 Evlilikten Alınan Uyumun ve Doyumun İletişim Türleri ve Çatışmalar .	32
2.11 Sevginin 5 Dili.....	34
2.11.1 5 Sevgi Dili Kavramı.....	34

2.12 İlgili Araştırmalar	37
2.12.1 Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	37
2.12.2 Türkiye’de Yapılan Çalışmalar	40
2.12.3 Kuzey Kıbrıs’ta Yapılan Çalışmalar	44
YÖNTEM	46
3.1 Araştırmanın Modeli	46
3.2 Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	46
3.3 Veri Toplama Araçları.....	47
3.3.1 Five Love Language (Beş Sevgi Dili) Ölçeği	47
3.3.2 Kişisel Bilgi Formu	48
3.4 Veri Toplama Aracının Uyarlanması	48
3.4.1 Çeviri Çalışması	48
3.4.2 Madde Eşdeğerliğinin Sağlanması	49
3.4.3 Beş Sevgi Dili Ölçeği	51
3.2 Verilerin Analizi.....	56
4.1 Ölçeğin Geçerlik ve Güvenirliğine İlişkin Bulgular	57
4.1.1 Ölçeğin Yapı Geçerliğine İlişkin Bulgular	57
4.2 Ölçeğin Sosyo Demografik Değişkenlerine İlişkin Bulgular	59
4.3 Sosyo Demografik Değişkenlere Göre Beş Sevgi Dili Alt Problemlerinin İncelenmesi.....	59
5.1 Five Love Language Ölçeğini Türkçe Dili’ne Uyarlama Sürecinin Tartışılması 97	
5.2 Ölçeğin Yapı Geçerliğine İlişkin Bulguların Tartışılması	98
5.3 Ölçeğin Güvenirlik Katsayısına (Cronbach’s Alpha) İlişkin Bulguların Tartışılması.....	99

5.4 Beş Sevgi Dili ile Demografik Değişkenlerin İlişkisine Yönelik Bulguların Tartışılması.....	100
5.4.1 Yaşa Göre Beş sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması	100
5.4.2 Eşin Yaşına Göre Beş sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması.....	101
5.4.3 Cinsiyete Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması	101
5.4.4 Eğitim Düzeyine Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Değişkenlerin Tartışılması.....	102
5.4.5 Eşin Eğitim Düzeyine Göre Beş sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması.....	103
5.4.6 Mesleklere Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması.....	104
5.4.7 Eşin Mesleğine Göre Beş sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması	105
5.4.9 Evlilik Süresi Değişkenine Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Yorumlanması	106
5.4.10 Çocuk Sayısına Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması.....	107
5.4.11 Evlenme Biçimine Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması.....	108
SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	109
6.1 Sonuçlar.....	109
6.2 Öneriler	111
6.2.1 Araştırmacılara Öneriler	111
6.2.2 Uygulayıcılara Öneriler	112
6.2.3 İlgili Kurumlara Öneriler.....	112
KAYNAKLAR	113

KISALTMALAR

KKTC Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

SPSS Statistical Package for the Social Science

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.1. Katılımcıların Sayılarının ve Yüzdelerinin Dağılımı.....	48
Tablo 3.2. Verilerin Faktör Analizi için Uygunluğunun İncelenmesi.....	53
Tablo 3.3. Beş Sevgi Dili'nin 5 Alt Boyutuna Göre Cronbach Alfa Katsayı Değerleri.....	55
Tablo 3.4. Beş Sevgi Dili Ölçeği Faktörleri ve Faktör Yükleri	56
Tablo 4.1. Beş Sevgi Dili'nin 5 Alt Boyutuna ve Orjinal Ölçekteki 5 Alt Boyuta göre Cronbach Alfa Katsayı Değerler.....	59
Tablo 4.2. Evli bireylerin yaşlarına göre 5 sevgi diline ilişkin frekans, ortalama ve standart sapma puanları.....	61
Tablo 4.3. Evli bireylerin yaşlarına göre 5 sevgi diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları.....	63
Tablo 4.4. Evli bireylerin eşlerinin yaşlarına göre 5 sevgi diline ilişkin frekans, ortalama ve standart sapma puanları.....	64
Tablo 4.5. Evli bireylerin eşlerinin yaşlarına göre 5 sevgi diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları.....	66
Tablo 4.6. Evli bireylerin cinsiyetine göre 5 sevgi diline ilişkin puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma ve sonuçları.....	67
Tablo 4.7. Evli bireylerin cinsiyetine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının bağımsız gruplar t-testi sonuçları.....	69
Tablo 4.8. Evli bireylerin eğitim düzeylerine göre Beş Sevgi Dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları.....	70

Tablo 4.9. Evli bireylerin eğitim düzeylerine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları.....	72
Tablo 4.10. Evli bireylerin eş eğitim düzeylerine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları.....	73
Tablo 4.11. Evli bireylerin eş eğitim düzeylerine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları.....	76
Tablo 4.12. Evli bireylerin mesleklerine göre 5 sevgi dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları.....	77
Tablo 4.13. Evli bireylerin mesleklerine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları.....	80
Tablo 4.14. Evli bireylerin eşlerinin mesleklerine göre 5 sevgi dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları.....	81
Tablo 4.15. Evli bireylerin eşlerinin mesleklerine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları.....	84
Tablo 4.16. Evli bireylerin evlilik yaşlarına göre Beş Sevgi Dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları.....	85
Tablo 4.1. Evli bireylerin evlilik yaşlarına göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları.....	87
Tablo 4.18. Evli bireylerin evlilik sürelerine göre Beş Sevgi Dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları.....	88
Tablo 4.19. Evli bireylerin evlilik sürelerine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları.....	91
Tablo 4.20. Evli bireylerin çocuk sayılarına göre Beş Sevgi Dili puanlarının frekans,	

ortalama ve standart sapma sonuçları.....	92
Tablo 4.21. Evli bireylerin çocuk sayılarına göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları.....	94
Tablo 4.22. Evli bireylerin evlenme biçimlerine göre Beş Sevgi Dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları.....	95
Tablo 4.23. Evli bireylerin evlenme biçimlerine göre 5 sevgi diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları.....	97

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 3.1. Faktör Sayısını Gösteren Çizgi Grafiği.....	54
--	----

Bölüm 1

GİRİŞ

Bu bölümde, problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları ve araştırma ile ilgili tanımlara yer verilmiştir.

1.1 Problem Durumu

Toplumun temel taşı olarak nitelendirilen ailenin önemi, günümüzde daha da artmaktadır. Bireylerin hayatlarını paylaşmak ve ailesini kurmak için oluşturduğu sosyal bir ortam olan evlilik, bireylerin mutlu bir yaşam sürmesi, kişinin çevresine uyum sağlaması ve topluma yararlı birey olabilmesi bakımından önemi büyüktür. Bu yüzdendir ki, bireylerin sevgi dillerinin bilinmesi, evlilik uyumu ve doyumu ile ilişkili faktörlerin geliştirilmesi ve yeni araştırmaların yapılması, evlilikteki yaşam doyumunu ve mutluluğu artıracığı varsayılmaktadır. Ayrıca bireylerin yaşamlarının anlamlandırılmasının, duygusal ve maddi anlamda güçlenmesinin sağlıklı ailelerin temelini oluşturulacağı düşünülmektedir.

Literatürde birçok tanımı bulunan evlilik,

“toplumlarda farklı yapılar gösterebilen, aile kurmayı ve türün devamını sağlayan iki insanın kalıcı bir beraberlik için bir araya gelerek oluşturdukları, birbirlerine ve çocuklarına karşı ortak sorumluluklarını yerine getirmeye söz verdikleri, birbirine bağlı sistemlerden oluşan evrensel bir kurum” (Saxton, 1982, s.216 Akt.Yalçın H.)

olarak tanımlanırken, Özgüven (2001) ise evliliği, kadın ve erkeği birbirine bağlayan, devletin hukuki kontrolleri altında oluşturulmuş kurumsallaşmış yol ve sosyal bir yapı olarak tanımlamaktadır.

Uyumlu ve doyum sağlayıcı evliliklerin birçoğunun sağlıklı ailelerden gelen bireylerin oluşturduğunu belirten Terry ve Kottman (1995), ayrıca evlilikteki psikolojik doyumun önemini vurgulamakta olup, evlilikteki psikolojik doyumun sağlanması için ise, eşlerin birbirleri ile olan iletişimleri ve aile yaşamı içerisindeki rollerinin önemini büyük olduğunu belirtmektedir.

Sosyal bir yapı olan ve toplumun değişen koşullarından etkilenen evlilik ilişkisi, evlilikte doyumun artmasında; çocuk olup olmaması, çocuk sayısı ve yaşları, çiftin geliri, işin statüsü, kadının çalışması, ev işi paylaşımı, eğitim düzeyi gibi birçok sosyal faktör önemli rol oynamaktadır. Bunların yanında evliliğin süresi, evlilik türü, eşlerin iletişim becerileri ve birbirlerine karşı davranışları da, eşlerin aileleriyle iletişimleri, çatışma sıklığı ve çatışmayı yönetme ilişkideki uyumun gelişmesini etkilemektedir (Veroff ve ark., 1997; Feeney, 1994; Karney ve Bradbury, 2000; Twenge, 2003).

Demografik değişkenlerin evlilik yaşamındaki rolünün araştırılması için yapılan araştırmalar sonucunda, demografik faktörlerin evlilik yaşamı üzerinde büyük bir rolünün olduğunu ve bazı demografik değişkenlerin evlilikte sağlıklı ilişki kurmanın üzerinde etkileri olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Örneğin eşlerin eğitim düzeyleri, evlilik yaşları, evlilik süreleri ve çocuk sayıları gibi değişkenlerin evlilik uyumu arasında ilişki olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda yapılan çalışmalarda (Orden ve Bradburn, 1968., Carlson ve Stinson, 1982) evlilik yaşının evlilik kalitesine olumlu etkilerinin olduğunu savunulduğu çalışmada, yüksek evlilik yaşının evlilik mutluluğuna pozitif etkisi olduğu bulunmuştur. Evlilik doyumunu ile ilgili

yapılan araştırmalarda ise, çocuk varlığı ve sayısının, eğitim ve evlilik süresi ile ilişkisi araştırılmış, White ve Edward (1990)' a göre, çocuk olmayan evliliklerin daha olduğu sonucuna varmıştır. Eğitim düzeyi ile ilgili çalışmalarda ise, (Cherlin,1977.,Janssen ve ark., 1998., Kalmijn, 1999) yüksek eğitim düzeyi olan kadınların daha mutsuz evlilik yaşantıları olduğunu bulmuştur.

Chapman (1992)'a göre, maddi ve manevi doyumun yanında, sevgi dili doyumunun sağlanması da en önemli etmenlerden biridir. Sevgi dili, yakın ilgi ve bağlılık gösterdiğimiz kimseye karşı duygu ve düşüncelerimizi ilettiğimiz ve ondan gelen duygu ve düşünceleri algıladığımız herhangi bir yol olarak tanımlanmaktadır (Bayalan,2013).

Gladding (2002), eşlerin ihtiyaçları doğrultusunda doğrudan ve güvenilir yollardan eşlerin neye ihtiyaçları olduğunu görmeleri ve problemlerin ortaya çıkması için evlilik ve aile danışmasında ölçeklerin kullanılmasının büyük öneme sahip olduğunu belirtmektedirler.

Ölçek uyarlama, ölçeklerin farklı kültürlerde kullanılabilmesi için ölçeğin kullanılacağı yeni kültüre ne derece uygun olduğu, yeni kültürdeki psikometrik (güvenirlik,geçerlik) özelliklerinin ne derece yeterli olduğu, yeni kültürdeki psikometrik özellikleri ne derece yansıttığı gibi bir takım sorulara cevap arandığı ve ölçeğin çevirisinin farklı bir kültüre yapıldığı süreç olarak tanımlanabilir (Deniz,2007).

Erkuş (2012), psikoloji alanında yapılan çalışmaların önemli bir kısmının, uyarlama çalışmaları yoluyla kültürümüze katıldığını belirtmektedir. Bu çalışmaların işlevselliği çalışmanın güvenirlik ve geerliğiyle doğrudan ilişkili olduğunu vurgulamıştır. Bu yüzden araştırmanın problemi, literatüre katacağı değer bakımından önemli görünse de ölçme aracı yeterli olmadığı takdirde yapılan tüm

çalışma ve analizlerin bir önemi kalmayacağıın önemi üzerinde duruyor. Öte yandan, Büyükhahin (2004) yaptığı araştırmada, Türkiye’de çiftlere yönelik yapılan uyarlama çalışmalarını bir araya getirerek bu çalışmaların birçoğunun evlilik ve çiftler üzerine olduğu sonucuna varmıştır. Ek olarak, yapılan araştırmalar sonucunda, demografik faktörlerin evlilik yaşamı üzerinde büyük bir rolünün olduğunu ve bazı demografik değişkenlerin evlilikte sağlıklı ilişki kurmanın üzerinde etkileri olduğu sonucu çıkmıştır (Çelik, 2006). Örneğin, eşlerin eğitim düzeyleri, evlilik yaşları, evlilik süreleri ve çocuk sayıları gibi değişkenlerin evlilik uyumu arasında ilişki olduğu görülmüştür.

Tüm tanımların ışığında, mutlu, uyumlu ve doyum sağlayıcı evliliklerin olmasında bireylerin ilişkilerindeki nitelikli yapı, evliliklerinin kalitesini artıracığı düşünülmektedir. Yapılan literatür araştırması sonucunda KKTC’de sevgi dilleri ile ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda KKTC’de çiftlerin demografik değişkenleri ile sevgi dilleri arasında bir ilişki olabileceği varsayılmaktadır.

1.2 Araştırmanın Amacı

Yapılan araştırmanın ilk amacı, bireylerin sevgi dillerini ölçmeye yönelik olan Egbert ve Polk’un (2006) geliştirmiş oldukları ‘Five Love Language’ ölçeğini Türkçe diline uyarlayıp KKTC halkı üzerindeki güvenilirlik ve geçerliliğini ölçmektir.

Diğer bir amacı ise, Türk kültürüne uyarlanan ölçeğin evli bireylerin sosyo demografik değişkenlerine göre karşılaştırılıp sevgi dillerinin incelenmesidir.

1.2.1 Alt Problemler

Araştırmanın yukarıdaki açıklamalara dayalı olarak aşağıdaki alt problemlere yanıtlar aranmıştır.

1.2.1.1 Evliliklerde yaş değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.1.2 Evliliklerde eşlerin yaş değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.1.3 Evliliklerde cinsiyet değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.1.4 Evliliklerde eğitim düzeyi değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.1.5 Evliliklerde eşin eğitim düzeyi değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.1.6 Evliliklerde meslek değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.1.7 Evliliklerde eşin mesleği değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.1.8 Evliliklerde evlilik yaşı değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.1.9 Evliliklerde evlilik süresi değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.1.10 Evliliklerde çocuk sayısı değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2.1.11 Evliliklerde evlenme biçimi değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3 Araştırmanın Önemi

Çiftlerin soylarının devamının sağlanması ve aile yaşamı kurarak mutluluklarını artırması açısından evliliğin önemi büyük olduğu kadar psikolojik sistem içerisinde evlilikte romantizme duyulan ihtiyacın önemi de göz ardı edilemeyecek derecede olduğunu varsayabiliriz.

Sevginin temel olarak 5 farklı dilde gösterilebileceği, her insanın birincil sevgi dilinin farklı olduğu ve sevgi dili farklı olan insanların, birbirlerini çok sevseler dahi farklı sevgi dilini konuştuklarından sevgi dili iletişimde problemler ortaya çıktığını savunan Chapman (1992), pek çok mutsuz evliliğin bu yüzden ortaya çıktığını savunmaktadır.

Yukarıda belirtilen görüşler ışığında yapılacak olan bu araştırmada, ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması ve araştırma sonucunda evli bireylerin sağlıklı ilişki kurmalarına, ailelere, rehber ve psikolojik danışmanlara, araştırmacılara önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Literatür taraması sonucunda sevgi dili ile ilgili çalışmalara rastlanmış ancak KKTC’de ve TC’de ‘Five Love Language’ ölçeğinin Türkçe’ ye uyarlanması ve evli çiftlerin sevgi dillerinin demografik özelliklerine göre karşılaştırılması ile ilgili bir çalışmaya rastlanmamıştır. Böyle bir çalışmanın daha önce yapılmamış olması, bu araştırma konusunun seçilmesinde en önemli etkenlerden biri olmuştur.

1.4 Sayıtlar

Araştırmanın örneklemini oluşturan bireylerin araştırmada kullanılan Kişisel Bilgi Formu ve Beş Sevgi Dili Ölçeği’ne kendi görüşlerini yansıtacak şekilde içten cevap verdikleri varsayılmaktadır.

Araştırma da kullanılan Beş Sevgi Dili Ölçeği’ nin ölçmek istediği niteliği tam ölçtüğü varsayılmaktadır.

1.5 Sınırlılıklar

Araştırma 2 boyutlu bir çalışma ile sınırlandırılmıştır.

Boyutta ‘Five Love Language’ (Beş Sevgi Dili) ölçeği Türkçeye uyarlama ile sınırlandırılmıştır.

Boyutta ise evli bireylerin sevgi dilleri betimsel bir araştırma modeli ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın bulguları kullanılan ölçeğin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.

1.6 Tanımlar

Bu kısımda çalışmada kullanılan kavramlarla ilgili tanımlara yer verilmiştir.

Sevgi: İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelen duygu (Türk Dil Kurumu,2006).

Sevgi dili: Sevginin iletişim biçimi olan sevgi dili, yakın ilgi ve bağlılık gösterdiğimiz kişiye karşı duygu ve düşüncelerimizi ifade ederek karşıdan gelen duygu ve düşünceleri algılama şekli olarak tanımlanabilir.

Evlilik: Evlilik, iki kişinin aile kurmak üzere kanunların uygun gördüğü şekilde, ruhen ve bedenen bir ömür boyu sürecek şekilde bir araya gelmesi

(Davarcı, Y., Özdemir, S., 2006)

Evlilik uyumu: Evlilik ilişkisinde eşlerin birbirlerine karşı olan uyumu.

Evlilik doyumu: Evlilik ilişkisinden duyulan hoşnutluk.

Ölçek Uyarlama: Aynı ölçeğin diğer dillerde ve kültürlerde uygulanabilir ve anlamlı olabilmesi için yapılan sistematik çalışmadır (Öner, 2008).

Bölüm 2

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde evlilik ve aile ile ilgili tanımlara, kuramsal açıklamalara ve konu ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1 Kuramsal Açıklamalar

Çalışmanın bu kısmında evlilik ve aile ilgili kuramsal açıklamalara yer verilmiştir.

2.1.1 Evlilik

Toplumun temel taşı olarak tanımlanan ailenin temeli, iki yetişkin ilişki yaşamasına ve bu ilişkiden doyum sağlamasına dayanmaktadır (Levinger ve Huston,1990). Evlilik, fizyolojik, psikolojik ve toplumsal yönden iki bireyin müşterek bir mekan ve zamanda bir araya gelmesiyle ihtiyaçlarının karşılandığı bir ortamlarının oluşturulmasıdır (Gülerce,1996). Öte yandan evlilik,bireylerin kişiliğindeki gelişimin sağlanması için büyük rolü olan bir kurum olarak tanımlanmaktadır (Glenn,1991). Evliliğin, ekonomik-sosyolojik boyutları ile toplum ve bireylerin davranışları üzerinde önemli etkilerinin olmasından çok kişilerin üremesi ve çocukların yetiştirilmesi açısından büyük öneme sahip olduğu ifade edilmektedir (Tutarel-Kışlak, 1997). Sezen (2011)'e göre, hayatın dönüm noktası olan evlilik, yeni bir ailenin kurulması için atılması gereken ilk adımdır.

Türkiye'de, Tutarel ve Kışlak (1999)'ın yaptıkları, Evlilik Uyum Ölçeği, Fısıloğlu ve Demir (1997)'in yaptıkları Çift Uyum Ölçeği ve Tuğrul ve Ertan

(1993)'ın yaptıkları Britchnell Eş Değerlendirme Ölçeği evlilik ile ilgili ilk Türkçe diline uyarlama çalışmalarıdır. Bu çalışmalar, çiftler arasındaki uyumu ölçmek Türk kültürüne uyarlanmıştır (Yılmaz, 2001; Akt. Gürsoy, 2004; Akt. Bal, 2007).

2.1.2 Evlilik ve Aileye Kuramsal Yaklaşım

Evlilik ve aile literatüründe bu iki etkileşim içerisindedirler. Çiftlerin birbirleriyle olan ilişkinin sağlıklı olup olmadığı ve çiftler arasındaki ilişkiyi nasıl etkilediğine odaklanmaktadır (Bayraktaroğlu, 2007). Bu kuramlar, niteliksiz aile yapısına sahip olan eşlerin problemlerinin birbirlerinin rollerinin farklılığından doğduğunu belirtmektedir. Bu yüzden ki aile ve evlilik kavramları aile üyeleri açısından incelenmesi bireylerin mutluluğu ve doyumu bakımından büyük öneme sahiptir (Bayraktaroğlu, 2007).

Bir sistem içerisinde olduğu vurgulanan ailenin en önemli özellikleri ailenin eşsonlu ve bir bütün içerisinde olmasıdır. Eşlerin birbirleri ile iletişimlerinde algılarının anlaşılması bütünlüğün sağlanarak eşsonluluğun oluşturulmasındaki önemi vurgulanmaktadır. Aile bireylerinin davranışlarının birbirleriyle bağlantılı ve bağımlı bir yapı gösterdiği ve parçaların bütününe oluşturduğu sistem yaklaşımı açısından eşler arasındaki bütünlük ve eşsonluluğun sağlanması aile sisteminin tüm parçalarını etkilemektedir (Jones, 1994 , Akt.Çelik, 2006).

2.2 Evlilik ile İlgili (Çiftlere Yönelik) Terapötik Yaklaşımlar

Bu bölümde çiftlere ilişkin olan kuramsal temeller sunulacaktır.

2.2.1 Davranışçı Çift Terapisi

Davranışçı Çift Terapisi, yetişkin yakınlığında karşılıklı davranış ve müzakere yaklaşımını temel alan bir modeldir ve karşılıklı olarak birbirlerini memnun etme, problem çözme ve iletişim becerilerinin öğretilmesine odaklanır

(Johnson,1970 ve Stuart, 1969, Gladding, 2012). Liberman (1970) ve Stuart (1969)'ın temsilcileri olduğu yaklaşımda “önceleri karşılıklı davranış değiş tokuşuyla ilgili sözleşmelere yer verirken sonraları davranışsal sözleşmelerin yanı sıra problem çözüme ve iletişim becerilerini içine alacak şekilde verilmiştir” (Johnson ve Lebow, 2000 s.25 Akt.Gladding 2012). Çiftlerin ilişki kurarken olumlu bir şekilde ilişki kuramadıklarını öne süren John Gottman(1989), bu yaklaşımın genç çiftlerde daha uygulanabilir olduğunu savunmuştur. Bu görüşünü dayandırdığı nokta ise, davranışçı evlilik danışmasının tedavi teknikleri arasında çiftlere bir yapı ve çatışmaları konuşma olanağının tanınması olmasıdır. Bu yaklaşım, çiftlerin anlayış birliği oluşturarak birbirlerine ilgi ve sevgilerini gösterecek zaman ayırmalarına imkan tanır (Young 2005).

2.2.2 Bilişsel-Davranışçı Çift Terapisi

Davranışçı yönelimli terapistler, aile ve çiftlere yaptıkları müdahalelere iletişim ve problem çözüme becerileri eğitimini eklemişlerdir. Bu müdahaleler, çoğunlukla geleneksel aile terapistleri tarafından benimsenmiş olup, müdahale için bir neden, sistemik terapistlerin yaygın olarak iletişim süreçlerini aile içindeki etkileşimde merkezi nokta olarak düşünmelerine neden olmuştur. Buna bağlı olarak aile bireylerinin birbirlerine gönderdikleri net olmayan mesajların sayısını azaltmada yapılandırılmış tekniklere değer vermeleridir (Dattilio, 2010). Bilişsel davranışçı terapi, bir çok psikolojik ve psikiyatrik bozukluğun tedavisinde kullanılan bir psikoterapi yöntemi olup (Padesky ve Greenberger 2008), biliş, bir düşünce ya da algı anlamına gelmektedir. Bir diğer ifadeyle bilişleriniz herhangi bir zamanda olaylar hakkında ne düşündüğünüz olup, bu düşünceler zihinden otomatik olarak geçerler (Burns, 2006). Bu yaklaşımın temel bakış açısı, çiftlerin yaşadıkları

problemlerin nedeni olan bilişsel öğeleri araştıran Dattilio ve Epstein (2005), probleme neden olan beş özelliğe dikkat çekmişlerdir. Bunlar;

1. Eşlerin iletişimde seçici algı,
2. Olayları çarpıtarak birbirlerine yöneltmek,
3. İlişki yapısına uymayan tahmin ve beklentilere sahip olma,
4. İnsanlara ve romantik ilişkilerine uygun olmayan varsayımlarda bulunma,
5. Eşlerin gerçekçi olmayan standartlar taşıması.

Çiftlerin ilişkilerinin nitelikli olabilmesi için bu tarz düşünce yapılarının kaldırılması gerekmektedir.

Psiko-eğitsel yöntemler aracılığıyla bireylerin ilişkilerindeki inanç ve beklentilerine ve bu bilişsel öğelerin yararları ve eksikliklerine yönelik farkındalık kazanmaları öğretilir. Bu stratejinin katılımcıların boşanma oranlarını azalttığı görülmüştür (Gottman ve Silver,2000; O’Leary ve Smith,1991).

Bilişsel davranışçı terapi duygusal bozuklukların bilişsel modeline dayanmakta olup (Beck ve Emery 2011), sözlü bilişlerimiz ve görsel imajlarımız hissettiğimiz duygularla ilişkilidir. Beck (2008)’e göre, bu duyguların bu terapide ortaya konulması gerekir Terapistin görevi, insanların olayları ve durumları değerlendirme biçiminin, hissettiği duyguları belirlediğini danışana göstermektir. Bu sayede terapist, danışanın yorumlarının önceki tecrübeleriyle bağlantılı olduğunu ortaya koymalıdır (Beck ve Emery 2011).

Bilişsel terapi, danışanın kendiyle ilgili yanlış sinyal ve fikirlerini sağlıklı şekilde değiştirmeyi amaçlamaktadır (Beck, 2008). Bu sayede danışanın sıkıntılarını aşması mümkün olabilmektedir. Ancak danışan irrasyonel otomatik düşüncelerini değiştirmeden önce düşüncelerinin duygularını nasıl etkilediğini anlaması gerektiğini

savunan Leahy (2008)'e göre ilk görüşmeden itibaren danışana bilişsel terapi modelinin açıklanması gerektiği görüşündedir.

2.2.3 Duygusal Odaklı (Stratejik) Çift Terapisi

Duygular, insanın en önemli deneyimleri olup, kişilerarası ilişkilerde ve ruh sağlığında duyguların ifadesi ve duygularla baş etme oldukça büyük rol oynamaktadır. Duygu dışavurumu kişilerarası ilişkilerin bazı anahtar görünümüne işaret eden bir yapıyken, duygu dışavurumu ihtiyaç ve beklentileri başkalarına iletmenin bir yoludur. Duygu dışavurumu kavramı, düşmanca tavır alma, eleştirel olma, aşırı ilgi duyma, müdahaleci olma, yakınlık kurma ve olumlu yorumları kapsamaktadır (Kışlak ve Göztepe, 2012). Stratejik terapistler, aileye katılımı terapinin önemli bir parçası olarak görmekte olup, Haley (1976), terapisti aileyi misafir eden ev sahibi olarak görmekte olup terapist, kibar ve uyumludur. Bu terapide terapist, aileyi rahat ettirmeye çalışır ancak aynı zamanda duygusal olarak uzak kalır ve uzman pozisyonunu korur. Öte yandan uzman pozisyonundan bir adım geride durup, stratejik terapistler tüm ailenin seansta bulunması konusunda ısrarcı olmazlar. Bu terapide uzmanlar, seansa katılanlarla çalışmayı yeterli bulurlar (Kılıç, 2009).

Paul Watzlawick, Salvador Munchin, John Weakland ve Cole Madanes stratejik kuramın öncüleri olup Madanes'e göre aile yaşamı içerisindeki sorunlar sevgi ile saldırganlık arasında olan ikilemlerden doğmaktadır. Aile yaşamı içerisinde görülen ikilemler ise dört grupta toplanmakta olup, bunlardan biricisi, çiftlerin birbirini kontrol etme ve güç kazanma isteğidir. İkincisi, çiftlerin birbirlerine sevgi ve nefret gibi duygularını ifade etmeleri olup üçüncü ikilemde ise, aile üyelerini sevip korumak gibi ilişkileri pozitif yönde etkiler. Aile içi problemlerin ortaya çıkmasının nedeni ise ihtiyaçların giderilmeyip tersi bir tutum sergilenerek ortaya çıktığını belirtmektedir. Son ikilemde, birtakım stratejilerin olduğunu belirten

Madanes, çiftler arasındaki çatışmaların çözümlenmesi için, stratejilerin çiftler arasındaki doyumсуuzlukların ve çatışmaların önüne geçeceğini savunmaktadır (Gladding, 2002, Akt. Çelik, 2006).

2.3 Ailenin Kavramsal Analizi

Aile ve evlilik, farklı sistemler gibi görölse de birbirini tamamlayan yapılar olarak ele alınmaktadır.

2.3.1 Aile Kavramı

Aile, sosyoloji literatüründe üzerinde en çok durulan temel kurumlardan biri olup, bireyin dünyaya geldiği andan itibaren içinde yer aldığı, ona yaşamını devam ettirebilmesi için gerekli bakım ve desteğin sunulduğu sosyal bir ortam olarak tanımlanmaktadır (Bayer, 2013). Aile kavramını araştırmacılar farklı açılarda tanımlamışlardır. Amerikan Nüfus İdaresi (U.S. Bureau of Census 2005) aileyi, “iki veya daha fazla kişiden oluşan aralarında doğum, evlilik, evlat edinme nedeniyle bağ olan ve aynı hanede yaşayan”(http://www.census.gov/) bireyler olarak tanımlamıştır. Nirun (1994)’a göre ise aile, üyeleri arasındaki ilişkiler ve etkileşim yönünden sosyal bir gruptur. Bu sosyal grup aynı zamanda ekonomik yönden de bir birlik, sosyal yaşamın temel göstergelerinden biri olarak bir örgüt, üyelerinin ihtiyaçlarının karşılanması ve yürütülmesinde sistematik kuralları bulunan en küçük yapıdır. Daha geniş kapsamda ele alındığıdaysa aile; evlenme, kan ya da evlât edinme bağlarıyla birbirine bağlanmış, aynı evde yaşayan, aynı geliri paylaşan, birbirleri ile devamlı ilişki ve etkileşim halinde olan, bir birliktir. Öte yandan, Bagavos ve Martin (2002)’e göre aile, doğum, evlilik veya evlat edinme yolu ile birbirine bağlı ve bir arada yaşayan iki veya daha fazla üyeden oluşan grupken, Peschekian (1999) ise aileyi, edebi bir biyolojik ve psikolojik birim olarak tanımlamıştır.

Tüm bu tanımların ışığında aile, örgütlenmiş bütünlük gösteren bir yapı şeklinde tanımlanmakta olup ailenin kendine ait yapısı, kuralları ve hedefleri olan bir bütün olduğu kabul edilmektedir. Bu sayede, bu şekilde bir oluşum gerçekleştiğinde işlevselliği yakaladığına yönelik bir ele alış tarzı gelişmiş ve gözlemciler aileyi bir sistem olarak görmeye başlamıştır (Hiebert vd, 2014). Son olarak, aile formları insanlık tarihi boyunca değişmiş olup, ailenin bir tek bakış açısı aynı kalmıştır. Aile, hem bireylerin, hem de toplumun gelişiminde büyük önem taşıyan sosyal olgu olarak tanımlanmıştır (Günindi ve Giren, 2011).

2.3.2 Bir Sistem Olarak Aile

Aile ve evlilik danışmanlığı yaklaşımlarının temel bakış açısına sahip olan sistem yaklaşımına göre aile, sistemik bir bakış açısına sahip olup, aileyi bir bütün olarak ele alır (Corey,2009). Sistemik aile yaklaşımına göre, zorlu yaşam olaylarıyla karşılaşan aile, ailenin bir bütün olarak üyelerine iyi yönde etki edeceğini, bunun yanında zarar verebilecek güce de sahip olduğunu savunmaktadır. Böylece aile sistemlerini oluşturan üyelerin arasındaki etkileşimin, aile üyelerinin ve aile bütününe sağlığını ve fonksiyonelliğini etkileyebileceği düşünülmektedir (Gladding, 2012).

Aileyi açıklayan sistem kuramı, bu karmaşık yapıyı kavramsallaştırabilmeleri için yeni bir yaklaşım getirmiş olup, farklı ortamlarda ve konularda çalışan terapistler, aile kavramının sahip olduğu gücü fark etmişlerdir. Bunun yanında, ailenin işlevsiz yönleriyle daha etkili biçimde çalışabilmek için bu gücün farklı unsurlarını belirginleştirmeye yönelik çalışmalar başlamış olup, ailedeki tek bir bireyin psikolojik yardıma başvurduğu durumlarda, aslında aile sisteminin tümünün, kendi içinden kaynaklanan veya dışarıdan gelen bir etkenin oluşturduğu farklı gerilimleri yaşadığı görülmüştür. Bireyin şikâyeti ya da tanısı ne olursa olsun, sorun

aile sisteminden kaynaklanmakta olup mutsuz birey, çok sayıda mutsuz bireyi barındıran bir aileden gelmektedir. Sorun aile sisteminden; ailenin organize olma, bireylerin iletişim kurma ve günlük etkileşimlerini oluşturma biçimlerinden kaynaklanırken, aile bireyleri arasındaki iletişim daha belirgin biçimde odak konusu olup, neyin olumsuz, etkisiz ya da verimsiz olduğu üzerinde duruldukça, çalışmalar hastalıklı ve sağlıklı insan tanımlarından, işlevli ve işlevsiz ilişki şeklinde değişmiştir. (Hiebert vd, 2014).

2.4 Aile Yapısı ve Türleri

Kavramsal olarak ele alındığında, farklı aile tiplerinden söz etmek mümkün olup, evde bulunan evli çift sayısı ve kuşakların genişliği aile tanımında temel değişken olarak alınabilir. Bu temel değişkenlerin oluşturduğu aile yapıları ise geniş aile, çekirdek aile, geçiş aile ve parçalanmış ya da eksik aileler olup, Geniş aile, birkaç kuşağın, evlilik ve kan bağıyla akraba olan çok sayıda insanın tek bir çatı altında veya birbirine yakın evlerde yaşadığı bir aile yapısıdır. Öte yandan Marshall (1999) geniş aile yapısını tek bir hanede birden çok kuşağın bir arada yaşadığı bir aile sistemi olarak tanımlamaktadır (Günindi ve Giren, 2011). Budak (2000) tarafından tanımlandığı gibi geniş aile, özellikle geleneksel toplumlarda gözlenmektedir. Öte yandan, çekirdek aile ise en önemli toplumsal birim olarak tanımlanıp, anne, baba ve çocuklardan oluşmaktadır. Çocukların sosyalleşmesi ve kültürün aktarılması rolünü de üstlenen çekirdek ailenin önemi günümüzde daha da artmaktadır (Gladding, 2012). Geniş aileden çekirdek aileye doğru yönelimde olan aile yapısı, geçiş ailesi olarak tanımlanmış olup, bu aile tipi endüstrileşmeye doğru hızlı bir geçişin olduğu, nüfusta hızla gelişen ve artış gösteren toplumlarda görülmektedir (Özgüven,2000).

Diğer yandan, Adak (2005), Özcan (1994), Thornton ve Fricke (1987) parçalanmış aileyi, “ölüm, boşanma, ayrı yaşama gibi nedenlerle karı ve kocadan

birininin da her ikisinin bulunmadığı aile tipi” olarak tanımlanmaktadır. Parçalanmış/eksik aile, boşanmış eşlerden biri ile çocuklardan oluştuğu gibi, evlilik bağı olmayan çiftler ve çocuklarının oluşturduğu aileler de parçalanmış/tamamlanmamış aile olarak sayılmaktadır (Dikeçligil, 1995). Bayer (2013)’e göre, son dönemlerde, geleneksel geniş ailenin modern toplumun yeni normlarına bağlı bir şekilde yok olacağına dair birtakım iddialar öne sürülmektedir. Öte yandan bu alanda yapılan araştırmalar çekirdek aile ile birlikte geniş ailenin ortadan kalkmadığını göstermektedir. Bunun tersine, geçmiş dönemlerde de küçük aile tipinin, geniş aile ile birlikte var olduğunu göstermektedir. Geleneksel aileden çekirdek aileye geçişle birlikte ailenin üye sayısında azalma, fonksiyonlarında ve yapısında değişme yaşanmış olup, çekirdek ailenin geniş aileden daha kırılğan olduğu, boşanmaların sürekli artmakta olduğu görülmektedir. Değişim sürecinin son yıllardaki boyutu çekirdek aile bir yana, “aile” kavramının kendisi dahi tartışma konusu olmuştur (Bayer, 2013).

2.5 Kıbrıs Türk Ailesi

Bu bölümde Kıbrıs Türk ailesinin demografik değişkenleri ve ailenin rol ve konumu hakkında bilgi verilecektir.

2.5.1 Kıbrıs Türk Ailesi’nin Demografik Değişkenleri

Alicik(2003) yılında, ‘‘Modern Kültür ve Eğitimin Geleneksel Aile Yapısında Meydana Getirdiği Değişme Eğilimleri: Kıbrıs Türk Aile Yapısı Üzerine Bir Araştırma’’ adı altında bir araştırma gerçekleştirmiş ve Kıbrıs Türk ailesinin demografik özelliklerini araştırmasında konu edinmiştir.

Alicik(2003) yaptığı çalışmalarda, ailenin kurulduğu ilk dönemlerde evliliğin, kadının ve erkeğin istemleri dışında gerçekleştiğini, kadına söz hakkı verilmediği, geleneksel evliliğin yaygın olduğunu belirtmektedir.

Araştırmanın örneklemine giren ve 1981-2000 yıllarındaki ailelerde erkeklerin %60'ı, kadınların %44,7'si görücü usulü evlilik yaptılar ve erkeklerin %40'ı, kadınların %49,5'i eşlerini kendileri seçmiştir. Öte yandan, ilkokul mezunu kadınlar arasında görücü usulüne göre evlilik yapanların oranı %24,3, kendi seçimi ile yapılanlar ise %1'dir. Orta eğitim kurumlarından mezun olan kadınların %16,5'i görücü usulüne göre, %28,2'si ise eşlerini kendileri seçmişlerdir. Üniversite mezunu kadınlar arasında görücü usulüyle evlenenlerin oranı %3,9, kendi seçenler ise %20,4'tür.

Görücü usulü ile evlenen erkeklerin %15'i ilköğretim, %31,7'si ortaöğretim ve %13,3'ü de yükseköğretim kurumlarından mezun olmuşlardır. Eşlerini kendilerinin seçtiğini belirten erkeklerin eğitim düzeylerine göre dağılımı da şöyle olmuştur: İlköğretim %3,3, ortaöğretim %15, yükseköğretim %21,7 oranındadır. Bu verilere göre gerek kadınlarda gerekse erkeklerde eğitim düzeyi arttıkça eşin özgürce seçilme eğiliminin de arttığı görülmektedir. Eğitim düzeyi arttıkça görücü usulü evlilikler azalmakla birlikte, üniversite mezunu erkeklerin bu tür evlilikleri kadınlara göre daha fazla tercih ettikleri de anlaşılmaktadır.

2.5.1.2 Kıbrıs Türk Ailesi'nde Kadın ve Erkeğin Rol ve Konumu

Eğitim ve kültürün evliliğin başlatılmasındaki önemi oldukça büyüktür. Kadın haklarında sağlanan ilerlemeler, kadın eğitiminde nicelik ve nitelik artışı, kadının ev dışı ekonomik hayata katılma eğilimleri vb.'leri gelir. Bu durum kadının, aile içindeki konumunda ve demokratik yaşamında değişme eğilimleri yaratır. Buna göre evliliklerde karşılıklı eğitim seviyeleri arttıkça, aile içi demokratik yaşamda da iyileşmeler olduğu söylenebilir.

Alicik(2003), kadın ve erkeğin ev içerisindeki rollerini araştırmış ve örneklem grubundaki kadınların %38,8'i, erkeklerin ise %45'i ev içi yaşamlarından

memnun olduklarını belirtmektedir. Kadınların %94,1'i, erkeklerin ise %93,3'ü ev içi işlerden memnun olduklarını belirtmektedir. Ayrıca kadın ve erkeklerin evdeki işleri kimin yaptığına bakıldığında; sofraya, bulaşık, çamaşır, yemek, ütüleme gibi ev içi işler büyük ölçüde kadınlar tarafından, bahçe ve ev dışı işler ise büyük ölçüde erkekler tarafından yapılmaktadır. Böylelikle Kıbrıs Türk ailesinde aile içi yaşamda cinsel rol farklılaşması olduğu anlaşılmaktadır.

2.6 Sağlıklı (İşlevsel) Aile

Sağlık, pozitif ilişkiler, arzu edilen sonuçlara yol açan etkileşimsel süreçler (Wilcoxon,1985, akt.Gladding,2012) olarak tanımlanırken, ailelerde sağlık ise etik sorumluluk arz eder ve iyi ilişkiler, aileler arasındaki alma-vermeleri dengelemeyi ifade eder (Boszomenyi-Nagy ve Ulrich,1981,akt.Gladding,2012).

Toplumsal bir kurum olarak tanımlanan aile, toplumun yapıtaşı ve vazgeçilmez bir parçası olarak tanımlanırken, sağlıklı ve güçlü bir toplumun, sağlıklı ve güçlü ailelerden oluşması gerektiğini belirten Kayhan ve Yazıcıoğlu(2007)'na ek olarak Turan (2008), ailenin yapısının sağlıklı olması ve toplumsal işlevlerini yerine getirerek aile bireylerinin sosyal, zihinsel, psikolojik ve fiziksel gelişimini destekleyecek bir yapıda olması gerektiğini savunarak, aile içerisindeki ilişkilerin, yaşamın ilk evresinden başlayıp, bireyin tüm hayatını etkilediğini ve bireylerin kişiliğinden, ilişkilerine, kendi çocuklarını yetiştirme tarzına kadar varoluşumuzun her alanının etkilendiği belirtilmektedir.

Sağlıklı evlilik ilişkisinin her bireyi ve çevresinin gelişimini desteklediğini vurgulayan Stabb(2005), bu kişilerin iyi geçinerek el birliğiyle evliliklerini heyecan verici ve aktif tuttuklarını belirtmektedir. Sağlıklı aile içerisinde duyguların farkında olunup, duyguların ifadesinde açık bir şekilde ve karşılıklı destek gösterdiklerini vurgulayan Stabb(2005)'a göre, "Başarılı çift ilişkisi kurabilen bireyler yeri

geldiğinde fedakarlıklar yapar ve yaptıkları fedakarlığın kendisinden de doyum elde ederler’’ (Stabb,2005 s.440).

Tüm tanımların ışığında, aile toplumun temeli olup, sağlıklı toplumu da sağlıklı aileler oluşturur ve sağlıklı aile bireyleri birbirlerinin mutluluklarına katkıda bulunarak aile üyelerindeki bireylerin ruh sağlığını destekleyerek sağlıklı kimlik geliştirmelerine katkıda bulunurlar (Canel,2011).

Araştırmalara göre (Kryson, Moore ve Zill,1990; Stinett ve DeFraim,1985), sağlıklı aileler şu özellikleri gösterirler:

- Aile bireyelerine ve aileye bağlılık
- Karşılıklı kıymet bilme, yakınlık
- Birlikte zaman geçirmeye istekli olma
- Etkili iletişim örüntüleri
- Yüksek düzeyde dini/tinsel oryantasyon
- Kriz durumlarıyla olumlu bir şekilde baş edebilme yetisi
- Açık seçik roller (Akt.Gladding,2012).

Ayrıca Sağlam(2011)’in aktardığına göre;

Aile, toplum için şu görevleri yerine getirmelidir:

- Neslin devamını sağlamak,
- Bireylerin sevgi ve şefkat gereksinimlerini giderecek ortam sağlamak,
- Bireylere düzenli bir yaşam sağlamak,
- Bireylerin toplumla sağlıklı ilişki kurmasında köprü olmak (Metintaş vd.2007).

2.7 Sağlıksız (İşlevsel Olmayan) Aile

Canel (2011)’e göre sağlıksız bir ailede aşağıdaki olumsuz durumlardan bir ya da birkaçı görülebilir:

- Aile üyeleri birbirlerine yoğun öfke ve kırgınlık duyarlar,

- Aile üyeleri aralarındaki çatışmaları çözümlenmekte zorlanırlar,
- Aile üyelerinin aralarındaki küskünlükler günlerce uzar,
- Aile üyeleri arasında empati (kendisini karşısındakinin yerine koyma) eksikliği vardır,
- Aile üyeleri birbirlerine karşı anlayışsızdır,
- Aile üyeleri birbirleriyle hakaret ve küfür içeren cümlelerle konuşurlar,
- Çocuklarda davranış bozuklukları veya aile üyelerinde ruhsal sıkıntılar görülür,
- Aile üyeleri birbirlerine sevgi ve ilgi göstermekte zorlanırlar,
- Aile üyeleri birbirine şefkatle yaklaşmaz ve merhamet göstermezler,
- Aile üyeleri arasında nefret duyguları oluşur,
- Aile üyeleri birbirine karşı güvensizdir,
- Aile içinde şiddet veya istismar gibi durumlar yaşanır.

2.8 Evlilik ve Aile Kavramı

Evlilik ile aile kavramlarının birbirinden ayrı kavramlar olarak ifade edilmektedir. Evlilik kavramının, aile kavramından daha belirgin bir kavram olduğu belirtilmektedir. Yasal, toplumsal ve ekonomik kurum olarak aile, aynı ortamı ve bireylerin gelirlerini paylaştığı birbirlerine kan bağıyla bağlı oldukları sistemler bütün olarak tanımlanmaktadır (Özguven, 2001; Akt. Gül, 2009 Akt. Taşköprü, 2013).

2.9 Aile İle İlgili Kuramlar

Bu bölümde evlilik doyumuyla ilgili literatür araştırmasında evlilik ve aile ilişkilerini anlamada etkili olarak tanımlanan kuramlara yer verilmiştir.

2.9.1 Sosyal Rol Kuramı

Sosyal Rol Kuramı, sosyal ve siyasal davranışların yanında tutumlarda da gözlenen kadın ve erkek arasındaki farklılıkların, kadın ve erkeklerin sosyal rollerdeki farklılıklardan kaynaklandığını öne sürmektedir (Eagly vd.,2000). Schimidth (2003)'e göre, erkekler ve kadınlar doğuştan gelen ve farklılaşmış cinsiyetlerine özgü psikolojik eğilimlere ve cinsiyet rollerine sahip değillerdir. Farklı sosyalleşme yaşantıları, sosyal davranışlarda cinsiyet farklılıklarının oluşmasından sorumludur. Erkekler ve kadınlar, başarılı bir rol performansı gösterebilmek adına doğuştan getirdikleri ve zamanla edindikleri özellikleri birleştirmektedirler ki böylece cinsiyete özgü toplumsal roller oluşmaktadır. Toplumlardaki hakim düşünceler kısmen değişse bile günümüzün birçok toplumunda, özellikle endüstriyel toplumlarda, roller genel olarak kaynakları sağlayan kişi (erkek) ve evde ilgilenen kişi (kadın) olarak dağılmaktadır (Kite,1996; Eagly vd.,2000; Johannesen-Schimidth/Eagly,2002, akt.Güldü, Ersoy-Kart,2007). Bu açıklamaların ışığında, çocukların ebeveynlerini gözleyerek ve model alarak uygun davranışsal rolleri öğrendiklerini ve sosyal-rol kuramının sosyalleşmenin ilk basamağındaki öğrenmeye odaklandığı söylenebilir (Eke,2006)

2.9.2 Yapısal Aile Modeli

1970'li yıllarda Salvador Munichin tarafından geliştirilen yapısal aile modeli, ailenin sosyal bir yapıya sahip olduğunu belirtmektedir. Ailede var olan sosyal yapının ailedeki etkileşim ile değiştiğini savunan yapısal aile kuramcıları, ailenin bu yapısını bir sistem olarak görmektedir. Etkili olmayan iletişim tarzlarının, eşler ve çocuklar arasındaki dengenin nasıl oluştuğu gibi alt sistemler arasında nasıl etkileşim sağlandığını ve sosyal yapıların nasıl ortaya çıktığını irdelemektedir (Goldenberg ve Goldenberg,1996,akt.Çelik,2006:29).

Bu model, birbiri ile etkileşimde olan alt sistemlerden oluşmaktadır. Bu alt sistemler ise bir bütünü temsil etmektedir. Evliliğin ilk yıllarında eşler, davranışları, yargıları, değerleri ve duyguları ile ilgili etkileşim kalıpları geliştirerek birbirlerinin beklentilerini karşılamaktadırlar. Buna göre, eşler arasındaki bu etkileşimin niteliksiz bir yapısı olması eşler arasındaki doyumsuzluğa neden olmaktadır (Munichin ve Fishman,1981).

Zaman içerisinde değişen evlilik alt sistemi, sistemin yapısını koruyarak ve çocukların sosyal yaşama ayak uydurmasını sağlamak gibi sorumlulukları bulunmaktadır. Ailenin tutarlı bir gelişim göstermesi açısından eş alt sisteminin gücünün ve sürekliliğinin sağlanması büyük öneme sahiptir. Ailenin devamının sağlanması ve eşlerin psikolojik doyuma ulaşması için eşler birbirlerinin kişilik özelliklerine göre hareket etmeli, ihtiyaçlarını karşılamalı ve birbirlerinin rollerini tamamlamaya çalışmalıdırlar (Friedlander, Wildman ve Hetherington,1991).

Munichin (1974)'e göre ailenin sorunları, işlevsel olmayan kalıpların gelişmesinden kaynaklanır. İşlevsel olmayan kalıplar, ailenin stres karşısında geliştirdiği, ailede her çatışma yaşandığında tekrar tekrar kullanılan tepkiler olduğunu belirtmektedir (Akt.Gladding,2012).

Bowen, ailenin duygusal yapısıyla ilgilenmektedir ve “aile bireylerinin etkileşimlerini düzenleyen görünmez-işlevsel gereklilikleri” temel aldığı düşüncedir. (Munichin,1974, akt.Gladding,2012).

2.9.3 Psikodinamik ve Bowen Aile Terapisi

Psikanalitik kurama dayalı olan psikodinamik aile kuramının en önemli temsilcileri Nathan Ackerman, Ivan Boszomenyi-Nagy, James Framo, Jhedore Lidz, Norman Paul, Donald Williamson, Robin Skynner ve Lyman Wynner olarak

bilinmesine rağmen bu yaklaşımın öncüsü Nathan Ackerman olarak kabul edilir (Gladding,2012).

Spesifik teorik tekniklerin ve faktörlerin (örn:kimlerle çalışacakları, tedavinin nasıl ve ne zaman olacağı vb.) üzerinde durarak iki kuramın ayırt edici özelliklerini vurgulayan Psikodinamik ve Bowen aile terapistleri, her iki görüş açısından da ailedeki ve aile üyelerindeki değişiklikleri ortaya çıkarabilecekleri savunulmaktadır (Gladding,2012).

“Geçmiş şimdiki etkiler” düşüncesi, Psikodinamik ve Bowen terapilerinin ortak görüşü olarak bilinmektedir (Smith,1991,s.24,akt.Gladding,2012). Bu kuramların odak noktası, kişilerin başkalarıyla kurduğu ilişkinin, kişinin kendileriyle ilişki kurma tarzını şekillendirdiğini savunmasıdır (Gladding,2012).

Ailenin duygusal sistemiyle ilgilenen Bowen, “yaşıyor olmanın sürekli bir kaygıyı beraberinde getirdiği” düşüncesini temel almıştır (Friedman,1991,s.139, akt.Gladding,2012). Bu görüşü destekler nitelikte Gladding (2012), ailenin ve kişilerin kaygılarının düşük olmasının sorunları en aza indirgeyeceğini belirtmektedir.

Bowen, bireyler geçmiş kuşaklardan kendilerine geçen örüntüleri incelemedikleri ve düzeltmedikleri sürece, muhtemelen bunları evliliklerine taşıyacaklarından söz etmiştir. Örneğin, aile üyeleri birbirleriyle aşırı ilgili iseler veya birbirlerinden ilişkilerini kesmişlerse bu örüntülerini diğer kişilerarası ilişkilerde de tekrar etmeleri olasıdır (Bowen,1965,akt.Gladding,2012).

2.9.4 Stratejik Yaklaşım

Stratejik yaklaşımın önemli temsilcileri arasında Jay Haley, Cloe Madanes, John Weakland ve Milton Erickson yer almaktadır (Nazlı,2001).

Teknik odaklı ve kısa süreli yaklaşımı benimseyen stratejik aile terapisinin kurucularını Milton Erickson önemli derecede etkileyerek değişime öncülük etmiştir. Erickson, danışanlarının kaynaklarını kullanarak “her spesifik problem için bir strateji” geliştirilmesi görüşünü benimsemiştir (Madanes, 1991).

Madanes’e göre aile ve evlilikteki sorunlar sevgi saldırganlık arasındaki ikilemlerden doğmaktadır ve bu ikilemler dört gruba ayrılmaktadır. Birinci ikilem; eşlerin birbirini kontrol etme ve başat olma isteği, çatışma ve davranış problemlerinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. İkinci ikilem; eşlerin birbirine sevgi ya da nefret duygularını ifade etmeleri evlilik doyumunu etkilemektedir.

Üçüncü ikilem; aile üyelerini sevmek ve korumak ilişkilerini olumlu yönde etkilemektedir. Eşler açısından da bu ihtiyaçların giderilmemesi ve tam tersi bir tutum (zarar verme, sevmeme) sergilenmesi durumunda doyumsuzluk ve aile içi sorunların kendini göstermesi söz konusudur. Dördüncü ikilem ise; eşler arasındaki çatışmanın giderilmesi için çiftlerin birbirine pişmanlıklarını dile getirmesidir. Bu dört ikilem grubu için Madanes bir takım stratejiler belirlemenin önemli olduğunu, eşler arasındaki çatışma ve doyumsuzlukların uygun stratejiler oluşturularak giderilebileceğini belirtmektedir (Akt.Galdding, 2012).

Stratejik yaklaşıma göre iletişim, eşler arasındaki ilişkinin niteliğini belirleyerek çiftlerin iletişim tarzlarının evlilik doyumunun sağlanmasında büyük role sahiptir. Evliliklerde yaşanan problemler kişilerarası olaylar olarak açıklanmakta ve hastalık belirtisi olarak kabul edilmektedir. Eşlerin birbirlerine karşı samimi, sıcak ve açık bir iletişim tarzı ile yaklaşması evlilik doyumunu sağlanması açısından büyük öneme sahiptir (Golenberg ve Goldenberg, 1996).

Aile ve evlilikte işlevsel kişilerarası dengelerin oluşmasına odaklanan stratejik yaklaşım kuramcıları, evlilik uyumu ve doyumunun sağlanması için eşler

arasındaki güç dağılımının hiyerarşik düzenin dengeli olarak ilerlemesi gerektiğini savunmaktadır (Keim, 2000).

Stratejik yaklaşımın asıl görüşü, eşlerin probleme özgü stratejiler geliştirerek evlilikte doyumun sağlanmasıdır (Goldenberg ve Goldenberg, 1996).

2.9.5 Yaşantısal Yaklaşım

Yaşantısal yaklaşımın savunucuları ve teorisyenleri gestalt terapi, psikodrama, danışan merkezli terapi ve zamanın etkileşim gruplarından etkilenmesi sonucu bu yaklaşım 1960'lı yıllardaki hümanistik-varoluşçu psikoloji hareketinden ortaya çıkmıştır. Kişilerin geçmiş yaşantılarından çok şimdi ve buradaki yaşamına odaklanır. Virginia Satir ve Carl Whitaker'in önemli temsilcisi olduğu yaşantısal yaklaşımın birçok formu bulunmakta ve duygulara odaklanarak farkındalık yaratarak duyguların ifadesinin hem kişisel hem de ailenin doyum sağlamadaki önemini vurgulamaktadırlar (Gladding,2012). Yaşantısal yaklaşımın temel aldığı görüş; aile bireylerinin birbirlerinin duygularının farkında olmaması ve bunu fark etmeyerek onları bastırmaları sonucu duygularını yaşamamalarıdır. Yaşanmayan duygular ise ailenin bir ya da daha fazla üyesinde duygusal rahatsızlık ortaya çıkmasına neden olarak aile üyelerinin birbirlerinden uzaklaşmalarına neden olur. Bu problemin üstesinden gelmek için ise aile üyeleri arasındaki duyguların ifade edilmesi büyük öneme sahiptir (Gladding, 2012).

Satir(1988), işlevsel olan ailelerin karşılıklı duygu, sevgi ve şefkat paylaşımında olmaları gerektiğini savunurken, Whitaker (1995), ailenin bir bütün olduğunu vurgulayarak aile içerisindeki yakınlığın ve paylaşımın eksik olması kişilerarası sorunlara neden olacağını ve bunun sonucunda ailenin yardım arayışına gireceğine inandığından dolayı, aile birliğinin ve uyumunun sağlanmasının kişilerarası gelişim için önemli olduğunu savunmaktadır.

Satir (1988), işlevsel ailelerin birbirlerine değer vererek karşılıklı iletişim ve saygı gösterdiklerini belirtmektedir. Eşler arasındaki sevginin saygının karşılıklı olduğunu ve birbirlerine karşı açık ve samimi olması diğer aile üyelerine de yansıtacağı görüşündedir. İşlevsel olan ailelerde kaygı verici durumlar, öfkeler, kırgınlıklar açıkça konuşulabilmektedir.

2.10 Evlilik Uyumu ve Doyumu

Evlilik kurumunun, bireylerin yaşamında önemli bir yeri olduğu bilinmekte, günümüzde evliliklere ve evlilik ilişkilerine dair çalışmalar giderek artmaktadır (Greef, 2001).

Evlilik ve aile çalışmalarında doyumun önemi vurgulanmıştır. Collard (2006)'a göre, doyum bir mutluluk düzeyi olarak tanımlanmaktadır (Akt.Çelik, 2012). “Evlilik yaşam doyumunu yüksek olan bireylerin evlilik ilişkilerindeki stres seviyesinin düşük, mutluluk düzeyinin yüksek olması cinsel ilişkilerine de başarılarının ve aldıkları doyumun yüksek olmasa sebep olduğunu söylüyor” (Çelik, 2012).

Çağ ve Yıldırım (2013) yaptıkları araştırmada, başarılı evliliğin eşlere; duygusal, sosyal ve fiziksel yakınlık sağlamakta olup eş tarafından sağlanan duygusal desteğin, eşe değer verildiğini, saygı duyulduğunu, sevildiğini ve insan olarak değerli hissettiğini belirtmiş ve birçok araştırma ile ortaya koymuştur (Hawkins ve Booth, 2005; Helms ve Buehler, 2007; Williams ve Umberson, 2004).

Öte yandan, Üncü (2007) 466 evli birey ile yaptığı çalışmada, evlilikte doyum yaşamının eşlerin, beklentilerinin karşılanmasının ve bireylerin mutlu olabilmemesinin önemli bir aracı olduğu öne sürülmüştür. Doyumun yaşanmadığı evliliklerin genellikle boşanma ile sonuçlandığı, bu durumun ise hem eşleri, hem de boşanan aile çocuklarını olumsuz olarak etkilediği bulunmuştur (Sevim, 1999; Goleman, 2000 ve

Güven, 2005 Akt.Üncü, 2007). Diğer bir ifadeyle, evlilik doyumu ve evlilik doyumunu etkileyen olumlu ya da olumsuz faktörlerin belirlenmesi büyük öneme sahiptir.

Çelik (2006)'e göre, evlilik yaşamındaki uyumu ve doyumu belirlemek amacıyla yeni ölçeklerin geliştirilmesi ve uyarlanması evlilikteki uyumu ve doyumu etkileyen faktörlerin bilinmesi açısından gereklidir. Ayrıca, evlilik uyumu ve doyumunu etkileyen faktörlerin bilinmesi, aile ve evlilik danışmanının uygulayacağı yöntemde de ışık tutarken danışanın alacağı danışmanlık hizmetinin de kalitesini artıracaktır. Bu yüzden ki, yeni ölçeklerin geliştirilmesi ve uyarlanması evlilik uyumunu ve doyumunu etkileyen bir takım faktörlerin bilinmesi ile ilgili yapılan araştırmalarda, bu önem üzerinde durulmaktadır.

2.10.1 Evlilik Uyumunu ve Doyumunu Etkileyen Faktörler

Evlilik ilişkisi, evlilik doyumu, evlilik mutluluğu ve evlilik uyumu gibi kavramlar, pek çok araştırmaya temel oluşturmakta olup, sadece psikiyatrist ve psikologlar değil, farklı bilim dallarından mensup pek çok bilim adamı da konuyu incelemektedir (Erberk vd, 2005). Bu nedenle evlilik doyumunu etkileyen faktörler araştırma çalışmalarında daha da önem kazanmaktadır. Literatürde, evlilik uyumunu ve doyumunu inceleyen pek çok çalışma bulunmakta olup, eşi memnun edip desteklemeye, manevi değerleri güçlendirmeye, çiftler arasında saygı oluşmasına, cinsel yaşamda sadık olmaya, iyi bir iletişim kurmaya ve eş olmaya dair çalışmalar mevcuttur (Rosen Grandon, Myers ve Hattie, 2004 Akt.Çağ ve Yıldırım, 2013).

Çelik (2013)'e göre, duygusal bağlar, evlilik ilişkisinde en temel öneme sahiptir ve bu bağların güçlenmesine ve zayıflamasına sebep olan faktörlerin anlaşılmasının çok önemli olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, hoşnutluğun, eşlerin birbirlerine yönelik duygusal yakınlık düzeylerinin bir göstergesi olduğunu ve evlilik

terapilerinde eşlerin hoşnutluk düzeylerinin değerlendirilmesinin önemini vurgulamakta olup, eşlerin hoşnutluk düzeylerinin terapi sürecindeki çalışma motivasyonlarını etkilediğini savunmaktadır.

2.10.2 Evlilik Uyumunu ve Doyumunu Belirleyen Bireysel Faktörler

Evlenen her çiftin sen, ben ve biz olmak üzere üç parçası olduğu savunulmaktadır. Bu parçaların her biri bir diğerini etkileyen önemli parçalar olup, eşler arasındaki sevginin sürdürülebilmesi, bu üç parşanın işlevselliğine bağlıdır. Böylelikle eşlerin ortak kararlar alıp ev içerisinde rol ve görevlerini ortak bir karara göre düzenlemeleri ilişkinin bütünlüğünü sağlanması açısından oldukça önemlidir. (Satir, 1988/2001).

Kişilik özelliklerinin ilişki üzerindeki önemi kadar, bağlanma, benlik saygısı gibi değişkenlerin de önemli etkisi vardır. Kişiliğe ilişkin çok farklı kuramsal açıklamalar bulunmaktadır. Öte yandan McCrae ve John (1992)'a göre, kişilik oldukça geniş bir yelpazedir ve beş faktör modelinde de belirtildiği gibi, kişilik özellikleriyle kişinin davranışları sistematik bir biçimde incelenir ve kişilik özellikleri beş faktöre dayandırıldığı için genel bir tanımlama yapılabilmesi açısından oldukça yararlıdır. (Curun ve Çapkın, 2014).

Hoşnutsuzluk, pozitif etkiler ile nötr etkilerin yer değiştirmesi anlamına gelmekte olup, hoşnutluğun ortaya çıkabilmesi için ilişkinin başında az da olsa pozitif duyguların mevcut olması lazımdır. Bunun yanında çoğu çiftin romantizm, aşk, güven veya ilgi gibi bazı pozitif hislerin de ilişkinin başında var olmasını ileri sürebilecekleri belirtilmekte olup hoşnutsuzluk, evlilikte çözülmeye sebep olacağı düşünülen kesin bir değişken değildir. Öte yandan boşanma veya ayrılma düşüncesinin çoğunlukla hoşnutsuzluk yaşayan bireyler arasında olduğu görülmektedir (Çelik, 2013).

2.10.3 Evlilik Uyumunu ve Doyumunu Belirleyen Evlilik ile İlgili Faktörler

Aile, etkileşimsel örüntüler aracılığıyla işlev görmekte olup, her üye diğerinin davranışını başlatır. Aile içerisindeki bu hareket örüntüsü diğer üyenin davranışından etkilenerek aile üyelerinin davranışları arasında bir ardışıklık oluşturur (Akün, 2009).

Evlilik ve aile arasındaki ilişkiler ile ilgili birçok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların bir kısmı, evlilik ve aile kavramlarının bir bütün olduğunu belirtirken, bir kısmı ise birbirinden ayrı iki kavram olarak tanımlanmaktadır. Bu yüzden ki bazı çalışmalar eşlerin sadece birbirleri arasındaki ilişkinin evlilik uyumu ve doyumunu etkilediği savunulurken, bazı çalışmalarda ise ailenin diğer üyelerinin de evlilik uyumu ve doyumunu üzerinde etkileri olduğunu savunmaktadır. (Çelik ve Tümkiye, 2012).

Evlilik doyumunu destekleyecek çatışma çözümü, iletişim becerileri, bağlanma biçimi, bilişsel çarpıtma, duygusal zeka, iş doyumunu gibi pek çok değişken yer almakta olup, evlilikte sorun çözme ve psikolojik iyi oluş da evlilik doyumunu destekleyecek nitelikte değişkenlerdir. Evlilikte sorun çözmede yeterli olma, eşlerin sorunların üstesinden gelebilme gücü ve buna bağlı sergilenen davranışlardır (Koca, 2013).

Birbiri ile etkileşen, evlilik ve aileyi ilgilendiren konularda fikir birliği yapabilen ve sorunlarını olumlu bir şekilde çözebilen çiftlerin evliliği evlilik uyumu olarak nitelendirilmekte olup, çiftlerin uyumlu birlikteliklerinin sonucu olarak evlilik hayatındaki memnuniyeti ve mutluluğu da tanımlar. Bu noktada daha genel bir kavram olması nedeniyle evlilik doyumunu ile karışsa da, çift uyumunda evlilik doyumunda olduğu gibi bireylerin öznel algısı aralarındaki ilişkinin niteliği değerlendirilmektedir (Erberk vd, 2005).

2.10.4 Evlilik Uyumunu ve Doyumunu Belirleyen Demografik ve Bağlamsal Faktörler

Sosyo demografik değişkenlerin bazıları evlilik uyumunu ve doyumunu etkilemekte olup, evlilik süreleri, eşlerin yaşları, aile ziyaretleri gibi değişkenler ile evlilik uyumu arasında ilişki rapor edilmiştir. İlk kez evlenenlere kıyasla yeniden evlenenlerin evlilik doyumlarının daha yüksek olduğu, ayrıca evlilik süresi ve çocuk sayısı ile evlilik problemlerinin ve cinsel problemlerin pozitif yönde ilişkili olduğu saptanmıştır. Fışiloğlu (2001), akraba evliliği yapanların uyumlarının düşük olduğunu ifade ederken, ekonomik koşullar ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin incelendiği bir araştırmada, düşük ekonomik koşullardaki çiftlerin daha fazla psikolojik sıkıntıları olduğu bulunmuş ve bu bağlamda evlilik uyumunun da olumsuz yönde etkilendiği görülmüştür (Kışlak ve Göztepe, 2012).

Doyum, ebeveyn olmadan ve çocuk büyüdükten sonraki dönemlerde en yüksek düzeydedir. Öte yandan doyum, çocukların küçük olduğu dönemlerde ise en düşüktür. Kadınların doyumunu aile bireyleri arasındaki iş paylaşımına katkılarının bir sonucu olup, kadınların katkılarının en fazla olduğu dönemlerde doyumları en düşük ve tersine katkıların en düşük olduğu dönemlerde ise en yüksektir (Üncü, 2007).

Evlilik doyumunu, ortaklığın, toplumsallığın ve hoş giden diğer etkinliklerin ne ölçüde yaşandığına bağlı olup, evliliğin iyi ve kötü yanları birbirlerinden bağımsızdırlar. Bu aşamada her evlilikte iyi ve kötü olaylar yaşanabilir. Özellikle gerginliklerin yeterince dengelenmediği evliliklerde çiftler mutsuz olup, mutlu ve uyumlu bir evlilik, benzer kültürlere sahip olma, aşk ve iyi bir cinsel yaşam gibi pek çok etmenin bir araya gelmesiyle elde edilir (Yalçın, 2014).

Evli bireylerin evli olmayanlara göre daha mutlu olduğu ifade edilmektedir. Buna göre evliliğin doğal olarak bireylere sağladığı güçler olup, ailelerin kendi güç

kaynaklarının farkına varması ve bu kaynakları ile sorunlarının üstesinden gelmesi yaşam memnuniyetlerini dolayısıyla da psikolojik iyi oluş düzeylerini arttırmaktadır (Koca, 2013).

2.10.5 Evlilikten Alınan Uyumun ve Doyumun İletişim Türleri ve Çatışmalar

İletişim evlilikteki mutluluğu etkileyen önemli bir değişken olup, Fowers (1993), evlilikte eşler arası iletişimin önemini vurgulamaktadır. Buna göre evlilikteki etkileşimin iki önemli işlevi bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, eşlerin birbirlerini anlamaları için gösterdikleri çaba, ikincisi ise ilişkilerindeki yaşamsal zorluklara birlikte göğüs gerebilmektir. (Çelik, 2006).

Eşlerin gerçekleştirmesi gereken görevler evlilikteki uyumu ve doyumunu etkilemektedir. Özetlendiğinde ise; (Gerson, 1995, Akt. Çelik, 2006):

- “Birbirlerine karşı sevgi ve şefkat duygularını tam olarak verebilmek,
- Eşler arasındaki iletişim sistemini umulan bir biçimde geliştirmek,
- Toplumsal sorumlulukları, yasalarla ilgili görevleri,
- Komşuluk ilişkilerini geliştirebilmek,
- Ev içi rahatlığı oluşturmak ve kurmak,
- Ekonomik ihtiyaçların karşılanması için güven veren ve sürekli olan bir işe sahip olmak,
- İlişki içerisinde eşlerin rollerini, karşılıklı olarak bireysel özgürlüğe izin verecek bir biçimde ve otorite alanını belirleyen bir biçimde geliştirmek,
- Evlilik ile ilgili sorumlulukları paylaşmak için bir prosedür geliştirmek,
- Ev dışındaki işlerle ilgili rutin ilişkiler ve geçirilen minimum zaman ile ilgili bir program geliştirmek,
- Birlikte karar verme becerisini geliştirmek,
- Eşlerin kendi aralarında kabul edebilecekleri aile amaçları oluşturmak ve

- Yaşam felsefesi geliştirmek, bir çift olarak birbirlerine moral vermek, □ Çocukların ortak geleceği için ilişkiler geliştirmek olarak sıralanabilir” (Gerson, 1995, Akt. Çelik, 2006).

Evlilikte, karıyla koca, ebeveynle çocuk, yakın çevreyle akraba ilişkileri üzerinden gelişen pek çok sorunla sık sık karşılaşmak mümkün olup, sorun çözme becerisi etkin bir biçimde kullanıldığında evlilik ilişkisi veya aile için fırsata dönüşebilmektedir. Bir beceri olarak sorun çözme, eğitim yoluyla kazanılabilmektedir. Yine bu beceri öğretilenmekte ve daha üst düzeylerde geliştirilebilmekte olup, evlilik doyumu ve sorun çözme becerisi gelişmiş evli bireylerin iyi oluş düzeylerinin de yüksek olacağı düşünülmektedir (Koca, 2013).

Doğan (2010) çalışmasında evli bireylerin sosyotropik-otonomik kişilik özellikleri ile evliliklerinde çatışma yaşama durumları arasındaki ilişkide şu sonuçları ortaya koymuştur:

1. Sosyotropik-otonomik kişilik özelliklerine sahip bireylerin evlilikte çatışma yaşama sıklıklarına bakıldığında bu iki durum arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.
2. Onaylanma kaygıları ile evliliklerinde çatışma yaşama sıklığı arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.
3. Evli bireylerin, ayrılık kaygıları yaşamaları ile evliliklerinde çatışma yaşama sıklığı arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki vardır.
4. Evli bireylerin başkalarını memnun etmeleri ile evliliklerinde çatışma yaşama sıklığı arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki vardır.
5. Evli bireylerin, kişisel başarıları ile evliliklerinde çatışma yaşama sıklığı arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki vardır.

6. Evli Bireylerin, özgürlüklerini yaşamaları ile evliliklerinde çatışma yaşama sıklığı arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki vardır.

7. Evli Bireylerin, yalnızlıktan hoşlanmaları ile evliliklerinde çatışma yaşama sıklığı arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki vardır.

Eşler arasındaki uyumun ölçümüne ilişkin makalelerde görüş ayrılıkları ve farklı yaklaşımlar mevcut olup kimi araştırmacılar, eşler arasındaki uyumu ölçerlerken, eşlerin evlilikleri ile ne hissettikleriyle ilgilenmişlerdir. Bunlara göre eşler arasındaki uyumun belirleyicileri olarak eşlerin evlilik doyumu ya da mutluluğuna ilişkin bizzat kendilerinden aldıkları bilgileri kullanmıştır. Kimi uzmanlara göreyse, eşler arasındaki uyumu, eşlerin ayrı ayrı duyguları olarak değil de, eşler arasındaki ilişkinin bir özelliği olarak değerlendirmiştir (Erberk vd, 2005).

2.11 Sevginin 5 Dili

Chapman (1992)'in, onay sözleri, nitelikli beraberlik, armağan alma, hizmet davranışları ve fiziksel davranışlar gibi faktörlerin ölçülmesine yarayan 5 Sevgi Dili kavramını ortaya atmıştır.

2.11.1 5 Sevgi Dili Kavramı

Amerika'da 30 yılı aşkın süredir evlilik danışmanlığı yapan Chapman, tecrübelerine dayanarak insanların sevgilerini farklı şekillerde gösterdikleri iddiasını ortaya atmış ve 50 hafta boyunca Publisher's Weekly's en iyi satanlar listesinde olan 'Beş Sevgi Dili: Sevdiğiniz İnsana Yürekten Bağlılığınızı Nasıl İfade Edersiniz' kitabı, Dr. Gary Chapman aracılığıyla milyonlarca insana ulaşmıştır. Beş sevgi dili kavramını birçok kitaplar, videolar ve konferanslar tarafından desteklenmiş, ayrıca radyo programlarına konu olmuştur. Chapman (1992)'in bu tezi, 'sevgi deposu' metaforuna dayanmaktadır. Evlilik kalitesi kavramını ise sevgi deposunun doluluğu ile ilişkilendirmiştir. Eşlerin sevgi dillerinin farklı olabileceğini belirten Chapman,

evliliklerde farklı sevgi dilini konuşan eşlerin sevgi depolarının dolmayarak ilişkilerde sıkıntılara neden olduğunu savunmaktadır. Eşlerin sevgi depolarının dolması için ise birbirlerinin sevgi dillerini bilerek beklentileri yönünde hareket etmeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Bu Sevgi Dilleri;

1. Onaylayıcı Sözler: Sözlü iltifatlar ve takdir sözlerinin kullanıldığı sevgi dilidir. Gary Chapman (1992)'a göre, eşlerin kendilerini güvensiz hissettikleri anda sözlü iltifatların ve cesaret verici sözlerin kullanılması dünyaya eşinin gözünden baktırarak eşlerin güvensiz hissettiği zamanlardaki gizil potansiyelini ortaya çıkardığını savunmaktadır.
2. Kaliteli Zaman: Eşlerin sevgiyi paylaşarak, dinleyerek ve birlikte anlamlı faaliyetlere katılarak sevgiyi gösterdikleri sevgi dilidir (Chapman,1992).
3. Hediye Alma: Armağanların sevginin görsel ifadesi olduğunu belirten Chapman (1992)'a göre, armağanlar ilişkinin değerini gösterirler.
4. Hizmet Davranışları: Eşlerin aile içerisindeki görev paylaşımları hizmet davranışlarını oluşturur ve eşin yapılmasından hoşlandığı davranışları kapsar. Bu davranışlar eşlerin birbirine hizmet ederek memnun etmeye, birbirleri için bir şeyler yaparak sevgilerini ifade ettikleri sevgi dilidir (Chapman,1992).
5. Fiziksel Temas: Sevgiyi iletme yollarından birisi olan fiziksel temas dokunma ve cinsel ilişkiyi kapsamaktadır. Chapman (1992), bazı insanların fiziksel temas olmadan güven ve sevgiyi hissetmediklerini belirtiyor.

Chapman (1992)'ın sevgiyi 5 boyuta indirgediği görüşü araştırmacılar tarafından eleştirilse de Egbert ve Polk(2006) Chapman (1992)'ın iddiasını test etmek ve sevgi dili bakımından beklentileri karşılanan çiftlerin daha kaliteli bir ilişki yaşayıp yaşamadığı sorusunu cevaplamak için 'Speaking the Language of Relational

Maintenance: A Validity Test of Chapman's (1992) Five Love Languages' adlı çalışmayı yapmışlardır ve bu 5 boyutu 101 öğrenci üzerinde test ederek Chapman (1992)'ın görüşünü destekler nitelikte sonuçlar ortaya koymuşlardır. Bu çalışmada; Chapman (1992)'ın beş sevgi dili ile ilgili; beş faktörü ilişkisel bakımdan inceleyip, aralarındaki farklara bakarak beş sevgi dilinin ilişki kalitesini artırmaya yönelik davranışlar olabileceği sonucuna varılmıştır. Ek olarak, Dainton ve Haas'(2000) da bu görüş ışığında bu sevgi dili kavramlarının eşlerin ilişkilerini iyileştirmek için kullanabileceklerini belirtmiştir.

Chapman (1992)'a göre, eşlerin birbirlerinin sevgi dillerini bilmemeleri ve eşlerin partnerlerinin beklentilerini bilmeden, kendi beklentilerine göre hareket etmeleri ilişkilerde problemlere neden olmaktadır (Egbert ve Polk, 2006). Yani, kaliteli evlilikler için eşler birbirlerinin sevgi dillerini bilmeli ve sevgi deposunun dolması için partnerlerinin sevgi dili beklentilerine göre hareket etmelidirler. Floyd (2006)'a göre de sevginin dilleri her ne kadar kullanılıyor, konuşuluyor olsa da alıcının beklentileri yönünde olması gereklidir. Aksi takdirde partnerlerin sevgi depoları dolmayacaktır (Chapman, 1992). Buradan yola çıkarak, partnerler kendi beklentileri doğrultusunda sevgilerini gösterirlerse bu 'davranışsal sevgi' olarak adlandırılır ve partnerin sevgi diline göre değil de kendi sevgi diline göre davranış sergilediği anlamına gelir. Bu durumda, partnerin beklentileri karşılanamaz ve evlilik kalitesinin artması söz konusu olamaz (Egbert ve Polk, 2006). Bu nedenle evlilik ve aile danışmanlarının evlilik ve ailenin değerlendirmesine karşı çok yönlü bir bakış açısına sahip olması gerekmektedir.

Kitabın yazarı, çeşitli nedenlerle özellikle evliliklerinde mücadele yaşayan çiftler için böyle bir çalışma rehberi hazırlamıştır. Eşle arasındaki sevgi dilini öğrenmek ve konuşmak için yoğun çaba harcanmalıdır.

2.12 İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, ölçek uyarlama çalışmaları ve evlilik uyumu ve doyumunu ile ilgili yapılan araştırmalar sunulmaktadır.

2.12.1 Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Öngel ve Smith'in (1994) Türkiye ve eski Sovyetler Birliği'ndeki yerlileşme hareketini kapsayan karşılaştırmalı içerik analizinin Türkiye bölümünde, Türk Psikoloji Dergisi'nde 1978-1992 yılları arasında yayımlanan 152 makale incelenmiştir. Bu incelemeye göre, Türkiye'deki araştırmalarda kullanılan ölçeklerin % 85'i Amerika'dan veya Avrupa'dan ithal edilmiştir. Ölçeklerin % 5'inde çok az (kelime değişikliği) veya hiç değişiklik yapılmadan doğrudan Türkçeye çevirisi yapılırken, %11.7' sinin yerel kültüre uyarlandığı ve yalnızca 58 % 3'ünün yerel kültüre dayanarak geliştirildiği belirtilmektedir (Aktaran: Dirlik, 2013).

Kirkpatrick, Kiger, Daphne, Riley ve Larsen (2001) çalışmalarını 156 çalışan çiftle gerçekleştirmişlerdir. Bireylerde ekonomik bağımsızlık, ailevi işleri ile sorumlulukları yerine getirme, çalışma statüsü, cinsiyet ile ilgili roller arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmada ailevi görevler üç öge (ev işleri, duygusal sorumluluklar ve aile içindeki konum) altında incelenmiş ve bu üç ögenin evlilik doyumuna etkisini araştırmışlardır. Ortaya çıkan sonuçlarda ise ev işleri ile ilgili görevlerin, duygusal sorumlulukların ve ev içindeki konumun kadınlar için önemli olduğu ve onların evlilik doyumunu etkilediği saptanmıştır. Bu sonuçlar erkekler için de aynı etkiyi göstermiştir. Erkekler için ayrıca işteki statü artışı evlilik doyumunu etkileyen önemli bir yordayıcı olarak görülmüştür. Ekonomik bağımsızlık, ev işlerinde harcanan zaman, cinsiyet ile ilgili sorumluluklar, hem kadınlarda hem erkeklerde, evlilik doyumunu dolaylı olarak etkileyen faktörler olarak saptanmıştır.

Kadınların mesleki konumları da, bireylerin evlilik doyumları üzerinde etkisi bulunmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre kadınların mesleki konumlarının eşlerin evlilik doyumu üzerinde bir etkisi olmadığını; ayrıca çalışan kadınların, çalışmayan kadınların eşlerine göre evlilik doyumlarının daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Lye & Biblarz, 1993; Akt. Çelik, C. K., 2006). Bunun sonucunda ise, çalışan kadınların hem sahip olacakları bebeğin bakımı hem de ev idaresi konusunda daha çok sorun yaşadıkları için çalışmayan kadınların evlilik doyumlarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. (Maasen ve Groot, 1994; Akt. Güven, 2005).

Bowman (1990)'ın yaptığı çalışmada, evliliğin süresi ve çocuk olup olmamasının evlilik doyumu üzerinde birincil derecede öneme sahip olduğunu belirterek, eşler arasındaki doyumun evliliğin ilk 2 yılından sonra giderek düştüğünü ve çocuğun doğmasının bu düşüşü hızlandırdığını iddia etmektedir.

Chadler ve Fittro (2002) Evliliğin ilk ve orta dönemlerinde evlilik uyumunun azaldığına dair bulgulara ulaşmışlardır. Uyumdaki bu değişim yaşam dönemlerindeki stresin artışına bağlanmıştır. Çocukların evden ayrıldığı evliliğin orta dönemlerinde çiftlerin birlikte daha fazla zaman geçirmeleri ve yaşam beklentilerinin artmasına bağlı olarak dikkatli olunması gerektiği açıklanmıştır. Evliliğin orta dönemini; pek çok çiftin evlilik ilişkisini devam ettirmek için değişimlerle mücadele etmenin öğrenildiği bir dönem olarak tanımlamışlardır. Birlikte zaman geçirme, ortak amaç geliştirme, iş birliği, takdir ve sevgi gösterme, cinsel doyum, iletişim, cinsiyet rollerini kabullenme, karar geliştirme stratejileriyle bu dönemdeki uyumun artırılabilceğini ifade etmişlerdir.

Vangelisti ve Huston (1994)'un yaptığı araştırmada, iki yıldan daha fazla olan 168 çiftle yaptıkları çalışmada evliliğin sekiz alanında iletişim, ortak karar verme

etkisi, cinsellik, boş zaman aktiviteleri, ev işlerinin paylaşımı, birlikte vakit geçirme ve mali konuların evlilik doyumu ile ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Çiftler evliliklerinden kısa bir süre sonrasında evlilik yıldönümlerinin birinci ve ikinci yılından sonra yeniden incelenmişlerdir. Bunun sonucunda çiftlerin yaklaşık yarısının çocuk sahibi oldukları sonucuna varılmıştır. Her iki eş için üç zaman içerisindeki değerlendirmede, iletişim ve ortak karar vermeden elde edilen doyumsuzluğun evlilik doyumsuzluğu ile doğrudan ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Çiftlerin ilk evliliklerinde çocuk sahibi olmanın evliliğin devamı üzerinde etkisini inceleyen çalışmalar bulunmaktadır. Bu bağlamda araştırmacılar, ilk çocuğun doğumunun ve 5 yaşından küçük olması evliliğin sonlanabilme durumunu büyük ölçüde azaltırken, birinci çocuktan sonraki doğumlar da bu etkinin çok az olduğu saptanmıştır. Kısa vadede çocuğun olması evliliğin devamını arttırırken, uzun vadede çocuklar ayrılmayı arttırmaktadır. Ayrıca ailedeki çocuk sayısı ayrılmanın zamanını değiştirirken uzun vadede ayrılma riskini değiştirmediği görülmüştür (Waite & Lillard, 1991).

Aynı zamanda yapılan araştırmalarda 0–13 yaş arası çocuğu olan çiftlerin evlilik doyumlarının çocuksuz çiftlere göre anlamlı derecede düşük olduğu, 17 yaş ve üstü çocuğa sahip olan çiftlerin çocuksuz çiftlere göre evlilik doyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır (Orbuch, House, Mero & Webster, 1996; Akt: Çınar, 2008). Çocuk sahibi olan ve olmayanların evlilik doyumu açısından farklılık olup olmayacağı konusu araştırılmak üzere yaşları, eğitim düzeyleri ve evlilik süreleri eşleştirilmiş çocuk yapmamış 50 çift ile çocuklu 41 çifti kapsayan çalışmada çocuklu çiftlerin çocuksuz çiftlere göre evlilik doyumlarının

daha yüksek olduğu, çocuklu çiftlerin evlilikleri konusunda problem yaşamaları ve boşanmayı dile getirmeleri daha az olduğu görülmüştür (Callan, 1984).

Farklı zamanlarda yapılmış olan bir başka çalışmada ise tam tersi bir sonuç ortaya çıkmıştır. Bu araştırma Koreli-Amerikalı 230 çiftin katılımı ile yapılmış ve çocuğu olmayan kadınların çocuğu olan kadınlara oranla evlilik doyumunun yüksek olduğu, çocuk sayısı ile evlilik doyumunu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı fakat çok çocuklu kadınların daha az evlilik doyumuna sahip oldukları, erkek eşlerin doyum düzeyleri ile çocuğun olup olmaması ve çocuk sayısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülmüştür.

Bunun sebebi, erkeklerin işlerinin geri kalan kısmında çocuk bakımı ile ilgilenmesi, Koreli kadınların ise çocuk bakımını birincil görev olarak görmesinden kaynaklanmaktadır (Rho, 1989; Akt. Çınar, 2008). Kukay' ın (2005) 1785 erkek ve 2241 kadın katılımcı ile yaptığı araştırmasında, Rho' nun çalışmasına benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır. Kendi istekleriyle çocuk sahibi olmayan çiftlerin evlilik doyumları çocuk sahibi olan çiftlere göre daha yüksek olduğu sonucu çıkmıştır (Kukay, 2005; Akt. Çınar, 2008).

2.12.2 Türkiye’de Yapılan Çalışmalar

Kağıtçıbaşı ve Savaşır'ın (1988) Doğu Akdeniz ülkelerinde insan yeteneklerinin ölçülmesi ile ilgili yapılan çalışmaları inceledikleri makalede, bu bölgedeki araştırmaların çoğunun batı kültürlerinde geliştirilen ölçeklerin uyarlanması ile ilgili olduğu ve kültüre özgü yeni ölçme araçlarının geliştirilmesine çok az rastlanıldığı belirtilmiştir (Aktaran: Savaşır, Sezgin ve Erol, 1992).

Çelik (2013) çalışmasında, evlilik hoşnutsuzluğu ölçeğini Türkçeye uyarlayarak, ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yapmıştır. Çalışmada Türkçeye çevirisi çapraz olarak yapılan ölçek 336 evli bireye uygulanmıştır. Sonuç

olarak hem geçerlilik, hem de güvenilirlik analizi sonuçları, ölçeğin Türkçe versiyonunun kullanışlı olduğunu göstermektedir.

Yalçın (2014), yaptığı çalışmada evlilik uyumu ve sosyodemografik özellikler arasındaki ilişkiyi inceleyerek kadınların sosyodemografik özelliklerinin evlilik uyumunu ne düzeyde etkilediğini araştırmıştır. Bunun sonucunda evlilik uyumlarıyla yaşları arasında anlamlı bir gözlendiğini belirtirken, çocuk sayısının evlilik uyumu üzerinde bir etkisinin olmadığı sonucuna varmıştır.

Tutarel-Kışlak ve Göztepe (2012)'nin Duygu Dışavurumu, Empati, Depresyon ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkiler ile demografik değişkenleri incelediği çalışmasında, demografik değişkenler (yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, gelir düzeyi, çalışıp çalışmama durumu, evlilik yaşı, evlilik türü, eşin yaşı, evlilik süresi, çocuk sayısı) ile evlilik uyumu arasında bir ilişki saptamazken, duygu dışavurumunun evlilik uyumunu yordadığı sonucuna varmıştır.

Tezer (1996) kadınların ve eşlerinin genel evlilik uyumları ile a) evlilik çatışma konusunun yaygınlığı b) çatışma sıklığı c) çatışma kaynağı, olarak her eşin kendi sorumluluğunu algılaması arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Ankara da 104 evli çiftle yaptığı çalışmada kadın ve erkek arasında önemli farklılıklara rastlamıştır. Buna göre kadınların eşlerine oranla daha gergin olup, eşlerinin sorumluluklarını uyumsuz algıladıklarını açıklamıştır. Araştırma sonuçlarına göre kadınlar ilişkilerinde uyumsuzluk derecesinin azaldığını algılar algılamaz, evlilik uyumları artmıştır, hem erkek hem kadın ilişkilerinde çatışma, uyumsuzluk olmadığını algıladıklarında uyumlarının arttığı görülmüştür. Yani uyumsuzluk yayılımı, sıklığı azaldığında kadınlar ve eşleri için gerginlik azalır. Erkeklerin çatışma başladığında sorumluluklarını kendi kendilerine aldıkları sürece evlilik doyumlarının arttığı bulgular arasındadır.

Evli bireylerde kadının çalışıp çalışmamasının evlilik doyumu üzerindeki etkisine yönelik birçok araştırma yapılmıştır. Sonucunda ise çalışan kadının ve eşinin evlilik doyumunun çalışmayan kadınlar ve eşlerinininkinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tezer, 1994).

Bu çalışmaya benzer bir çalışmada Ankara ilinde ikamet eden 180 kadından 90 çalışan ve 90 çalışmayan, 180 erkekten ise 175 çalışan ve 5 çalışmayan, toplam 360 katılımcıyı kapsayan bir çalışma yapılmıştır. Evli bireylerde kadının eğitim düzeyi, çalışıp çalışmaması, eşlerin ev işi paylaşımı, bireylerin evlilik doyumları üzerindeki etkilerini incelemiş, çalışan kadın-eşlerinin evlilik doyumları, çalışmayan kadın-eşlerinin evlilik doyumlarından daha düşük olduğu yönünde diğer araştırmaya karşıt bir sonuç ortaya çıkmıştır. Ayrıca ev işi paylaşımı konusunda eşitlik sağlayan kadınların evlilik doyumlarının yüksek olduğu aynı zamanda buna ek olarak erkeklerin kadınlara göre daha fazla evlilik doyumuna sahip olduğu, kadının eğitim düzeyinin evlilik doyumu üzerinde de anlamlı bir etkisini olmadığı sonucuna varılmıştır (Hasta, 1996).

Sezer (2005), 85 evli kadın ile çalıştığı ve onların uyum düzeyini bazı değişkenlere göre karşılaştırdığı çalışmasında, kadınların eğitim düzeyinin, sahip olunan çocuk sayısı ve kadının çalışma durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur. Eğitim düzeyinin yüksek olmasının ve kadının çalışıyor olmasının uyumu olumlu etkilediği, küçük yaşta yapılan evlilikler ve sahip olunan çocuk sayısının artmasının ise uyumu olumsuz etkilediği bulunmuştur.

Fışiloğlu (1992) araştırmasında, lisansütü öğrenim gören katılımcılarla çalışarak evlilik uyumunu araştırmış, bunun sonucunda eşin eğitim düzeyi ile evlilik uyumu arasındaki uyum arasında anlamlı bir fark olduğunu bulmuştur. Eğitim düzeyinin arttıkça evlilik uyumunun da arttığı sonucuna varılan çalışmada, tam

zamanlı öğrencilerin evlilik uyumlarının yarı zamanlı öğrencilerin evlilik uyumlarından ve eşleri bilim uzmanlığına sahip olanların evlilik uyumlarının, eşleri lisans derecesine sahip olanlardan daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Yabancı literatürün aksine Fışiloğlu (1992)'nin araştırma sonuçlarında çocuk sahibi olup-olmama, cinsiyet, meslek, eşin mesleği, evlilik süresi, çocuk sayısı ve yaş değişkenleri ile evlilik uyumu arasında anlamlı ilişki bulmamıştır.

Demiray (2006) ise çalışmasında, evli çiftlerin evlilik uyumunun bazı demografik değişkenler (yaş, cinsiyet, eğitim, evlilik süresi, çocuk sayısı, çalışma durumu, aile ziyaretleri, evlilik biçimi, gelir düzeyi, aile tipi) ile ilişkisinin incelendiği araştırmada 51 evli çift ile çalışılmıştır. Araştırma sonucunda evlilik uyumu ve yaş arasında önemli bir ilişki olduğu, evlilik süresinin evlilik uyumunda önemli bir rol oynadığı görülmüştür. Evlilik uyumunun, aile ile görüşme sıklığına bağlı olarak değiştiği, sıklık arttıkça uyumun da arttığı görülmüştür. Evlilik uyumu ile cinsiyet arasındaki ilişkiye bakıldığında, kadın eşlerde; evlilik süresi, yaş ve aile ile görüşme sıklığı, erkek eşlerde; evlilik süresi ve aile ile görüşme sıklığının önemli olduğu saptanmıştır.

Tutarel- Kışlak ve Fazlı Çabukça'nın (2000) yaptığı çalışmada demografik değişkenlerin evlilik uyumunu yordamadığını belirlenmiştir. Kısaca, eşlerin evlilik uyumlarının evlilik yılı, çocuk sayısı, gibi değişkenlerle bağlantılı olmadığı ortaya 21 çıkmıştır. Evlilik uyumunun çocuk sayısına bağlı olarak değişmediğine işaret eden başka çalışmalar da mevcuttur (Hoffman ve Levant, 1985; Fışiloğlu, 1992)

Aynı zamanda bireysel özellikler, evliliğe ilişkin durumlar, evlilik yaşamı ve ilişkileri ile ilgili sorunların evlilik doyumu üzerindeki etkisi de incelenen konular arasındadır. Bu bağlamda Ankara' da Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü" ne bağlı sosyal hizmet kuruluşlarında çalışan, üniversite mezunu

evli personeli kapsayan araştırmanın sonucunda bireysel özelliklerin (yaş, cinsiyet, meslek) 52 ve evliğe ait özelliklerin (evlilik süresi, evlenme biçimi, ilk evlenme yaşı) evlilik doyumunu etkilemediğini fakat evlilik yaşamı ve ilişkileri ile ilgili sorunların olup olmaması evlilik doyumunu olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır (Acar, 1998).

Erci ve Ergin (2005) yaş, çocuk sayısı ve evlilik süresi gibi değişkenlerin kadınların evlilik doyumu ile negatif yönde, eğitim seviyesinin pozitif yönde anlamlı bir ilişki gösterdiğini ortaya koymuşlardır. Çalışan kadınlarla karşılaştırıldığında çalışmayan kadınların ve görücü usulüyle evlenen kadınların anlaşarak evlenen kadınlara göre evlilik doyumlarının daha düşük olduğu bulgusunu elde etmişlerdir.

Yasan ve Gürgen (2009) de görücü usulü evlenenlerle, bir flört dönemi geçirdikten sonra evlenenler arasında doyum açısından farklılık olduğu bulgusunu elde etmiştir. Ancak çarpıcı olan evliliğin türü, özellikle de görücü usulü evlilik, kadının evlilik doyumunu düşürürken, erkeğin evlilik doyumunu etkilememektedir.

Yeşiltepe (2011)'nin bazı demografik değişkenlere göre evlilik uyumunu incelediği araştırmasında; aşk evliliği yapmış olan bireylerin anlaşarak ya da görücü usulüyle evlenmiş olanlara, çocuk sahibi olmayanların çocuk sahibi olanlara göre evlilik uyumlarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu, cinsiyet ve yaşa göre ise evlilik uyumlarında fark olmadığını saptamıştır.

2.12.3 Kuzey Kıbrıs'ta Yapılan Çalışmalar

Kuzey Kıbrıs'ta evlilik ve aile üzerine oldukça az sayıda çalışma bulunmaktadır. Sevgi dili üzerine ise Türkiye'de ve Kuzey Kıbrıs'ta herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Karakaş (2012) çalışmasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti cezaevinde tutuklu ve hükümlülerin suçlarını çeşitli değişkenlere göre incelemiş ve aile

bağlarının zayıf olmasının çocuk suçlarını artırdığı, bunun sonucunda bölünmüş aile çocuklarının suç işlemeye yatkın olduğu saptanmıştır.

Bayraktaroğlu (2007) farklı demografik değişkenlere sahip olan evli bireyleri, çatışma eğilimi ve çift uyumu açısından karşılaştırmak amacıyla 382 evli bireyle yaptığı çalışmada, öğrenim, gelir, yaş ve evlilik süresinin artması eşler arasındaki çatışmanın pozitif yönde azaldığı, erkeklerin kadınlara, çocuğu olmayan bireylerin olanlara, evliliği ideal evlilik anlayışına uygun olanların olmayanlara, evliliğine ebeveynleri tarafından müdahale edilmeyenlerin edilenlere göre eşler arasındaki çatışmanın daha az olduğu saptanmıştır. Cinsiyet ve gelir düzeyine göre çift uyum puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı, öğrenim, yaş ve evlilik süresi arttıkça çift uyumunun arttığı, çocuğu olmayan bireylerin olanlara, evliliği ideal evlilik anlayışına uygun olanların olmayanlara ve evliliğine ebeveynleri tarafından müdahale edilmeyenlerin edilenlere göre çift uyumunda anlamlı düzeyde pozitif yönde farklılık bulunmuştur.

Günsel (2013) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşayan 140 kadın ve 70 erkekten oluşan evli bireylerden veri toplayarak yaptığı araştırmasında, katılımcıların algıladıkları eş desteğinin sosyodemografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre, cinsiyet ve çocuk sahibi olma durumuna göre algılanan eş desteğinde anlamlı farklılık saptanmıştır. Katılımcıların yaşı ve eşler arasındaki yaşın algılanan eş desteğini yordamadığı, evlilik süresinin ise eş desteğini anlamlı olarak yordadığı saptanmıştır. Ayrıca araştırma bulgularında evliliğin 6 ile 15 yılları arasındaki eş desteğinin önceki ve sonraki döneme göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bölüm 3

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, verilerin elde edildiği çalışma grubu, verilerin toplanmasında kullanılacak ölçeğin uyarlama aşaması ve verilerin analizine ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

3.1 Araştırmanın Modeli

Araştırma modeli olarak betimsel araştırma modellerinden tarama yöntemi kullanılmıştır. “Tarama modelleri geçmişte veya halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır” (Karasar, 2013, s.77). Bu çalışmada ise nicel araştırma desenlerinden genel tarama modeli kullanılıp, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla, evrenin tümü veya alınan örneklem üzerinde çalışılıp sonuçlar evrene genellenmiştir.

3.2 Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu araştırmanın hedef evrenini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Mağusa ilçesinde yaşayan evli bireyler oluştururken, örneklemi ise araştırmaya gönüllü olarak katılan, evli bireyler oluşturmaktadır. Örneklem oluşturulurken, evli bireylere ulaşabilme ve uygulama kolaylığı açısından olasılık dışı örneklem türlerinden uygun örnekleme kullanılmıştır. Uygun örneklemede seçme olasılığı bilinmez ve genelleme yapmak doğru değildir, örnekleme dahil edilecek olanların belirli karakteristik özellikler taşıması yeterlidir (Balcı, 2001).

Araştırma için veri toplamak üzere ulaşılan bireylerin sosyo demografik özelliklerine göre dağılımı aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Çalışmada kullanılan Beş Sevgi Dili ölçeği 459 kişiye uygulanmıştır. Eksik bırakılan cevap kağıtları değerlendirmeye alınmamıştır. Katılımcıların demografik özelliklerine göre dağılımları Tablo 3.1.'de verilmektedir.

Tablo 3.1. Katılımcıların sayılarının ve yüzdelerinin dağılımı

Değişkenler		Katılımcı Sayısı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	257	56,0
	Erkek	202	44,0
	Toplam	459	100,0

Yukarıdaki Tablo 3.1.'de görülüşü üzere, çalışma grubunun %56'sını kadın bireyler oluştururken, %44'ünü ise erkek bireyler oluşturmaktadır.

3.3 Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada evli bireylerin sevgi dillerini belirlemek amacıyla, araştırmacı tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılarak geliştirilen 'Beş Sevgi Dili Ölçeği' kullanılırken, demografik özellikleri ölçmek amacıyla yaş, eş yaşı, cinsiyet, uyruk, eğitim düzeyi, eş eğitim düzeyi, meslek, eş mesleğinin yanı sıra, evlilik süresi, çocuk sayısı ve evlenme biçimleri araştırmaya katılan bireylere sorulmuştur.

3.3.1 Five Love Language (Beş Sevgi Dili) Ölçeği

Egbert ve Polk (2006)'un çalışmalarında kullandıkları ölçme aracı olan 'Five Love Language (Beş Sevgi Dili)' 20 sorudan oluşan 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçekte, Hizmet Davranışı boyutunu ölçmek için 4 madde, Fiziksel Temas boyutunu ölçmek için 4 madde, Onay Sözleri boyutunu ölçmek için 4 madde, Kaliteli Zaman boyutu için 4 madde ve Hediye Alma boyutunu ölçmek için 4 maddeden oluşan sorular bulunmaktadır. Egbert ve Polk (2006) çalışmalarında, Toplam 101 kişiye uygulanan ölçeğin maddelerinin çapraz geçerliliğine bakarak faktör analizi yapmışlar

ve Chapman (1992)'in oluşturmuş olduğu maddelerin yapı geçerliğine bakarak yeni maddeler oluşturmuşlardır. İki kere test edilen ölçeğin maddeleri, bu testlerin sonuçlarına göre geçerliğe bakılmış, 20 sorudan oluşan ölçek elde edilmiştir. Bu ölçeği, Türkçe'ye kazandırmak için bu çalışmada adı geçen yazarlarla iletişim kurulmuş ve Türkçeye uyarlanmak istendiği belirtilmiştir. Yazarlar ölçeğin uyarlanabileceğini e-posta aracılığıyla tarafımıza bildirmişlerdir. İzin sürecinden sonra 'Five Love Language' uyarlanma çalışmalarına başlanmıştır. Ölçeğin uyarlama aşamalarında, İngilizce-Türkçe ve Türkçe-İngilizce'ye yeniden çevrilerek çeviri ile elde edilen yargı ifadelerinin dil denkliği sağlanmıştır.

3.3.2 Kişisel Bilgi Formu

Çalışmada kullanılan kişisel bilgi formu çalışma için düzenlenmiş olup, 11 sorudan oluşmaktadır. Kişisel bilgi formu kişinin yaş, eşin yaşı, cinsiyet, eğitim düzeyi, eşin eğitim düzeyi, meslek, eşin mesleği, evlilik yaşı, evlilik süresi, çocuk sayısı ve evlenme biçimlerinin değerlendirilmesine yönelik demografik bilgileri içermektedir.

3.4 Veri Toplama Aracının Uyarlanması

Beş sevgi dili ölçeğinin geliştirilmesinde belli başlı aşamalar izlenmiştir. İlk aşamada ölçeğin Türkçe diline çevirisi için çeviri çalışması ardından öndeneme uygulaması yapılmıştır. Öndeneme uygulaması sonrasında ölçeğe son şekli verilerek cronbach alfa tutarlılık katsayısı belirlenerek faktör analizine uygunluğu test edilmiş ve madde korelasyonları ile desteklenmiştir.

3.4.1 Çeviri Çalışması

Ölçeğin çeviri çalışmasında Brislin ve Campbell (1973) tarafından önerilen yöntemin kullanılması uygun görülmüştür. Bu yöntemde ilk olarak ölçek hedef dile çevrilir, çeviri değerlendirilir, kaynak dile yeniden çeviri yapılır ve geri çeviri

yeniden değerlendirilerek mevcut çalışmada kullanılan ölçek maddeleri oluşturulur. 5 Sevgi Dili Ölçeğinin İngilizce orijinalinde yer alan maddeler önce araştırmacı tarafından çevirisi yapılmış, daha sonra da İngilizce ve Türkçe diline hakim Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Bölümü İngilizce Anabilim Dalı'nda öğretim görevlisi 3 akademisyen ve 1 ölçme ve değerlendirme uzmanı akademisyen tarafından ayrı ayrı Türkçe diline çeviri yapılmıştır. Uzmanlardan maddelerin orijinaline uygun aynı zamanda kültürümüz ve toplumumuz tarafından anlaşılır olacak şekilde çeviri yapmaları istenmiştir. Araştırmacılar tarafından çeviriler incelenerek ve üzerinde tartışılarak en uygun ifade şekli belirlenerek çevirisi tamamlanan ölçek, farklı bir çevirmen tarafından kaynak dile yeniden çevrilmiştir. Son olarak çevirinin uygunluğu tespit edilerek anlam üzerinde önemli fark yaratmayacak düzeltmeler yapılarak ölçeğe son şekli verilmiştir.

3.4.2 Madde Eşdeğerliğinin Sağlanması

Çeviri tamamlandıktan sonra elde edilen taslak formdaki kelimelerin ve ifadelerin özgün ölçekle eşdeğerliğini sınamak amacıyla yargısal ve istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Yargısal yöntemlerden “Tek Yönde Çeviri (Single Translation Methods)” yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntemin seçilmesinin en önemli nedeni tek yönde çeviri yönteminde madde eşdeğerliğinin hedef dile göre incelenmesi ve değerlendirilmesidir. Böylelikle konuya hakim dil uzmanlarının ortak görüşleri doğrultusunda ölçeğin çevrileceği hedef dile uygun ifadeler düzenlenebilmekte ve kaynak dildeki ifadeye uygun yapının hedef dile de uyarlanabilmesi sağlanabilmektedir (Hambleton & Bollwark, 1991). Geri-çeviri yönteminde (Back-Translation Methods) ise madde eşdeğerliği kaynak dilde incelenmektedir. Bunun için hedef dile çevrilen form tekrar kaynak dile çevrilmekte ve özgün form ile kaynak dile tekrar çevrilen form karşılaştırılarak

değerlendirilmektedir. Karşılaştırmalar kaynak dilde yapıldığı için hedef dildeki aksaklıklar yeterince belirlenememektedir (Savaşır, 1994). Ayrıca geri- çeviri yönteminde ölçeğin uygulanacağı gruptaki anlaşılabilirliğine bakılmamasına karşın tek yönde çeviri yönteminde ölçeğin uygulanacağı grupta nasıl yorumlandığına ilişkin bilgi toplanabilmektedir. Bu bağlamda geri-çeviri yönteminin tek başına kullanımının yetersiz kalması ve birtakım kısıtlılığının olması (Savaşır, 1994; Hambleton & Kanjee, 1993) nedeniyle tek yönde çeviri yöntemi tercih edilmiştir.

Çevirmenlerden gelen her iki Türkçe çevirinin kullanılan kelime, kavram ve ifade bakımından değerlendirilmesini yaparak ölçeğin uyarlanacağı kültüre uygun taslak formun hazırlanması için çevirmenlerden başka bir uzman grubundan yararlanılmıştır. Bunun için özel çevirmen tarafından çeviriler kavram ve ifade bakımından incelenmiş, kaynak dille karşılaştırılmış ve değerlendirilmiştir. Ayrıca oluşturulan taslak formun Türkçe çevirisinin dil bilimi açısından uygunluğunu değerlendirmede ise bir Türkçe dil uzmanından yararlanılmıştır. Uzmanların görüşleri doğrultusunda ölçek maddeleri tek tek değerlendirilerek gerekli değişiklikler yapılmıştır. Daha sonra ölçeğin anlaşılabilirliğini ve ölçeğin uygulanacağı bireylere uygunluğunu değerlendirmek için 75 evli bireye her maddenin ne anlama geldiği sorularak madde eş değeriyle ilgili bilgiler toplanmıştır. Bireylerin maddeleri nasıl yorumladıkları dikkate alınarak ölçek üzerindeki ifadeler üzerinde düzenlemelere gidilmiştir. Ayrıca Beş Sevgi Dili Ölçeği'nin İngilizce formu ile düzeltilmiş Türkçe formu arasındaki tutarlılığı istatistiksel olarak test etmek için dilsel eşdeğerlik çalışması gerçekleştirilmiştir (Hambleton & Bollwark, 1991). Dilsel eşdeğerlik çalışması, ölçeğin kaynak dili ile çevrilmek istenen hedef dili iyi bilen Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Bölümü İngilizce

Öğretmenliği Ana Bilim Dalında çalışan üç akademisyen ve 1 ölçme değerlendirme uzmanı akademisyen tarafından ayrı ayrı olacak şekilde Türkçeye çevrili yapılmıştır.

3.4.3 Beş Sevgi Dili Ölçeği

Beş Sevgi Dili Ölçeği ‘‘Demografik Bilgiler’’ ve ‘‘ Beş Sevgi Dili’’ ile ilgili soruları içeren iki kısımdan oluşmaktadır. Demografik özelliklerin istendiği ilk kısımda katılımcıların yaşı, eşin yaşı, cinsiyeti, uyruğu, eğitim düzeyi, eş eğitim düzeyi, mesleği, eşin mesleği, evlilik yaşı, evlilik süresi, çocuk sayısı ve evlenme biçimi ile ilgili bilgiler istenmektedir. İkinci kısımda ise Beş Sevgi Dili ile ilgili sorular yer almaktadır.

Sonrasında ise faktör analizine uygunluğu için çalışma yapılmıştır. Faktör analizi, aynı yapıyı ya da niteliği ölçen değişkenleri bir araya toplayarak ölçmeyi az sayıda faktör ile açıklamayı amaçlayan bir istatistiksel tekniktir. Faktör analizi bir faktörleşme ya da ortak faktör adı verilen yeni kavramları (değişkenleri) ortaya çıkarma ya da maddelerin faktör yük değerlerini kullanarak kavramların işlevsel tanımlarını elde etme süreci olarak tanımlanmaktadır (Büyüköztürk, 2009).

Verilerin, faktör analizi için uygunluğu Kaiser- Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett küresellik (sphericity) testiyle incelenebilir. KMO katsayısı, veri matrisinin faktör analizi için uygun olup olmadığını, veri yapısının faktör çıkarma için uygunluğu hakkında bilgi verir. Faktörleşebilirlik (factorability) için KMO’ nun .60’tan yüksek çıkması beklenir. Barlett testi, değişkenler arasında ilişki olup olmadığını kısmi kolerasyonlar temelinde inceler (Büyüköztürk, 2009).

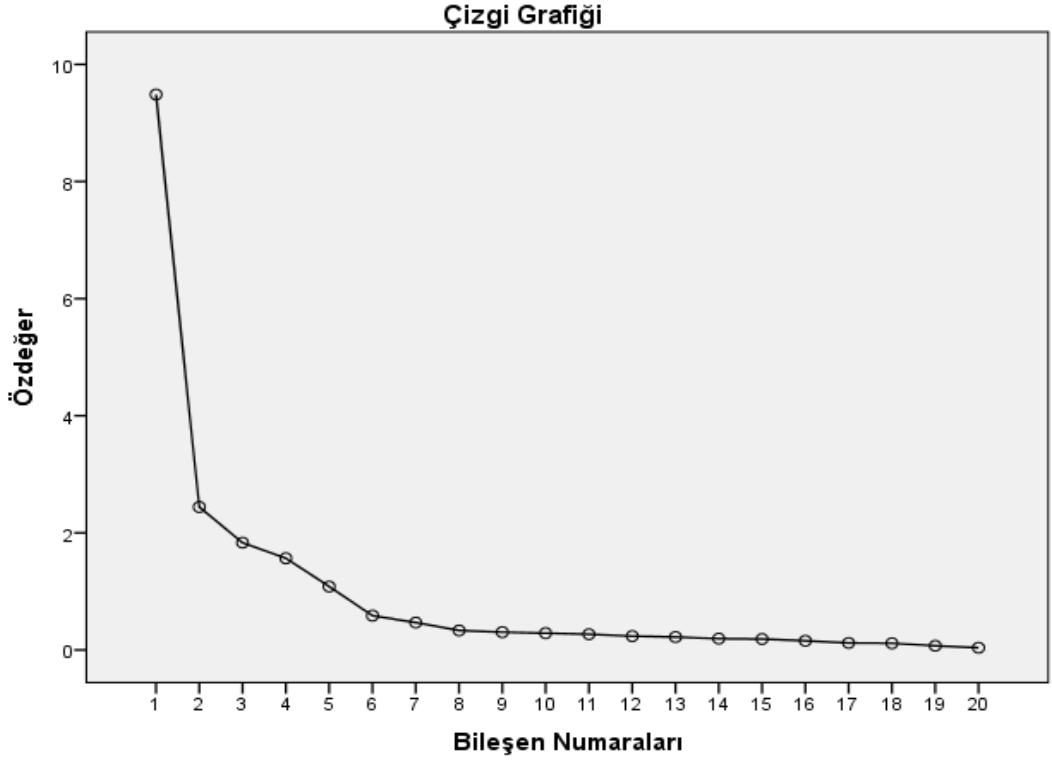
Faktör analizi yapılmadan önce verilerin faktör analizine uygunluğu KaiserMeyer-Olkin (KMO) ve Barlett testi ile test edilmiştir. Bu test sonucunda

ölçeğin faktör analizini yapmaya uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Barlett testi sonucu ve KMO değeri Tablo 3.2.'de sunulmuştur.

Tablo 3.2. Verilerin Faktör Analizi için Uygunluğunun İncelenmesi

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örneklem Ölçüm Değer Yeterliği		.905
Barlett Testi	Ki-Kare Değeri	9076.488
	Sd	190
	P(p<0.05)	.000

Tablo 3.2.'de görüldüğü üzere Kaiser-Meyer Olkin katsayısının 0,905 çıkması örneklem büyüklüğünün mükemmel olduğunu göstermektedir. Belirtilen literatür çalışmalarında belirtildiği üzere, verilerin faktör analizini yapılabilmek için KMO değeri 0.60'ın üzerinde olması gerektiği belirtilirken (Uzunboylu ve Hürsen, 2011), 0.60 orta, 0.70 iyi, 0.80 çok iyi, 0.90 ise mükemmel olarak kabul edilmektedir (Kurnaz ve Yiğit , 2010). Barlett testi sonucunun Ki-Kare değeri 9076,488 olarak belirlenmiştir. Ayrıca 0.05 anlamlılık derecesinden daha küçük bir p değeri bulunması, değişkenler arasında faktör analizi yapmaya yeterli bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Ölçekte yer alan maddeler arasındaki ilişkileri az sayıda ve en etkin şekilde ortaya koyabilecek faktör sayısını belirlemek için çizgi grafiği incelenmiştir. 20 madde için elde edilen çizgi grafiği Şekil 3.1'deki gibidir.

Şekil 3.1. Faktör Sayısını Gösteren Çizgi Grafiği

Şekil 3.1. incelendiğinde çizgi grafiğinde yüksek ivmeli hızlı düşüşün yaşandığı bileşen 1 numaralı bileşendir. 5 numaralı faktörden sonra ise grafiğin yatay bir görünüm aldığı anlaşılmaktadır. Buna göre ölçeğin içerdiği anlamlı faktör sayısının 5 olduğu açıktır. Birinci faktör varyansın %18.98 'ini, ikinci faktör %17.04'ünü, üçüncü faktör %16.68'ını, dördüncü faktör %15.72'sini ve beşinci faktör %13.59'unu açıklamaktadır. Beşi birlikte toplam varyansın %47.42'sini açıklamaktadır.

Tablo 3.3 Beş Sevgi Dili'nin 5 Alt Boyutuna Göre Cronbach Alfa Katsayı Değerler

Altboyutlar	Güvenirlik Katsayıları
Hizmet Davranışı	0.852
Fiziksel Temas	0.965
Onaylayıcı Sözler	0.951
Kaliteli Zaman	0.924
Hediye Alma	0.894

Beş Sevgi Dili Ölçeğinin güvenilirliği Cronbach Alfa güvenilirlik formülüne göre hesaplanmış ve 20 maddeden oluşan Beş Sevgi Dili Ölçeği'nin toplam Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.938 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin 5 alt boyutu için de ayrı ayrı güvenilirlik katsayıları hesaplanmış ve Tablo 3.3.'de görüldüğü üzere, birinci alt boyutun katsayısı 0.852, ikinci alt boyutun güvenilirlik katsayısı 0.965, üçüncü alt boyutun güvenilirlik katsayısı 0.951, dördüncü alt boyutun katsayısı 0.924, beşinci alt boyutun katsayısı ise 0.894 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 3.4. Beş Sevgi Dili Ölçeği Faktörleri ve Faktör Yükleri

	Component				
	1	2	3	4	5
Partnerime olumlu yorumlarda bulunurum.	.933				
Yaptığı iyi şeyler için partnerime övgüde bulunurum.	.924				
Partnerim iyi bir şey yaptığında bunu ona söylerim.	.884				
Partnerime iltifat ederim.	.857				
Boş vakitlerimi partnerim ile geçiririm.	.926				
Partnerimle etkili bir iletişimimiz var.	.920				
İkimizin de keyif aldığı şeyleri yapmak için partnerime zaman ayırırım.	.917				
İletişimimiz sırasında partnerimi etkin olarak dinlerim	.813				
Partnerime dokunurum.			-		
			.962		
Partnerimi öperim.			-		
			.941		
Partnerime sarılırım.			-		
			.925		
Partnerimin elini tutarım.			-		
			.917		
Özel bir gün olmadan da partnerime sürpriz hediyeler alırım.					-.893
Seyahatten döndüğümde partnerime küçük hediyeler veririm.					-.888
Partnerim için manevi değeri olan hediyeler seçerim.					-.831
Partnerime, kendisini özel hissettirecek doğum günü hediyeleri alırım.					-.765
Partnerim için önemsiz ayak işlerini üstlenirim.					.901
Partnerimin zamanı olmadığına yapmaktan hoşlanmayacağım işlerini onun yerine tamamlarım.					.861
Etrafın düzenli olması için partnerime yardım ederim.					.637
İhtiyacı olduğu zamanlarda partnerime yardımcı olurum.					.609

Tablo 3.4.'de çıkan sonuçlara göre, birinci faktör altındaki 4 maddenin faktör yükleri 0.857 ile 0.933, ikinci faktör altındaki 4 maddenin faktör yükleri 0.813 ile 0.926, üçüncü faktör altındaki 4 maddenin faktör yükleri 0.917 ile 0.962, dördüncü faktör altındaki 4 maddenin faktör yükleri 0.765 ile 0.893 ve beşinci faktör altındaki 4

maddenin faktör yükleri 0.609 ile 0.901 arasında değişmektedir. Bu bulgular doğrultusunda ölçeğin basit ve kararlı bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. Gerçekleştirilen faktör analizi sonrasında örnekleme yeterliliği ise 0.938 olarak saptanmıştır.

3.2 Verilerin Analizi

Nicel veriler öncelikle SPSS programı aracılığıyla katılımcıların demografik bilgilerini ortaya çıkarmak adına frekanslarına bakılarak katılımcıların demografik bilgileri ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca, araştırmanın problem ve alt problemlerine uygun düşecek şekilde Tek-Yönlü Varyans Analizi ve Bağımsız Tek Yönlü t-testler uygulanmıştır.

Bölüm 4

BULGULAR

Bu araştırmanın genel amacı daha önce de ifade edildiği gibi, Five Love Language (Beş Sevgi Dili) ölçeğini Türkçe diline uyarlamak ve uyarlanan ölçeğin bazı demografik değişkenler üzerindeki etkilerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda elde edilen verilere, anlamlılık düzeyi 0.05 kabul edilerek tek yönlü varyans analizi ve bağımsız gruplar t-testi analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular aşağıda yer almaktadır.

4.1 Ölçeğin Geçerlik ve Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde ise ölçek uyarlanırken yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.1.1 Ölçeğin Yapı Geçerliğine İlişkin Bulgular

KKTC'deki evli bireylerin sevgilerini gösterme biçimlerini ölçmek için Beş Sevgi Dili ölçeği Türkçe diline uyarlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği için temel bileşenler faktör analizi yapılmıştır. Oblimin yöntemi kullanılarak faktör yükleri belirlenmiştir. Oblimin yöntemiyle yapılan temel bileşenler faktör analizi sonrası ölçeği oluşturan 20 maddenin orjinal ölçekte olduğu gibi 5 faktör altında toplandığı görülmüştür.

Oblimin döndürme sonrası beş alt ölçekte toplanan ölçeğin varyans açıklama oranı %47.42'dür. Faktör analizi çalışmalarında yüklerinin toplam varyansı açıklama oranının alt sınırı %40 olarak kabul edilmektedir (Kline,1994; akt.Baloğlu ve Karadağ,2008). Belirlenen faktörlerden birincisi ölçeğe ilişkin varyansın %18.98'ini,

ikinci faktör %17.04'ünü, üçüncü faktör %16.68'ini, dördüncü faktör %15.72'sini ve beşinci faktör %13.59'unu açıklamaktadır. Faktör döndürme sonrasında, ölçeğin birinci faktörünün 4, ikinci faktörünün 4, üçüncü faktörünün 4, dördüncü faktörünün 4 ve beşinci faktörünün 4 maddeden oluştuğu belirlenmiştir.

4.1.2 Ölçeğin Güvenirlik Katsayısına (Cronbach's Alpha) İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci amacı olan ölçek uyarlama çalışması için yapılan güvenilirlik analizine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 4.1'de görüldüğü gibidir.

Tablo 4.1. Beş Sevgi Dili'nin 5 Alt Boyutuna ve Orjinal Ölçekteki 5 Alt Boyuta göre Cronbach Alfa Katsayı Değerler

Altboyutlar	Güvenirlik Katsayıları	Orjinal Ölçekteki (Egbert ve Polk,2006) Güvenirlik Katsayıları
Hizmet Davranışı	0.852	0.85
Fiziksel Temas	0.965	0.77
Onaylayıcı Sözler	0.951	0.81
Kaliteli Zaman	0.924	0.80
Hediye Alma	0.894	0.83

Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi Beş Sevgi Dili Ölçeğinin güvenilirliği Cronbach Alfa güvenilirlik formülüne göre hesaplanmış ve 20 maddeden oluşan Beş Sevgi Dili Ölçeği'nin toplam Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.938 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin 5 alt boyutu için de ayrı ayrı güvenilirlik katsayıları hesaplanmış ve birinci alt boyutun katsayısı 0.852, ikinci alt boyutun güvenilirlik katsayısı 0.965, üçüncü alt boyutun güvenilirlik katsayısı 0.951, dördüncü alt boyutun katsayısı 0.924, beşinci alt boyutun katsayısı ise 0.894 olarak hesaplanmıştır.

Ölçeğin orjinal formundaki 5 alt boyutların güvenilirlik katsayıları ise, birinci alt boyutun güvenilirlik katsayısı 0.85, ikinci alt boyutun güvenilirlik katsayısı 0.77, üçüncü

alt boyutun güvenilirlik katsayısı 0.81, dördüncü alt boyutun güvenilirlik katsayısı 0.80 ve beşinci alt boyutun güvenilirlik katsayısı 0.83'dür.

4.2 Ölçeğin Sosyo Demografik Değişkenlerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın sosyo demografik değişkenleri Beş Sevgi Dili Ölçeği'nin alt boyutları arasındaki frekansları, ortalamaları ve standart sapmalarına ilişkin bulgulara yer verilmektedir. Ayrıca ölçeğin alt boyutlarının sosyo demografik değişkenlere göre anlamlılığını analiz etmek için tek yönlü varyans (ANOVA) analizi sonuçları yer almaktadır.

4.3 Sosyo Demografik Değişkenlere Göre Beş Sevgi Dili Alt

Problemlerinin İncelenmesi

Bu bölümde elde edilen veriler tablolaştırılarak gösterilmiştir. Bu bölümde alt problemlerin sırasına göre elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemi 1.2.1.1 "Evliliklerde yaş değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?" şeklinde belirlenmiştir. Bu alt problem ilişkin veriler Tablo 4.2. ve Tablo 4.3.'de verilmiştir.

Tablo 4.2. Evli bireylerin yaşlarına göre 5 sevgi diline ilişkin frekans, ortalama ve standart sapma puanları

Beş Sevgi Dili		N	\bar{X}	SS
Hizmet Davranışı	18-20	3	3.5000	.50000
	25-30	21	3.2024	.96053
	31-45	96	3.5438	1.02381
	45-59	201	3.4279	1.13706
	60 ve üzeri	138	3.4348	1.16374
	Total	459	3.4446	1.11042
Fiziksel Temas	18-20	3	3.3333	1.15470
	25-30	21	4.5476	1.11976
	31-45	96	4.1727	1.38508
	45-59	201	4.1741	1.37959
	60 ve üzeri	138	4.1486	1.27248
	Total	459	4.1777	1.33622
Onaylayıcı Sözler	18-20	3	4.5000	.50000
	25-30	21	2.9762	1.36680
	31-45	96	3.7990	1.20796
	45-59	201	3.6418	1.25541
	60 ve üzeri	138	3.6920	1.30771
	Total	459	3.6652	1.27096
Kaliteli Zaman	18-20	3	4.5833	.38188
	25-30	21	3.4167	1.14109
	31-45	96	3.9948	.93818
	45-59	201	3.7800	1.15277
	60 ve üzeri	138	3.9203	1.04199
	Total	459	3.8562	1.07904
Hediye Alma	18-20	3	2.7500	1.75000
	25-30	21	4.0278	1.22120
	31-45	96	3.7310	1.16215
	45-59	201	3.7287	1.02440
	60 ve üzeri	138	3.6326	1.08181
	Total	459	3.6986	1.08235

Tablo 4.2. incelendiğinde frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek için ortalama değerler ve standart sapmalarına bakılmıştır ve en yüksek puandan en düşük puana göre sıralandığında Hizmet Davranışı alt boyutuna göre 31-45 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3,54$, $SS= 1,02381$), 18-24 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.50$ ve $SS=0.5$), 60 ve üzeri bireyler ($\bar{X}=3.43$, $SS=1.16374$), 46-59 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.42$, $SS=1.13706$) ve 25-30 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.20$ $SS=0.96053$) olarak sıralanmaktadır.

Fiziksel Temas alt boyutuna göre ortalama değerler ve standart sapmaları incelendiğinde, sırasıyla 25-30 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.33$, $SS=1,15$), 46-59 yaş aralığında olan bireyler($\bar{X}=4.17$, $SS=1.37$), 31-45 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=4.17$, $SS=1.38$), 60 ve üzeri yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=4.14$, $SS=1.27$) ve 18-24 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.33$, $SS=1.15$) olarak sıralanmaktadır.

Onaylayıcı Sözler alt boyutuna göre ortalama değerler ve standart sapmalar incelendiğinde sırasıyla, 18-24 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=4.50$, $SS=0.50$), 31-45 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.79$, $SS=1.20$) 60 ve üzeri yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.69$, $SS=1.30$), 46-59 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.64$, $SS=1.25$) ve 25-30 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=2.97$, $SS=1.36$) olarak sıralanmaktadır.

Kaliteli Zaman alt boyutuna göre ortalama değerler ve standart sapmalar incelendiğinde sırasıyla, 18-24 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=4.58$, $SS=0.38$), 31-45 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.99$, $SS=0.93$), 60 ve üzeri yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.92$, $SS=1.04$), 46-59 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.78$, $SS=1.15$) ve 25-30 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.41$, $SS=1.14$) olarak sıralanmaktadır.

Hediye Alma alt boyutuna göre ortalama değerler ve standart sapmalar incelendiğinde sırasıyla, 25-30 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=4.02$, $SS=1.22$), 31-45

yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.73$, $SS=1.16$), 46-59 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.72$, $SS=1.02$) 60 ve üzeri yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.63$, $SS=1.08$) ve 18-24 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=2.75$, $SS=1.75$) olarak sıralanmaktadır.

Tablo 4.2'deki ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla 5 (yaş) X 5 (sevgi dili) alt ölçeklerine uygun varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 4.3.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.3. Evli bireylerin yaşlarına göre 5 sevgi diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları

Beş Sevgi Dili Alt Boyutları	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Hizmet Davranışı	Gruplararası	2.266	4	.566	.457	.767
	Gruplariçi	563.696	455	1.239		
	Toplam	565.961	459			
Fiziksel Temas	Gruplararası	5.135	4	1.284	.717	.580
	Gruplariçi	814.399	455	1.790		
	Toplam	819.534	459			
Onaylayıcı Sözler	Gruplararası	14.005	4	3.501	2.190	.069
	Gruplariçi	727.438	455	1.599		
	Toplam	741.443	459			
Kaliteli Zaman	Gruplararası	9.236	4	2.309	2.000	.093
	Gruplariçi	524.024	455	1.154		
	Toplam	533.260	459			
Hediye Alma	Gruplararası	4.407	4	1.102	.940	.441
	Gruplariçi	427.868	455	1.172		
	Toplam	432.274	459			

Tablo 4.3.'de görüldüğü üzere katılımcıların yaşlarına göre Beş Sevgi Dili ölçeğinden alınan puanlar arasında %5 anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma saptanmamıştır. Alt ölçeklerin anlamlılık derecelerinin Hizmet Davranışı ($F=0.457$; $p>.05$), Fiziksel Temas ($F=0.717$; $p>.05$), Onaylayıcı Sözler ($F=2,190$; $p>.05$), ve

Kaliteli Zaman ($F= 2.000$; $p>.05$) ve Hediye Alma için ($F=0.940$; $p>.05$) olduğu görülmüştür.

Araştırmanın ikinci alt problemi 1.2.1.2 ‘‘Evliliklerde eşlerin yaş değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?’’ şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin veriler Tablo 4.4 ve Tabla 4.5’de gösterilmektedir.

Tablo 4.4. Evli bireylerin eşlerinin yaşlarına göre 5 sevgi diline ilişkin frekans, ortalama ve standart sapma puanları

Beş Sevgi Dili				
Alt Boyutları		N	\bar{X}	SS
Hizmet Davranışı	18-24	4	3.1875	.74652
	25-30	24	3.2396	1.06699
	31-45	98	3.5485	1.07673
	46-59	206	3.3877	1.12712
	60 ve üzeri	127	3.5039	1.12862
	Toplam	459	3.4446	1.11042
Fiziksel Temas	18-24	4	4.5625	2.18303
	25-30	24	3.5729	1.83338
	31-45	98	4.3036	1.25450
	46-59	206	4.1630	1.35337
	60 ve üzeri	127	4.2067	1.21788
	Toplam	459	4.1777	1.33622
Onaylayıcı Sözler	18-24	4	3.7500	1.55456
	25-30	24	3.4271	1.19664
	31-45	98	3.7551	1.31112
	46-59	206	3.6087	1.26674
	60 ve üzeri	127	3.7303	1.26169
	Toplam	459	3.6652	1.27096
Kaliteli Zaman	18-24	4	4.3750	.77728
	25-30	24	3.6042	.91757
	31-45	98	3.9286	1.02545
	46-59	206	3.7876	1.16613
	60 ve üzeri	127	3.9429	1.00109
	Toplam	459	3.8562	1.07904

Hediye Alma	18-24	4	3.3333	2.02073
	25-30	24	3.3438	1.12870
	31-45	98	3.7152	1.17311
	44-59	206	3.7220	1.07420
	60 ve üzeri	127	3.7140	1.00218
	Toplam	459	3.6986	1.08235

Tablo 4.4. incelendiğinde frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek için ortalama değerler ve standart sapmalar incelenmiştir ve en yüksek puandan en düşük puana göre sıralandığında Hizmet Davranışı alt boyutuna göre 31-45 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.54$, $SS=1.07$), 60 ve üzeri yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.50$, $SS=1.12$), 46-59 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.38$, $SS=1.12$), 25-30 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.23$, $SS=1.06$) ve 18-24 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.18$, $SS=0.74$) olarak sıralanmaktadır.

Fiziksel Temas alt boyutuna göre 18-24 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=4.56$, $SS=2.18$), 31-45 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=4.30$, $SS=1.25$), 60 ve üzeri yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=4.20$, $SS=1.21$), 46-59 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=4.16$, $SS=1.35$) ve 25-30 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.57$, $SS=1.83$) olarak sıralanmaktadır.

Onaylayıcı Sözler alt boyutuna göre 31-45 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.75$, $SS=1.31$), 18-24 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.75$, $SS=1.55$), 60 ve üzeri yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.73$, $SS=1.26$), 46-59 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.60$, $SS=1.26$) ve 25-30 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.42$, $SS=1.19$) olarak sıralanmaktadır.

Kaliteli Zaman alt boyutuna göre 18-24 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=4.37$, $SS=0.77$) 60 ve üzeri yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.94$, $SS=1.00$), 31-45 yaş

aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.92$, $SS=1.02$), 46-59 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.78$, $SS=1.16$) ve 25-30 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.60$, $SS=0.91$) olarak sıralanmaktadır.

Hediye Alma alt boyutuna göre 46-59 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.72$, $SS=1.07$), 31-45 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.71$, $SS=1.17$), 60 ve üzeri yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.71$, $SS=1.00$), 25-30 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.34$, $SS=1.12$) ve 18-24 yaş aralığındaki bireyler ($\bar{X}=3.33$, $SS=2.02$) olarak sıralanmaktadır.

Tablo 4.4.'deki ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla 5 (eş yaş) X 5 (sevgi dili) alt ölçeklerine uygun varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 4.5.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.5. Evli bireylerin eşlerinin yaşlarına göre 5 sevgi diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları

Beş Sevgi Dili Alt Boyutları		Kareler Toplamı	ss	Kareler Ortalamas	F	p
		1				
Hizmet Davranışı	Gruplarara sı	3.448	4	.862	.697	.594
	Gruplariçi	562.513	455	1.236		
	Toplam	565.961	459			
Fiziksel Temas	Gruplarara sı	11.074	4	2.769	1.558	.184
	Gruplariçi	808.460	455	1.777		
	Toplam	819.534	459			
Onaylayıcı Sözler	Gruplarara sı	3.381	4	.845	.521	.720
	Gruplariçi	738.062	455	1.622		
	Toplam	741.443	459			
Kalitelizaman	Gruplarara sı	5.038	4	1.260	1.083	.365
	Gruplariçi	528.222	455	1.163		
	Toplam	533.260	459			

Hediyealma	Gruplararası	2.551	4	.638	.542	.705
	Gruplarıiçi	429.723	455	1.177		
	Toplam	432.274	459			

Tablo 4.5.' de görüldüğü üzere katılımcıların eşlerinin yaşlarına göre Beş Sevgi Dili ölçeklerinden alınan puanlar arasında %5 anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma saptanmamıştır. Alt ölçeklerin anlamlılık derecelerinin Hizmet Davranışı (F=0.594; p>.05), Fiziksel Temas (F=0.184; p>.05), Onaylayıcı Sözler (F=0,720; p>.05), Kaliteli Zaman (F= 0.365; p>.05) ve Hediye Alma için (F=0.705; p>.05) olduğu görülmüştür.

Araştırmanın üçüncü alt problemi 1.2.1.3 “Evliliklerde cinsiyet değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin veriler Tablo 4.6. ve Tablo 4.7.’de gösterilmektedir.

Tablo 4.6. Evli bireylerin cinsiyetine göre 5 sevgi diline ilişkin puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma ve sonuçları

Beş Sevgi Dili Alt Boyutları	cinsiyet	N	\bar{X}	SS
Hizmet Davranışı	Kadın	257	3.4650	1.07835
	Erkek	202	3.4187	1.15191
Fiziksel Temas	Kadın	257	4.1984	1.34575
	Erkek	202	4.1515	1.32690
Onaylayıcı Sözler	Kadın	257	3.7053	1.25971
	Erkek	202	3.6145	1.28640
Kaliteli Zaman	Kadın	257	3.8512	1.02697

	Erkek	202	3.8626	1.14442
	Kadın	257	3.6749	1.11126
Hediye Alma	Erkek	202	3.7309	1.04450

Tablo 4.6. incelendiğinde frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek için ortalama değerler ve standart sapmalara bakılmıştır. Bunun sonucunda Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas ve Onaylayıcı Sözler alt boyutlarına göre kadınların ortalamaları (sırasıyla $\bar{X} = 3.46, SS=1.07$, $\bar{X} = 4.19$, $SS=1.34$, $\bar{X} = 3.70$, $SS=1.25$) erkeklerin ortalamalarından (sırasıyla $\bar{X} = 3.41$, $SS=1.15$, $\bar{X} = 4.15$, $SS=1.32$, $\bar{X} = 3.61$, $SS=1.28$) yüksekken, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları erkeklerin ortalamalarının (sırasıyla $\bar{X} = 3.86$, $SS=1.14$, $\bar{X} = 3.73$, $SS=1.04$) kadınların ortalamalarından (sırasıyla $\bar{X} = 3.85$, $SS=1.02$, $\bar{X} = 3.67$, $SS=1.11$) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.6.'daki ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla 2 (cinsiyet) X 5 (sevgi dili) alt ölçeklerine uygun bağımsız gruplar t-testi analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 4.7.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.7. Evli bireylerin cinsiyetine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının bağımsız gruplar t-testi sonuçları

		Varyansların eşitliği varsayımı için Levene's Test		Ortalamaların eşitliği için t-test	
		F	Sig.	t	df
Hizmet Davranışı	Varyansların eşit olduğu varsayımı	1.832	.177	.443	458
	Varyansların eşit olmadığı varsayımı			.440	419.745
Fiziksel Temas	Varyansların eşit olduğu varsayımı	.171	.680	.374	458
	Varyansların eşit olmadığı varsayımı			.375	436.319
Onaylayıcı Sözler	Varyansların eşit olduğu varsayımı	1.985	.160	.760	458
	Varyansların eşit olmadığı varsayımı			.758	429.474
Kaliteli Zaman	Varyansların eşit olduğu varsayımı	2.577	.109	-.113	457
	Varyansların eşit olmadığı varsayımı			-.111	407.719
Hediye Alma	Varyansların eşit olduğu varsayımı	.286	.593	-.491	368
	Varyansların eşit olmadığı varsayımı			-.496	347.105

Tablo 4.7.'de görüldüğü üzere katılımcıların eğitim düzeylerine göre Beş Sevgi Dili alt ölçeklerinden alınan puanlar arasında alınan puanlar arasında %5 anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma saptanmamıştır.

Araştırmanın dördüncü alt problemi 1.2.1.4 “Evliliklerde eğitim düzeyi değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin veriler Tablo 4.8. ve Tablo 4.9.’da gösterilmektedir.

Tablo 4.8. Evli bireylerin eğitim düzeylerine göre Beş Sevgi Dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları

Beş Sevgi Dili		N	\bar{X}	SS
Alt Boyutları				
Hizmet Davranışı	İlkokul	20	3.4625	1.28318
	Ortaokul	7	2.4286	1.35949
	Lise	154	3.4968	1.04563
	Üniversite	203	3.4421	1.13644
	Yükseklisans	56	3.4241	1.00331
	Doktora	19	3.4605	1,31831
	Toplam	459	3.4446	1.11042
Fiziksel Temas	İlkokul	20	4.3000	1.45231
	Ortaokul	7	3.1786	1.52558
	Lise	154	4.1339	1.31774
	Üniversite	203	4.1847	1.34619
	Yükseklisans	56	4.4509	1.16231
	Doktora	19	3.8947	1.57082
	Toplam	459	4.1777	1.33622
Onaylayıcı Sözler	İlkokul	20	3.9750	1.04787
	Ortaokul	7	2.8571	1.47095
	Lise	154	3.7516	1.19063
	Üniversite	203	3.6515	1.30409
	Yükseklisans	56	3.4911	1.31595
	Doktora	19	3.5921	1.50972
	Toplam	459	3.6652	1.27096
Kaliteli Zaman	İlkokul	20	4.2625	.94756
	Ortaokul	7	4.6071	.67480
	Lise	154	3.7871	1.09781
	Üniversite	203	3.8317	1.10495
	Yükseklisans	56	3.9107	.85204
	Doktora	19	3.8158	1.37901
	Toplam	459	3.8562	1.07904
Hediye Alma	İlkokul	20	3.5278	1.29163
	Ortaokul	7	3.3333	.94428
	Lise	154	3.6783	1.06626
	Üniversite	203	3.7392	1.11328
	Yükseklisans	56	3.7885	.89505
	Doktora	19	3.5625	1.20243
	Toplam	459	3.6986	1.08235

Tablo 4.8. incelendiğinde frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek için ortalama değerler ve standart sapmalarına bakılmıştır ve en yüksek puandan en düşük puana göre sıralandığında Hizmet Davranışı alt boyutuna göre Lise düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.49, SS=1.04), İlkokul düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.46, SS=1.28), Doktora düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.46, SS=1.31) Üniversite düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.44, SS=1.13) Yüksek lisans düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.42, SS=1.00) ve Ortaokul düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =2.42, SS=1.35) olarak sıralanmaktadır.

Fiziksel Temas alt boyutuna göre, Yüksek lisans düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =4.45, SS=1.16) , İlkokul düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =4.30, SS=1.45), Üniversite düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =4.18, SS=1.34) Lise düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =4.13, SS=1.31), Doktora düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.89, SS=1.57) ve Ortaokul düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.17, SS=1.52) olarak sıralanmaktadır.

Onaylayıcı Sözler alt boyutuna göre, İlkokul düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.97, SS=1.04) Lise düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.75, SS=1.19), Üniversite düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.65, SS=1.30), Doktora düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.59, SS=1.50) Yüksek lisans düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.49, SS=1.31) ve Ortaokul düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =2.85, SS=1.47) olarak sıralanmaktadır.

Kaliteli Zaman alt boyutuna göre, Ortaokul düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =4.60, SS=0.67) İlkokul düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =4.26, SS=0.94) Yüksek lisans düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.91, SS=0.85) Üniversite düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.83, SS=1.10), Doktora düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.81, SS=1.37) ve Lise düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.78, SS=1.09) olarak sıralanmaktadır.

Hediye Alma alt boyutuna göre ise, Yüksek lisans düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.78, SS=0.89) Üniversite düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.73, SS=1.11), Lise düzeyinde olan bireyler (\bar{X} = 3.67, SS=1.06), Doktora düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.56, SS=1.20), İlkokul düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.52, SS=1.29) ve Ortaokul düzeyinde olan bireyler (\bar{X} =3.33, SS=0.94) olarak sıralanmaktadır.

Tablo 4.8.'deki ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla 6 (eğitim düzeyi) X 5 (sevgi dili) alt ölçeklerine uygun varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 4.9.'da gösterilmektedir.

Tablo 4.9. Evli bireylerin eğitim düzeylerine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları

Beş Sevgi Dili Alt Boyutları		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalamas	F	Sig.
				1		
	Gruplararası	7.684	5	1.537	1.250	.285
Hizmet Davranışı	Gruplarıçi	558.277	454	1.230		
	Toplam	565.961	459			
	Gruplararası	13.296	5	2.659	1.497	.189
Fiziksel Temas	Gruplarıçi	806.239	454	1.776		
	Toplam	819.534	459			
	Gruplararası	9.485	5	1.897	1.177	.320
Onaylayıcı Sözler	Gruplarıçi	731.958	454	1.612		
	Toplam	741.443	459			
	Gruplararası	8.308	5	1.662	1.434	.211
Kaliteli Zaman	Gruplarıçi	524.952	454	1.159		
	Toplam	533.260	459			
	Gruplararası	2.257	5	.451	.382	.861
Hediye Alma	Gruplarıçi	430.017	455	1.181		
	Toplam	432.274	459			

Tablo 4.9.'da görüldüğü üzere katılımcıların eğitim düzeylerine göre Beş Sevgi Dili alt ölçeklerinden alınan puanlar arasında alınan puanlar arasında %5 anlamlılık

düzeyinde bir farklılaşma saptanmamıştır. Alt ölçeklerin anlamlılık derecelerinin Hizmet Davranışı (F=1.250; p>.05), Fiziksel Temas (F=1.497; p>.05), Onaylayıcı Sözler (F=1.177; p>.05), ve Kaliteli Zaman (F= 1.434; p>.05) ve Hediye Alma için (F=0.382; p>.05) olduğu görülmüştür.

Araştırmanın beşinci alt problemi 1.2.1.5 “Evliliklerde eşin eğitim düzeyi değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Alt problemlere ilişkin veriler Tablo 4.10. ve Tablo 4.11.’de gösterilmektedir.

Tablo 4.10. Evli bireylerin eş eğitim düzeylerine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları

5 Sevgi Dili		N	\bar{X}	SS
Alt Boyutları				
Hizmet Davranışı	İlkokul	30	3.3750	1.17765
	Ortaokul	22	3.5455	.97479
	Lise	165	3.4729	1.15372
	Üniversite	195	3.4115	1.08180
	Yükseklisans	35	3.7500	.82916
	Doktora	12	2.6875	1.50426
	Toplam	459	3.4446	1.11042
Fiziksel Temas	İlkokul	30	4.2750	1.35562
	Ortaokul	22	4.0455	1.18180
	Lise	165	4.1220	1.33250
	Üniversite	195	4.2615	1.32100
	Yükseklisans	35	4.2643	1.26454
	Doktora	12	3.3333	1.89896
	Toplam	459	4.1777	1.33622
Onaylayıcı Sözler	İlkokul	30	3.8167	1.20869
	Ortaokul	22	3.7614	.98039
	Lise	165	3.7199	1.27885
	Üniversite	195	3.5859	1.31702
	Yükseklisans	35	3.8786	1.01527
	Doktora	12	3.0208	1.60418
	Toplam	459	3.6652	1.27096

Kaliteli Zaman	İlkokul	30	4.2417	.96151
	Ortaokul	22	3.7273	.97257
	Lise	165	3.8419	1.09865
	Üniversite	194	3.7835	1.10471
	Yükseklisans	35	4.0786	.92508
	Doktora	12	3.8542	1.17482
	Toplam	459	3.8562	1.07904
Hediye Alma	İlkokul	30	3.7300	1.24775
	Ortaokul	22	3.6618	.87919
	Lise	165	3.6858	1.07610
	Üniversite	194	3.7690	1.04876
	Yükseklisans	35	3.6696	1.26024
	Doktora	12	3.0000	.97468
	Toplam	459	3.6986	1.08235

Tablo 4.10. incelendiğinde frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek için ortalama değerler ve standart sapmalarına bakılmıştır ve en yüksek puandan en düşük puana göre sıralandığında Hizmet Davranışı alt boyutuna göre Yüksek lisans düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.75$, $SS=0.82$), Ortaokul düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.54$, $SS=0.97$) Lise düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.47$, $SS=1.15$) Üniversite düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.41$, $SS=1.08$), İlkokul düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.37$, $SS=1.17$) ve Doktora düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=2.68$, $SS=1.50$) olarak sıralanmaktadır.

Fiziksel Temas alt boyutuna göre, İlkokul düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=4.27$, $SS=1.35$) Yüksek lisans düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=4.26$, $SS=1.26$), Üniversite düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=4.26$, $SS=1.32$), Lise düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=4.12$, $SS=1.33$), Ortaokul düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=4.04$, $SS=1.18$) ve Doktora düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.33$, $SS=1.89$) olarak sıralanmaktadır.

Onaylayıcı sözler alt boyutuna göre, Yüksek lisans düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.87$, $SS=1.01$), İlkokul düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.81$, $SS=1.20$), Ortaokul düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.76$, $SS=0.98$), Lise düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.71$, $SS=1.27$), Üniversite düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.58$, $SS=1.31$) ve Doktora düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.02$, $SS=1.60$) olarak sıralanmaktadır.

Kaliteli Zaman alt boyutuna göre, İlkokul düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=4.24$, $SS=0.96$) Yüksek lisans düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=4.07$, $SS=0.92$) Doktora düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.85$, $SS=1.17$) Lise düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.84$, $SS=1.09$), Üniversite düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.78$, $SS=1.10$) ve Ortaokul düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.72$, $SS=0.97$) olarak sıralanmaktadır.

Hediye Alma alt boyutuna göre, Üniversite düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.76$, $SS=1.04$) İlkokul düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.73$, $SS=1.24$), Lise düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.68$, $SS=1.07$), Yüksek lisans düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.66$, $SS=1.26$), Ortaokul düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.66$, $SS=0.87$) ve Doktora düzeyinde olan bireyler ($\bar{X}=3.00$, $SS=0.97$) olarak sıralanmaktadır. Tablo 4.9.'daki ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla 6 (eş eğitim) X 5 (sevgi dili) alt ölçeklerine uygun varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 4.11.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.11. Evli bireylerin eş eğitim düzeylerine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları

Beş Sevgi Dili Alt Boyutları	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplararası	10.858	5	2.172	1.776	.116

Hizmet Davranışı	Gruplarıçi	555.103	454	1.223		
	Toplam	565.961	459			
Fiziksel Temas	Gruplararası	11.373	5	2.275	1.278	.272
	Gruplarıçi	808.162	454	1.780		
	Toplam	819.534	459			
Onaylayıcı Sözler	Gruplararası	9.190	5	1.838	1.140	.338
	Gruplarıçi	732.253	454	1.613		
	Toplam	741.443	459			
Kaliteli Zaman	Gruplararası	7.613	5	1.523	1.312	.258
	Gruplarıçi	525.647	454	1.160		
	Toplam	533.260	459			
Hediye Alma	Gruplararası	6.181	5	1.236	1.056	.385
	Gruplarıçi	426.093	454	1.171		
	Toplam	432.274	459			

Tablo 4.11.'de görülen ANOVA sonuçlarına bakıldığında katılımcıların eşlerinin eğitim düzeylerine göre Beş Sevgi Dili alt ölçeklerinden alınan puanlar arasında alınan puanlar arasında %5 anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma saptanmamıştır.

Alt ölçeklerin anlamlılık derecelerinin Hizmet Davranışı ($F=1.176$; $p>.05$), Fiziksel Temas ($F=1.278$; $p>.05$), Onaylayıcı Sözler ($F=1.140$; $p>.05$), Kaliteli Zaman ($F= 1.312$; $p>.05$) ve Hediye Alma için ($F=1.056$; $p>.05$) olduğu görülmüştür.

Araştırmanın altıncı alt problemi 1.2.1.6 “Evliliklerde meslek değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin veriler Tablo 4.12. ve Tablo 4.13.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.12. Evli bireylerin mesleklerine göre 5 sevgi dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları

Beş Sevgi Dili		N	\bar{X}	SS
Alt Boyutları				
Hizmet Davranışı	Memur	209	3.4250	1.13793
	İşçi	19	3.2895	1.21696
	Esnaf	26	3.1346	1.06591
	Emekli	38	3.3092	1.28062
	Akademisyen	26	3.3942	1.32509
	Öğretmen	24	3.6458	.86262
	Serbest Meslek	49	3.4643	.97761
	Ev Hanımı	17	3.7794	1.00344
	Diğer	51	3.6422	.97884
	Toplam	459	3.4446	1.11042
Fiziksel Temas	Memur	209	4.1429	1.25863
	İşçi	19	3.5658	1.35103
	Esnaf	26	4.0288	1.51381
	Emekli	38	3.9605	1.59975
	Akademisyen	26	3.9327	1.41873
	Öğretmen	24	4.8021	1.20004
	Serbest Meslek	49	4.2806	1.32743
	Ev Hanımı	17	4.2941	1.26317
	Diğer	51	4.4804	1.29600
	Toplam	459	4.1777	1.33622
Onaylayıcı Sözler	Memur	209	3.6369	1.25108
	İşçi	19	3.8158	1.11754
	Esnaf	26	3.3077	1.24962
	Emekli	38	3.5395	1.46874
	Akademisyen	26	3.3942	1.53162
	Öğretmen	24	3.6875	1.23414
	Serbest Meslek	49	3.8724	1.10175
	Ev Hanımı	17	4.0735	1.02227
	Diğer	51	3.7941	1.35712
	Toplam	459	3.6652	1.27096
Kaliteli Zaman	Memur	209	3.9067	.99592
	İşçi	19	4.2105	.86307
	Esnaf	26	3.6635	1.19571
	Emekli	38	3.6184	1.32509
	Akademisyen	26	3.8462	1.23709
	Öğretmen	24	3.8438	.88408

	Serbest Meslek	49	3.7194	1.22116
	Ev Hanımı	17	3.8088	1.18430
	Diğer	51	3.9510	1.05002
	Toplam	459	3.8562	1.07904
Hediye Alma	Memur	209	3.7824	1.03152
	İşçi	19	3.2222	1.17851
	Esnaf	26	3.5833	.74261
	Emekli	38	3.5161	1.23480
	Akademisyen	26	3.5625	1.06027
	Öğretmen	24	4.2000	.89243
	Serbest Meslek	49	3.6098	1.11670
	Ev Hanımı	17	3.4375	1.32130
	Diğer	51	3.8232	1.14461
	Toplam	459	3.6986	1.08235

Tablo 4.12. incelendiğinde frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek için ortalama değerler ve standart sapmalarına bakılmıştır ve en yüksek puandan en düşük puana göre sıralandığında Hizmet Davranışı alt boyutuna göre Ev Hanımı olan bireyler ($\bar{X} = 3.77$, $SS=1.00$), Öğretmen olan bireyler ($\bar{X} = 3.64$, $SS=0.86$) Diğer meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 3.64$, $SS=0.97$) Serbest Meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 3.46$, $SS=0.97$) Memur olan bireyler ($\bar{X} = 3.42$, $SS=1.13$) Akademisyen olan bireyler ($\bar{X} = 3.39$, $SS=1.32$) Emekli olan bireyler ($\bar{X} = 3.30$, $SS=1.28$) İşçi olan bireyler ($\bar{X} = 3.28$, $SS=1.21$) ve Esnaf olan bireyler ($\bar{X} = 3.13$, $SS=1.06$) olarak sıralanmaktadır.

Fiziksel Temas alt boyutuna göre, Öğretmen olan bireyler ($\bar{X} = 4.80$, $SS=1.20$), Diğer meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 4.48$, $SS=1.29$) Ev Hanımı olan bireyler ($\bar{X} = 4.29$, $SS=1.26$) Serbest Meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 4.28$, $SS=1.32$) Memur olan bireyler ($\bar{X} = 4.14$, $SS=1.25$) Esnaf olan bireyler ($\bar{X} = 4.02$, $SS=1.51$)

Emekli olan bireyler (\bar{X} =3.96, SS=1.59) Akademisyen olan bireyler (\bar{X} =3.93, SS=1.41) ve İşçi olan bireyler (\bar{X} =3.56, SS=1.35) olarak sıralanmaktadır.

Onaylayıcı Sözler alt boyutuna göre, Ev Hanımı olan bireyler (\bar{X} =4.07, SS=1.02) Serbest Meslek grubunda olan bireyler (\bar{X} =3.87, SS=1.10) İşçi olan bireyler (\bar{X} =3.81, SS=1.11) Diğer meslek grubunda olan bireyler (\bar{X} =3.79, SS=1.35) Öğretmen olan bireyler (\bar{X} =3.68, SS=1.23), Memur olan bireyler (\bar{X} =3.63, SS=1.25), Emekli olan bireyler (\bar{X} =3.53, SS=1.46) Akademisyen olan bireyler (\bar{X} =3.39, SS=1.53) ve Esnaf olan bireyler (\bar{X} =3.30, SS=1.24) olarak sıralanmaktadır.

Kaliteli Zaman alt boyutuna göre, İşçi olan bireyler (\bar{X} =4.21, SS=0.86), Memur olan bireyler (\bar{X} =3.90, SS=0.99), Diğer meslek grubunda olan bireyler (\bar{X} =3.95, SS=1.05) Akademisyen olan bireyler (\bar{X} =3.84, SS=1.23) Öğretmen olan bireyler (\bar{X} =3.84, SS=0.88) Ev Hanımı olan bireyler (\bar{X} =3.80, SS=1.18) Serbest Meslek grubunda olan bireyler (\bar{X} =3.71, SS=1.22) Emekli olan bireyler (\bar{X} =3.61, SS=1.32) ve Esnaf olan bireyler (\bar{X} =3.66, SS=1.19) olarak sıralanmaktadır.

Hediye Alma alt boyutuna göre, Öğretmen olan bireyler (\bar{X} =4.20, SS=0.89), Diğer meslek grubunda olan bireyler (\bar{X} =3.82, SS=1.14), Memur olan bireyler (\bar{X} =3.78, SS=1.03), Serbest Meslek grubunda olan bireyler (\bar{X} =3.60, SS=1.11) Esnaf olan bireyler (\bar{X} =3.58, SS=0.74) Akademisyen olan bireyler (\bar{X} =3.56, SS=1.06) Emekli olan bireyler (\bar{X} =3.51, SS=1.23), Ev Hanımı olan bireyler (\bar{X} =3.43, SS=1.32) ve İşçi olan bireyler (\bar{X} =3.22, S=1.17) olarak sıralanmaktadır. Tablo 4.12'deki ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla 9 (meslek) X 5 (sevgi dili) alt ölçeklerine uygun varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 4.13.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.13. Evli bireylerin mesleklerine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları

Beş Sevgi Dili		Kareler	Sd	Kareler	F	Sig.
Alt Boyutları		Toplamı		Ortalaması		
Hizmet Davranışı	Gruplararası	8.686	8	1.086	.879	.534
	Gruplarıçi	557.276	451	1.236		
	Toplam	565.961	459			
Fiziksel Temas	Gruplararası	26.077	8	3.260	1.853	.066
	Gruplarıçi	793.457	451	1.759		
	Toplam	819.534	459			
Onaylayıcı Sözler	Gruplararası	12.230	8	1.529	.946	.478
	Gruplarıçi	729.213	451	1.617		
	Toplam	741.443	459			
Kaliteli Zaman	Gruplararası	7.453	8	.932	.797	.605
	Gruplarıçi	525.807	451	1.168		
	Toplam	533.260	459			
Hediye Alma	Gruplararası	12.741	8	1.593	1.370	.208
	Gruplarıçi	419.534	451	1.162		
	Toplam	432.274	459			

Tablo 4.13. incelendiğinde evli bireylerin mesleklerine göre 5 sevgi diline ilişkin alt ölçek puanları arasında alınan puanlar arasında %5 anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma saptanmamıştır. Alt ölçeklerin anlamlılık derecelerinin Hizmet Davranışı (F=0.879; p>.05), Fiziksel Temas (F=0.066; p>.05), Onaylayıcı Sözler (F=0.946; p>.05), Kaliteli Zaman (F= 0.797; p>.05) ve Hediye Alma için (F=1.370; p>.05) olduğu görülmüştür.

Araştırmanın yedinci alt problemi 1.2.1.7 “Evliliklerde eşin mesleği değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu alt probleme ilişkin veriler Tablo 4.14. ve Tablo 4.15.’de gösterilmektedir.

Tablo 4.14. Evli bireylerin eşlerinin mesleklerine göre 5 sevgi dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları

Beş Sevgi Dili		N	\bar{X}	SS
Alt Boyutları				
Hizmet Davranışı	Memur	105	3.6167	1.17520
	İşçi	15	3.2833	.98137
	Esnaf	37	3.2500	1.13192
	Emekli	31	3.6774	1.06300
	Akademisyen	19	3.5395	1.31567
	Öğretmen	33	3.1894	1.12505
	Serbest Meslek	107	3.5771	1.05084
	Ev Hanımı	52	3.1346	.92681
	Diğer	60	3.3279	1.15248
	Toplam	459	3.4446	1.11042
Fiziksel Temas	Memur	105	4.1190	1.25724
	İşçi	15	4.4167	1.54303
	Esnaf	37	4.4189	1.16675
	Emekli	31	4.0806	1.51160
	Akademisyen	19	3.9868	1.51032
	Öğretmen	33	4.4091	1.45615
	Serbest Meslek	107	4.1285	1.24308
	Ev Hanımı	52	4.1250	1.58771
	Diğer	60	4.1885	1.26792
	Toplam	459	4.1777	1.33622
Onaylayıcı Sözler	Memur	105	3.8000	1.19363
	İşçi	15	3.5167	1.17057
	Esnaf	37	3.3514	1.16735
	Emekli	31	3.9194	1.19092
	Akademisyen	19	3.8684	1.34466
	Öğretmen	33	3.3939	1.36506
	Serbest Meslek	107	3.9159	1.25844
	Ev Hanımı	52	3.2260	1.32958
	Diğer	60	3.5492	1.31404
	Toplam	459	3.6652	1.27096
Kaliteli Zaman	Memur	105	4.0524	.94671
	İşçi	15	3.8833	1.04312
	Esnaf	37	3.8378	.89213
	Emekli	31	3.8710	1.11406
	Akademisyen	19	4.2237	.87755
	Öğretmen	33	3.8106	1.29758
	Serbest Meslek	107	3.9369	1.07012

	Ev Hanımı	52	3.3480	1.16520
	Diğer	60	3.7090	1.15486
	Toplam	459	3.8562	1.07904
Hediye Alma	Memur	105	3.7682	1.06205
	İşçi	15	3.3889	1.13269
	Esnaf	37	3.7396	.99858
	Emekli	31	3.4643	1.27060
	Akademisyen	19	3.7794	.83798
	Öğretmen	33	3.7875	1.13924
	Serbest Meslek	107	3.7883	1.04311
	Ev Hanımı	52	3.2742	1.30441
	Diğer	60	3.7606	1.00130
	Toplam	459	3.6986	1.08235

Tablo 4.14. incelendiğinde frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek için ortalama değerler ve standart sapmalarına bakılmıştır ve en yüksek puandan en düşük puana göre sıralandığında Hizmet Davranışı alt boyutuna göre, Emekli olan bireyler ($\bar{X} = 3.67$, $SS=1.06$), Memur olan bireyler ($\bar{X} = 3.61$, $SS=1.17$), Serbest Meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 3.57$, $SS=1.05$), Akademisyen olan bireyler ($\bar{X} = 3.53$, $SS=1.31$), Diğer meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 3.32$, $SS=1.15$), İşçi olan bireyler ($\bar{X} = 3.28$, $SS=0.98$), Esnaf olan bireyler ($\bar{X} = 3.25$, $SS=1.13$), Öğretmen olan bireyler ($\bar{X} = 3.18$, $SS=1,12$) ve Ev Hanımı olan bireyler ($\bar{X} = 3.13$, $SS=0.92$) olarak sıralanmaktadır.

Fiziksel Temas alt boyutuna göre, Esnaf olan bireyler ($\bar{X} = 4.41$, $SS=1.16$), İşçi olan bireyler ($\bar{X} = 4.41$, $SS=1.54$), Öğretmen olan bireyler ($\bar{X} = 4.40$, $SS=1.45$), Diğer meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 4,18$, $SS=1,26$) Serbest Meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 4,12$, $SS=1,24$), Ev Hanımı olan bireyler ($\bar{X} = 4,12$, $SS=1,58$), Memur olan bireyler ($\bar{X} = 4.11$, $SS=1.25$), Emekli olan bireyler ($\bar{X} = 4.08$, $SS=1.51$) ve Akademisyen olan bireyler ($\bar{X} = 3.98$, $SS=1.51$) olarak sıralanmaktadır.

Onaylayıcı Sözler alt boyutuna göre, Emekli olan bireyler ($\bar{X} = 3.91$, $SS=1.19$), Serbest Meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 3.91$, $SS=1.25$), Akademisyen olan bireyler ($\bar{X} = 3.86$, $SS=1.34$), Memur olan bireyler ($\bar{X} = 3.80$, $SS=1.19$), Diğer meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 3.54$, $SS=1.31$), İşçi olan bireyler ($\bar{X} = 3.51$, $SS=1.17$), Öğretmen olan bireyler ($\bar{X} = 3.39$, $SS=1.36$), Esnaf olan bireyler ($\bar{X} = 3.35$, $SS=1.16$) ve Ev Hanımı ($\bar{X} = 3.22$, $SS=1.32$) olan bireyler olarak sıralanmaktadır.

Kaliteli Zaman alt boyutuna göre, Akademisyen olan bireyler ($\bar{X} = 4.22$, $SS=0.87$), Memur olan bireyler ($\bar{X} = 4.05$, $SS=0.94$), Serbest Meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 3.93$, $SS=1.07$), İşçi olan bireyler ($\bar{X} = 3.88$, $SS=1.04$), Emekli olan bireyler ($\bar{X} = 3.87$, $SS=1.11$), Esnaf olan bireyler ($\bar{X} = 3.83$, $SS=0.89$), Öğretmen olan bireyler ($\bar{X} = 3.81$, $SS=1.29$), Diğer meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 3.70$, $SS=1.15$) ve Ev Hanımı olan bireyler ($\bar{X} = 3.34$, $SS=1.16$) olarak sıralanmaktadır.

Hediye Alma alt boyutuna göre, Serbest Meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 3.78$, $SS=1.04$), Öğretmen olan bireyler ($\bar{X} = 3.78$, $SS=1.13$), Akademisyen olan bireyler ($\bar{X} = 3.77$, $SS=0.83$), Memur olan bireyler ($\bar{X} = 3.76$, $SS=1.06$), Diğer meslek grubunda olan bireyler ($\bar{X} = 3.76$, $SS=1.00$), Esnaf olan bireyler ($\bar{X} = 3.73$, $SS=0.99$), Emekli olan bireyler ($\bar{X} = 3.46$, $SS=1.27$), İşçi olan bireyler ($\bar{X} = 3.38$, $SS=1.13$) ve Ev Hanımı olan bireyler ($\bar{X} = 3.34$, $SS=1.16$) olarak sıralanmaktadır.

Tablo 4.14.'deki ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla 9 (eş meslek) X 5 (sevgi dili) alt ölçeklerine uygun varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 4.15.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.15. Evli bireylerin eşlerinin mesleklerine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları

Beş Sevgi Dili		Kareler	sd	Kareler	F	Sig.
Alt Boyutları		Toplamı		Ortalaması		
Hizmet Davranışı	Gruplararası	16.607	8	2.076	1.704	.095
	Gruplarıçi	549.354	451	1.218		
	Toplam	565.961	459			
Fiziksel Temas	Gruplararası	6.532	8	.817	.453	.889
	Gruplarıçi	813.002	451	1.803		
	Toplam	819.534	459			
Onaylayıcı Sözler	Gruplararası	28.677	8	3.585	2.268	.122
	Gruplarıçi	712.767	451	1.580		
	Toplam	741.443	459			
Kaliteli Zaman	Gruplararası	21.894	8	2.737	2.408	.115
	Gruplarıçi	511.366	450	1.136		
	Toplam	533.260	458			
Hediye Alma	Gruplararası	9.728	8	1.216	1.039	.406
	Gruplarıçi	422.546	451	1.170		
	Toplam	432.274	459			

Tablo 4.15. incelendiğinde evli bireylerin eşlerinin mesleklerine göre 5 sevgi diline ilişkin alt ölçek puanları arasında alınan puanlar arasında %5 anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma saptanmamıştır. Alt ölçeklerin anlamlılık derecelerinin Hizmet Davranışı (F=1.704; p>.05), Fiziksel Temas (F=0.453; p>.05), Onaylayıcı Sözler (F=2.268; p>.05), Kaliteli Zaman (F= 2.408; p>.05) ve Hediye Alma için (F=1.039; p>.05) olduğu görülmüştür.

Araştırmanın sekizinci alt problemi 1.2.1.8 “Evliliklerde evlilik yaşı değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Alt probleme ilişkin veriler Tablo 4.16. ve Tablo 4.17.’de gösterilmektedir.

Tablo 4.16. Evli bireylerin evlilik yaşlarına göre Beş Sevgi Dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları

Beş Sevgi Dili		N	\bar{X}	SS
Alt Boyutları				
Hizmet Davranışı	16-20	35	3.5143	1.09468
	21-25	212	3.3042	1.11406
	26-30	157	3.4968	1.12300
	31-40	48	3.7969	.96983
	40-48	6	3.5417	1.25913
	49 ve üzeri	1	5.0000	.
	toplam	459	3.4446	1.11042
Fiziksel Temas	16-20	35	4.3357	1.14716
	21-25	212	4.2276	1.34544
	26-30	157	4.0316	1.45274
	31-40	48	4.3438	.95876
	40-48	6	3.8750	1.48113
	49 ve üzeri	1	5.0000	.
	toplam	459	4.1777	1.33622
Onaylayıcı Sözler	16-20	35	3.8786	1.14784
	21-25	212	3.5731	1.30369
	26-30	157	3.6756	1.30241
	31-40	48	3.7865	1.04422
	40-48	6	4.2083	1.60013
	49 ve üzeri	1	5.0000	.
	toplam	459	3.6652	1.27096
Kaliteli Zaman	16-20	35	3.9857	1.06747
	21-25	212	3.8337	1.04876
	26-30	157	3.8710	1.08109
	31-40	48	3.8229	1.20500
	40-48	6	3.5833	1.36626
	49 ve üzeri	1	5.0000	.
	toplam	459	3.8562	1.07904
Hediye Alma	16-20	35	3.5833	1.31689
	21-25	212	3.5971	1.06107
	26-30	157	3.8012	1.08395
	31-40	48	4.0208	.86267
	40-48	6	3.0000	1.21450
	49 ve üzeri	1	4.0000	.
	toplam	459	3.6986	1.08235

Tablo 4.16. incelendiğinde frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek için ortalama değerler ve standart sapmalarına bakılmıştır ve en yüksek puandan en düşük puana göre sıralandığında Hizmet Davranışı alt boyutuna göre, 49 ve üzeri yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=5.00$, $SS=0.00$), 31-40 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.79$, $SS=0.96$), 40-48 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.54$, $SS=1.25$), 16-20 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.51$, $SS=1.09$), 26-30 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.49$, $SS=1.12$) ve 21-25 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.30$, $SS=1.11$) olarak sıralanmaktadır.

Fiziksel Temas alt boyutuna göre, 49 ve üzeri yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=5.00$, $SS=0.00$), 31-40 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=4.34$, $SS=0.95$), 16-20 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=4.33$, $SS=1.14$), 21-25 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=4.22$, $SS=1.34$), 26-30 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=4.03$, $SS=1.45$) ve 40-48 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.87$, $SS=1.48$) olarak sıralanmaktadır.

Onaylayıcı Sözler alt boyutuna göre, 49 ve üzeri yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=5.00$, $SS=0.00$), 40-48 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=4.20$, $SS=1.60$), 16-20 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.87$, $SS=1.14$), 31-40 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.78$, $SS=1.04$), 26-30 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.67$, $SS=1.30$) ve 21-25 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.57$, $SS=1.30$) olarak sıralanmaktadır.

Kaliteli Zaman alt boyutuna göre, 49 ve üzeri yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=5.00$, $SS=0.00$), 16-20 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.98$, $SS=1.06$), 26-30 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.87$, $SS=1.08$), 21-25 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.83$, $SS=1.04$), 31-40 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.82$, $SS=1.20$) ve 40-48 yaş aralığında olan bireyler ($\bar{X}=3.58$, $SS=1.36$) olarak sıralanmaktadır.

Hediye Alma alt boyutuna göre, 31-40 yaş aralığında olan bireyler (\bar{X} =4.02, SS=0.86), 49 ve üzeri yaş aralığında olan bireyler (\bar{X} =4.00, SS=0.00), 26-30 yaş aralığında olan bireyler (\bar{X} =3.80, SS=1.08), 21-25 yaş aralığında olan bireyler (\bar{X} =3.59, SS=1.06), 16-20 yaş aralığında olan bireyler (\bar{X} =3.58, SS=1.31) ve 40-48 yaş aralığında olan bireyler (\bar{X} =3.00, SS=1.21) olarak sıralanmaktadır.

Tablo 4.16. 'daki ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla 6 (evlilik yaşı) X 5 (sevgi dili) alt ölçeklerine uygun varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 4.17.'de gösterilmektedir

Tablo 4.17. Evli bireylerin evlilik yaşlarına göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları

Beş Sevgi Dili Alt Boyutları		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Hizmet Davranışı	Gruplarara sı	13.210	5	2.642	2.170	.056
	Gruplariçi	552.752	454	1.218		
	Toplam	565.961	459			
Fiziksel Temas	Gruplarara sı	7.322	5	1.464	.818	.537
	Gruplariçi	812.213	454	1.789		
	Toplam	819.534	459			
Onaylayıcı Sözler	Gruplarara sı	7.666	5	1.533	.949	.449
	Gruplariçi	733.778	454	1.616		
	Toplam	741.443	459			
Kaliteli Zaman	Gruplarara sı	2.537	5	.507	.433	.826
	Gruplariçi	530.723	454	1.172		
	Toplam	533.260	459			
Hediye Alma	Gruplarara sı	10.245	5	2.049	1.767	.119
	Gruplariçi	422.029	454	1.159		
	Toplam	432.274	459			

Tablo 4.17.'de görüldüğü üzere katılımcıların evlenme yaşlarına göre Beş Sevgi Dili alt ölçeklerinden alınan puanlar arasında anlamlı bir farklılaşma belirlenmemiştir. Alt ölçeklerin anlamlılık derecelerinin Hizmet Davranışı (F=0.056; $p>.05$), Fiziksel Temas (F=0.537; $p>.05$), Onaylayıcı Sözler (F=0.449; $p>.05$), Kaliteli Zaman (F= 0.826; $p>.05$) ve Hediye Alma için (F=0.119; $p>.05$) olduğu görülmüştür.

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi 1.2.1.9 “Evliliklerde evlilik süresi değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Alt probleme ilişkin veriler Tablo 4.18. ve Tablo 4.19.'da gösterilmektedir.

Tablo 4.18. Evli bireylerin evlilik sürelerine göre Beş Sevgi Dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları

Beş Sevgi Dili		N	\bar{X}	SS
Alt Boyutları				
Hizmet Davranışı	1-5	130	3.5885	1.01723
	6-10	72	3.5417	1.06149
	11-15	57	3.2061	1.30514
	16-20	58	3.5000	.96378
	21-30	101	3.2450	1.16939
	31 ve üzeri	41	3.5610	1.17364
	Toplam	459	3.4446	1.11042
Fiziksel Temas	1-5	130	4.0231	1.39436
	6-10	72	4.4479	1.19265
	11-15	57	3.9649	1.49511
	16-20	58	4.4492	1.12263
	21-30	101	4.1782	1.35984
	31 ve üzeri	41	4.0976	1.31325
	Toplam	459	4.1777	1.33622
Onaylayıcı Sözler	1-5	130	3.7135	1.28953
	6-10	72	3.6736	1.26201
	11-15	57	3.6535	1.41875
	16-20	58	3.6737	1.18835

	21-30	101	3.5223	1.21455
	31 ve üzeri	41	3.8537	1.30261
	Toplam	459	3.6652	1.27096
Kaliteli Zaman	1-5	130	3.9058	1.02075
	6-10	72	3.7847	1.21992
	11-15	57	3.9035	1.11679
	16-20	58	3.7759	1.08285
	21-30	101	3.8614	1.00217
	31 ve üzeri	41	3.8598	1.17134
	Toplam	459	3.8562	1.07904
	Hediye Alma	1-5	130	3.8143
6-10		72	3.7308	1.15241
11-15		57	3.5192	1.03947
16-20		58	3.7381	1.13421
21-30		101	3.6494	.96134
31 ve üzeri		41	3.6419	1.28768
Toplam		459	3.6986	1.08235

Tablo 4.18. incelendiğinde frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek için ortalama değerler ve standart sapmalarına bakılmıştır ve en yüksek puandan en düşük puana göre sıralandığında Hizmet Davranışı alt boyutuna göre, 1-5 yıl arası evli olan bireyler ($\bar{X}=3.58$, $SS=1.01$), 31 ve üzeri yıl arası evli olan bireyler ($\bar{X}=3.56$, $SS=1.17$), 6-10 yıl arası evli olan bireyler ($\bar{X}=3.54$, $SS=1.06$), 16-20 yıl arası evli olan bireyler ($\bar{X}=3.50$, $SS=0,96$), 21-30 yıl arası evli olan bireyler ($\bar{X}=3.24$, $SS=1.16$) ve 11-15 yıl arası evli olan bireyler ($\bar{X}=3.20$, $SS=1.30$) olarak sıralanmaktadır.

Fiziksel Temas alt boyutuna göre, 16-20 yıl arası evli olan bireyler ($\bar{X}=4.44$, $SS=1.19$), 6-10 yıl arası evli olan bireyler ($\bar{X}=4.44$, $SS=1.19$), 21-30 yıl arası evli olan bireyler ($\bar{X}=4.17$, $SS=1.35$), 31 ve üzeri yıl arası evli olan bireyler ($\bar{X}=4.09$, $SS=1.31$), 1-5 yıl arası evli olan bireyler ($\bar{X}=4.02$, $SS=1.39$) ve 11-15 yıl arası evli olan bireyler ($\bar{X}=3.96$, $SS=1.49$) olarak sıralanmaktadır.

Onaylayıcı Sözler alt boyutuna göre, 31 ve üzeri yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.85, SS=1.30), 1-5 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.71, SS= 1.28), 16-20 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.67, SS=1.26), 6-10 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.67, SS=1.26), 11-15 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.65, SS=1.41) ve 21-30 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.52, SS=1.21) olarak sıralanmaktadır.

Kaliteli Zaman alt boyutuna göre, 1-5 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.90, SS=1.02), 11-15 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.90, SS=1.11), 23-30 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.86, SS=1.00), 31 ve üzeri yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.85, SS=1.17), 6-10 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.78, SS=1.21) ve 16-20 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.77, SS=1.08) olarak sıralanmaktadır.

Hediye Alma alt boyutuna göre, 1-5 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.81, SS=1.06), 16-20 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.73, SS=1.13), 6-10 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.73, SS=1.15), 21-30 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.64, SS=0.96), 31 ve üzeri yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.64, SS=1.28) ve 11-15 yıl arası evli olan bireyler (\bar{X} =3.51, SS=1.03) olarak sıralanmaktadır.

Tablo 4.18.'deki ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla 6 (evlilik süresi) X 5 (sevgi dili) alt ölçeklerine uygun varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 4.19.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.19. Evli bireylerin evlilik sürelerine göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları

Beş Sevgi Dili		Kareler	sd	Kareler	F	P
Alt Boyutları		Toplamı		Ortalaması		
Hizmet Davranışı	Gruplararası	11.368	5	2.274	1.861	.100
	Gruplarıçi	554.593	454	1.222		
	Toplam	565.961	459			
Fiziksel Temas	Gruplararası	15.557	5	3.111	1.757	.120
	Gruplarıçi	803.977	454	1.771		
	Toplam	819.534	459			
Onaylayıcı Sözler	Gruplararası	3.839	5	.768	.473	.797
	Gruplarıçi	737.604	454	1.625		
	Toplam	741.443	459			
Kaliteli Zaman	Gruplararası	1.192	5	.238	.203	.961
	Gruplarıçi	532.067	454	1.175		
	Toplam	533.260	459			
Hediye Alma	Gruplararası	3.515	5	.703	.597	.702
	Gruplarıçi	428.759	454	1.178		
	Toplam	432.274	459			

Tablo 4.19.'da görüldüğü üzere katılımcıların evlilik sürelerine göre Beş Sevgi Dili ölçeğinden alınan puanlar arasında anlamlı düzeyde bir farklılaşma belirlenmemiştir. Alt ölçeklerin anlamlılık derecelerinin Hizmet Davranışı (F=0.100; $p>.05$), Fiziksel Temas (F=0.120; $p>.05$), Onaylayıcı Sözler (F=0.797; $p>.05$), Kaliteli Zaman (F= 0.961; $p>.05$) ve Hediye Alma için (F=0.702; $p>.05$) olduğu görülmüştür.

Araştırmanın onuncu alt problem “Evliliklerde çocuk sayısı değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Alt problem ilişkin veriler Tablo 4.20. ve Tablo 4.21.’de gösterilmektedir.

Tablo 4.20. Evli bireylerin çocuk sayılarına göre Beş Sevgi Dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları

Beş Sevgi Dili		N	\bar{X}	SS
Alt Boyutları				
Hizmet Davranışı	0	83	3.5873	1.00943
	1	125	3.5220	1.08927
	2	200	3.4303	1.11529
	3	49	3.0357	1.24896
	4-6	2	4.1250	.17678
	Toplam	459	3.4446	1.11042
Fiziksel Temas	0	83	4.0361	1.41751
	1	125	4.2280	1.29321
	2	200	4.2512	1.31018
	3	49	3.9541	1.42309
	4-6	2	5.0000	.00000
	Toplam	459	4.1777	1.33622
Onaylayıcı Sözler	0	83	3.7741	1.16975
	1	125	3.5880	1.37674
	2	200	3.6741	1.22786
	3	49	3.5918	1.35179
	4-6	2	4.8750	.17678
	Toplam	459	3.6652	1.27096
Kaliteli Zaman	0	83	3.8614	.99331
	1	125	3.8540	1.15318
	2	200	3.8925	1.00486
	3	49	3.6633	1.30957
	4-6	2	4.8750	.17678
	Toplam	459	3.8562	1.07904
Hediye Alma	0	83	3.6304	1.16994
	1	125	3.7974	1.07145
	2	200	3.7015	1.06886
	3	49	3.5064	1.00572
	4-6	2	4.8750	.17678
	Toplam	459	3.6986	1.08235

Tablo 4.20. incelendiğinde frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek için ortalama değerler ve standart sapmalarına bakılmıştır ve en yüksek puandan en düşük puana göre sıralandığında Hizmet Davranışı alt boyutuna göre, 4-6

arası çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=4.12$, $SS=0.17$), çocuk sahibi olmayan bireyler ($\bar{X}=3.58$, $SS=1.00$), 1 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=3.52$, $SS=1.08$), 2 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=3.43$, $SS=1.11$) ve 3 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=3.03$, $SS=1.24$) olarak sıralanmaktadır.

Fiziksel Temas alt boyutuna göre, 4-6 arası çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=4.87$, $SS=0.17$) 2 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=4.25$, $SS=1.31$), 1 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=4.22$, $SS=1.29$) çocuk sahibi olmayan bireyler ($\bar{X}=4.03$, $SS=1.41$) ve 3 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=4.22$, $SS=1.29$) olarak sıralanmaktadır.

Onaylayıcı Sözleri alt boyutuna göre, 4-6 arası çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=4.87$, $S=0.17$), çocuk sahibi olmayan bireyler ($\bar{X}=3.77$, $SS=1.16$), 2 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=3.67$, $SS=1.22$), 3 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=3.59$, $SS=1.35$) ve 1 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=3.58$, $SS=1.37$) olarak sıralanmaktadır.

Kaliteli Zaman alt boyutuna göre, 4-6 arası çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=4.87$, $SS=0.17$) 2 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=3.89$, $SS=1.00$), çocuk sahibi olmayan bireyler ($\bar{X}=3.86$, $SS=0.99$), 1 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=3.85$, $SS=1.15$) ve 3 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=3.66$, $SS=1.30$) olarak sıralanmaktadır.

Hediye Alma alt boyutuna göre, 4-6 arası çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=4.87$, $SS=0.17$) 1 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=3.79$, $SS=1.07$), 2 çocuk sahibi olan bireyler ($\bar{X}=3.70$, $SS=1.06$) çocuk sahibi olmayan bireyler ($\bar{X}=3.63$, $SS=1.16$) ve 3 çocuk sahibi bireyler ($\bar{X}=3.50$, $SS=1.00$) olarak sıralanmaktadır.

Tablo 4.20.'deki ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla 5 (çocuk sayısı) X 5 (sevgi dili) alt ölçeklerine uygun varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 4.21.'de gösterilmektedir.

Tablo 4.21. Evli bireylerin çocuk sayılarına göre Beş Sevgi Diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları

Beş Sevgi Dili		Kareler	sd	Kareler	F	p
Alt Boyutları		Toplamı		Ortalaması		
Hizmet Davranışı	Gruplararası	11.599	4	2.900	2.380	.051
	Gruplarıçi	554.362	455	1.218		
	Toplam	565.961	459			
Fiziksel Temas	Gruplararası	6.869	4	1.717	.961	.428
	Gruplarıçi	812.665	455	1.786		
	Toplam	819.534	459			
Onaylayıcı Sözler	Gruplararası	4.936	4	1.234	.762	.550
	Gruplarıçi	736.507	455	1.619		
	Toplam	741.443	459			
Kaliteli Zaman	Gruplararası	4.166	4	1.042	.894	.467
	Gruplarıçi	529.094	455	1.165		
	Toplam	533.260	459			
Hediye Alma	Gruplararası	5.457	4	1.364	1.167	.325
	Gruplarıçi	426.817	455	1.169		
	Toplam	432.274	459			

Tablo 4.21’de görüldüğü üzere katılımcıların sahip oldukları çocuk sayısına göre Beş Sevgi Dili ölçeklerinden alınan puanlar arasında anlamlı düzeyde bir farklılaşmanın olmadığı belirlenmiştir. Alt ölçeklerin anlamlılık derecelerinin Hizmet Davranışı ($F_{(4,215)}=0,051$; $p>.05$), Fiziksel Temas ($F=0.428$; $p>.05$), Onaylayıcı Sözler ($F=0.550$; $p>.05$), Kaliteli Zaman ($F= 0.467$; $p>.05$) ve Hediye Alma için ($F=0.325$; $p>.05$) olduğu görülmüştür.

Araştırmanın onbirinci alt problemi 1.2.1.11 “Evliliklerde evlenme biçimi değişkenine ilişkin Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir. Alt probleme ilişkin veriler Tablo 4.22 ve Tablo 4.23’de gösterilmektedir.

Tablo 4.22. Evli bireylerin evlenme biçimlerine göre Beş Sevgi Dili puanlarının frekans, ortalama ve standart sapma sonuçları

Beş Sevgi Dili		N	\bar{X}	SS
Alt Boyutları				
Hizmet Davranışı	Flört	324	3.5085	1.11722
	Görücü Usulü	70	3.3286	1.00591
	Görücü Usulü ve Flört	50	3.2696	1.14547
	Diğer	15	3.2000	1.27195
	Toplam	459	3.4446	1.11042
Fiziksel Temas	Flört	324	4.1451	1.37360
	Görücü Usulü	70	4.2893	1.17155
	Görücü Usulü ve Flört	50	4.2500	1.29228
	Diğer	15	4.1167	1.47257
	Toplam	459	4.1777	1.33622
Onaylayıcı Sözler	Flört	324	3.7045	1.29106
	Görücü Usulü	70	3.6179	1.16619
	Görücü Usulü ve Flört	50	3.5441	1.23157
	Diğer	15	3.4500	1.49463
	Toplam	459	3.6652	1.27096
Kaliteli Zaman	Flört	324	3.9066	1.06755
	Görücü Usulü	70	3.7000	1.08981
	Görücü Usulü ve Flört	50	3.8750	.93303
	Diğer	15	3.4333	1.58809
	Toplam	459	3.8562	1.07904
Hediye Alma	Flört	324	3.7120	1.08991
	Görücü Usulü	70	3.6961	1.05985
	Görücü Usulü ve Flört	50	3.6218	1.02256
	Diğer	15	3.6500	1.35503
	Toplam	459	3.6986	1.08235

Tablo 4.22. incelendiğinde frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek için ortalama değerler ve standart sapmalarına bakılmıştır ve en yüksek puandan en düşük puana göre sıralandığında Hizmet Davranışı alt boyutuna göre, Flört ederek evlenen bireyler (\bar{X} =3.50, SS=1.11), Görücü Usulü ile evlenen bireyler (\bar{X} =3.32, SS=1.00), Görücü Usulü ve Flört ederek evlenen bireyler (\bar{X} =3.26, SS=1.14) ve Diğer biçimde evlenen bireyler (\bar{X} =3.20, SS=1.27) olarak sıralanmaktadır.

Fiziksel Temas alt boyutuna göre, Görücü Usulü ile evlenen bireyler (\bar{X} =4.28, SS=1.17), Görücü Usulü ve Flört ederek evlenen bireyler (\bar{X} =4.25, SS=1.29), Flört ederek evlenen bireyler (\bar{X} =4.14, SS=1.37) ve Diğer biçimde evlenen bireyler (\bar{X} =4.11, SS=1.47) olarak sıralanmaktadır.

Onaylayıcı Sözler alt boyutuna göre, Flört ederek evlenen bireyler (\bar{X} =3.70, SS=1.29), Görücü Usulü ile evlenen bireyler (\bar{X} =3.61, SS=1.16), Görücü Usulü ve Flört ederek evlenen bireyler (\bar{X} =3.54, SS=1.23) ve Diğer biçimde evlenen bireyler (\bar{X} =3.45, SS=1.49) olarak sıralanmaktadır.

Kaliteli Zaman alt boyutuna göre, Flört ederek evlenen bireyler (\bar{X} =3.90, SS=1.06), Görücü Usulü ve Flört ederek evlenen bireyler (\bar{X} =3.87, SS=0.93), Görücü Usulü ile evlenen bireyler (\bar{X} =3.70, SS=1.08) ve Diğer biçimde evlenen bireyler (\bar{X} =3.43, SS=1.58) olarak sıralanmaktadır.

Hediye Alma alt boyutuna göre, Flört ederek evlenen bireyler (\bar{X} =3.71, SS=1.08), Görücü Usulü ile evlenen bireyler (\bar{X} =3.69, SS=1.05), Görücü Usulü ve Flört ederek evlenen bireyler (\bar{X} =3.62, SS=1.02) ve Diğer biçimde evlenen bireyler (\bar{X} =3.65, SS=1.35) olarak sıralanmaktadır.

Tablo 4.22.'deki ortalamalar arasında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla 4 (evlenme biçimi) X 5 (sevgi dili) alt ölçeklerine uygun varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar tablo 4.23'de gösterilmektedir.

Tablo 4.23 Evli bireylerin evlenme biçimlerine göre 5 sevgi diline ilişkin puanlarının ANOVA (varyans analizi) sonuçları

Beş Sevgi Dili		Kareler	sd	Kareler	F	p
Alt Boyutları		Toplamı		Ortalaması		
Hizmet	Gruplararası	4.724	3	1.575	1.279	.281
Davranışı	Gruplariçi	561.237	456	1.231		

	Toplam	565.961	459			
	Gruplararası	1.539	3	.513	.286	.836
Fiziksel Temas	Gruplarıçi	817.995	456	1.794		
	Toplam	819.534	459			
Onaylayıcı	Gruplararası	2.099	3	.700	.432	.731
Sözler	Gruplarıçi	739.344	456	1.621		
	Toplam	741.443	459			
	Gruplararası	5.232	3	1.744	1.503	.213
Kaliteli Zaman	Gruplarıçi	528.028	455	1.161		
	Toplam	533.260	458			
	Gruplararası	.303	3	.101	.086	.968
Hediye Alma	Gruplarıçi	431.972	366	1.180		
	Toplam	432.274	459			

Tablo 4.23’de görüldüğü üzere katılımcıların sahip oldukları evlenme biçimlerine göre Beş Sevgi Dili ölçeklerinden alınan puanlar arasında anlamlı düzeyde bir farklılaşmanın olmadığı belirlenmiştir. Alt ölçeklerin anlamlılık derecelerinin Hizmet Davranışı ($F=0.281$; $p>.05$), Fiziksel Temas ($F=0.836$; $p>.05$), Onaylayıcı Sözler ($F=0.731$; $p>.05$), Kaliteli Zaman ($F= 0.213$; $p>.05$) ve Hediye Alma için ($F=0.968$; $p>.05$) olduğu görülmüştür.

Bölüm 5

TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde, elde edilen verilerin istatistiksel çözümlmelerine ait sonuçların tartışması sunulacaktır.

5.1 Five Love Language Ölçeğini Türkçe Dili'ne Uyarlama Sürecinin Tartışılması

Bu çalışmada Egbert ve Polk(2006) tarafından geliştirilen Five Love Language Ölçeği'nin Türkçeye uyarlama çalışması yapılmıştır. Bu kapsamda ölçeğin Türkçe çeviri çalışmaları İngilizce ve Türkçe alan uzmanlarınca yapılmış, İngiliz dili alan uzmanlarının ve öğretmenlerinin görüşleri alınarak ön deneme uygulaması yapılmıştır. Five Love Language Ölçeği'nin dil geçerliği çalışması sonucunda İngilizce ve Türkçe formdaki tüm maddeler arasındaki ilişkinin anlamlı olduğu görülmüştür. Five Love Language Ölçeği'nin geçerlik çalışması için yapılan uygulamadan elde edilen verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek için KMO ve Barlett testi yapılmıştır. KMO katsayısı, veri matrisinin faktör analizi için uygun olup olmadığı ve veri yapısının faktör çıkarma için uygunluğu hakkında bilgi verir. Faktörleşebilirlik için KMO' nun .60'tan yüksek çıkması beklenir. Barlett testi, değişkenler arasında ilişki olup olmadığını kısmi kolerasyonlar temelinde inceler (Büyüköztürk, 2009). KMO ve Barlett test değerleri veri setinin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir.

5.2 Ölçeğin Yapı Geçerliğine İlişkin Bulguların Tartışılması

Evli bireylerin sevgi dillerine ilişkin Türkçe'ye uyarlanan ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek için Oblimin döndürme yöntemiyle yapılan temel bileşenler faktör analizi kullanılmıştır. Yapılan temel bileşenler faktör analizi sonuçlarına göre, uyarlanan ölçeğin 5 alt boyutu da orjinal ölçekteki benzer bir şekilde ortaya konulmuştur. Buna göre, ölçeği oluşturan 20 maddenin orjinal ölçekte olduğu gibi 5 faktör altında toplandığı görülmüştür. Ölçek toplam varyansın %47.27'sini açıklayarak ölçeğin kullanılabilir bir yapıda olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu rakamın iyi bir ölçüm için yeterli olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, 2002). Birinci faktörün varyans yüzdesinin %18.98, ikinci faktörün açıkladığı toplam varyans yüzdesinin %17.04, üçüncü faktörün açıkladığı toplam varyans yüzdesinin %16.68, dördüncü faktörün açıkladığı toplam varyans yüzdesinin %15.72 ve beşinci faktörün açıkladığı toplam varyans yüzdesinin %13.59 olduğu görülmektedir. Faktörlerin açıklanan varyans yüzdeleri incelendiğinde 5 faktörün de varyans yüzdelerinin yüksekliği 5 faktörün de önemli faktörler olduklarını göstermektedir (Büyüköztürk, 2002).

Birinci faktör altındaki 4 maddenin faktör yükleri 0.83, 0.84, 0.66, 0.68, ikinci faktör altındaki 4 maddenin faktör yükleri 0.88,0.89,0.87,0.88, üçüncü faktör altındaki 4 maddenin faktör yükleri 0.77, 0.81, 0.79, 0.82, dördüncü faktör altındaki 4 maddenin faktör yükü 0.80, 0.86, 0.86, 0.86 ve beşinci faktör altındaki 4 maddenin faktör yükü 0.759, 0.800, 0.827, 0.836 olarak hesaplanmıştır. Ölçüt olarak 0.30 ile 0.60 arasındaki faktör yükleri orta, 0.60'ın üzerindeki faktör yükleri yüksek olarak alındığında (Kline, 1998) ölçek maddelerinin yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulgular doğrultusunda ölçeğin kararlı bir yapıya sahip olduğu söylenebilir.

Kağıtçıbaşı ve Savaşır'ın (1988) yılında Doğu Akdeniz ülkelerinde insan yeteneklerinin ölçülmesi ile ilgili yaptıkları çalışmada, batı kültürlerinde geliştirilen

ölçeklerin uyarlanması ile ilgili olduğu ve kültüre özgü yeni ölçme araçlarının geliştirilmesine çok az rastlanıldığı belirtilmiştir (Aktaran: Savaşır, Sezgin ve Erol, 1992).

Ayrıca Öngel ve Smith (1994), Türk Psikoloji Dergisi'nde 1978-1992 yılları arasında yayımlanan 152 makale incelenmiştir. Bu incelemede, ölçeklerin % 5'inde çok az (kelime değişikliği) veya hiç değişiklik yapılmadan doğrudan Türkçeye çevirisi yapılırken, %11.7' sinin yerel kültüre uyarlandığı ve yalnızca 58 % 3'ünün yerel kültüre dayanarak geliştirildiği belirtilmektedir (Aktaran: Dirlik, 2013).

Çelik (2013) ise çalışmasında, evlilik hoşnutsuzluğu ölçeğini Türkçeye uyarlayarak, ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yaptığı çalışmada 336 evli bireyle çalışmıştır ve ölçeğin hem geçerlilik, hem de güvenilirlik analizi sonuçları, ölçeğin Türkçe versiyonunun kullanışlı olduğunu göstermektedir.

5.3 Ölçeğin Güvenirlik Katsayısına (Cronbach's Alpha) İlişkin Bulguların Tartışılması

Egbert ve Polk (2006)'un orjinal ölçeğindeki alt boyutlar ile Türkçe'ye uyarladığımız ölçeğin alt boyutlarının güvenilirlik katsayıları yüksek bulunmuştur. Hizmet Davranışı alt boyutu Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ölçeğin Türkçe formunda 0.85, orjinal formunda 0.85, Fiziksel Temas alt boyutunun Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ölçeğin Türkçe formunda 0.96, orjinal formunda 0.77, Onaylayıcı Sözler alt boyutu Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ölçeğin Türkçe formunda 0.95, orjinal formunda 0.81, Kaliteli Zaman alt boyutu Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ölçeğin Türkçe formunda 0.92, orjinal formunda 0.80, Hediye Alma alt boyutu Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ölçeğin Türkçe formunda 0.89, orjinal formunda 0.83 olarak bulunmuştur. Cronbach alfa katsayısı 1'e yaklaştıkça ölçek maddelerinin aynı niteliği ölçme oranı yükselmektedir (Özguven, 1994). İç tutarlılık için ise genel

Kabul en az 0.70 üzerinde olması gerektiği kabul edilmektedir (Tavşanlı, 2002). Ölçeğin Türkçe formunun ve orjinal formunun Cronbach alfa değerleri 0.70 üzerindedir. Bu boyutların yüksek çıkmasını çalışmadaki örneklem sayısının (n=459) büyüklüğünden kaynaklanabileceğini söyleyebiliriz.

5.4 Beş Sevgi Dili ile Demografik Değişkenlerin İlişkisine Yönelik Bulguların Tartışılması

Evlilik uyumu ve doyumuyla ilgili bazı demografik değişkenlerin ilişkisinin incelendiği bu çalışmada yaş, cinsiyet, uyruk, eğitim düzeyi, meslek, evlilik yaşı, evlilik süresi, çocuk sayısı ve evlenme biçiminin Beş Sevgi Dili üzerindeki etkisi incelenmiştir. Bunun sonucunda Beş Sevgi Dili ile demografik değişkenler arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu konuda literatürde yapılan çeşitli çalışmalar mevcuttur.

5.4.1 Yaşa Göre Beş sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması

Bireylerin yaşlarına yönelik olan bulguların frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan çalışmada %5 ($p < .05$) anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma yaşanmamıştır.

Yapılan literatür çalışması sonucunda da Acar (1998), Erci ve Ergin (2005) de çalışmalarında yaş ile evlilik uyumu ve doyumunu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşırken, Demiray (2006) ve Yalçın (2014) çalışmasında evlilik uyumu ve doyumunu ile yaş arasında ilişkilerin olduğunu vurgulamaktadır. Yalçın (2014) yaptığı araştırmasında, 41 ve üzeri yaş grubundaki kadınların evlilik uyumlarının, 23-30 yaşlarındaki kadınların evlilik uyumlarından daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Yalçın (2014)'ın araştırmasının aksine, Beş Sevgi Dili ölçeğinin alt boyutlarında, 18-24 ve 25-30 yaş aralığında olan bireylerin ortalamalarının yüksek çıkması evliliğin ilk yıllarında bireylerin evlilik uyumlarının ve doyumlarının daha yüksek olmasının

sebebinin bireylerin çocuk sahibi olup olmaması ile ilişkilendirilebileceği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra evliliğin ilk yıllarında kadınların daha fazla sorumluluk aldıkları ve evlilik süresinin ilerlemesine bağlı olarak 31- 41’li yaşlarda kadının özgürleşmesinin ve çiftlerin evlilikleriyle ilgili plan ve hedeflerinin büyük çoğunluğunun gerçekleştirmiş olmalarının evlilik uyumunda azalmaya yol açtığı düşünülməsi araştırma sonuçlarını doğrular niteliktedir.

5.4.2 Eşin Yaşına Göre Beş Sevgi Dili’ne İlişkin Bulguların Tartışılması

Bireylerin eşlerinin yaşlarına yönelik olan bulguların frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan çalışmada %5 ($p<.05$) anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma yaşanmamıştır.

Yaş değişkeni ile ilgili anlamlı bir fark çıkmamasının nedeninin sevgi dilinin aileden gelen içsel bir kavram olduğunu ve sonradan kazanılan bir kavram olarak yorumlanmaması gerektiğini düşündürmektedir. Bowen (1965)’a göre, kişilerin ailesi ile kurduğu ilişki, kişinin kendileriyle ilişki kurma tarzını şekillendirir (Gladding,2012). Bu görüş ışığında, bireylerin sevgi dili ile ilgili özellikleri evlilik yaşamından sonra değil, ailerinden getirdikleri örüntülere göre ifade ettikleni söyleyebiliriz. Bu görüşü ise çalışmada anlamlı bir farkın olmayışı ile destekleyebiliriz.

5.4.3 Cinsiyete Göre Beş Sevgi Dili’ne İlişkin Bulguların Tartışılması

Bireylerin cinsiyetlerine yönelik olan bulguların frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan çalışmada %5 ($p<.05$) anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma yaşanmamıştır. Ölçeğin alt boyutlarının ortalamalarına bakıldığında ise, Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas ve Onaylayıcı Sözler alt boyutlarının ortalamalarının erkeklerin ortalamalarından yüksek çıktığı görülürken,

Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutlarında erkeklerin ortalamalarının kadınların ortalamalarında yüksek çıkması dikkat çekmektedir.

Cinsiyet ile evlilik uyumu ile ilgili literatür incelendiğinde ise, Acar(1998) 52 evli bireyle gerçekleştirdiği çalışmasında, evlilik uyumu ve doyumunu ile aralarında bir ilişki saptamazken, Tezer (1986), Kirkpatrick, Kiger, Daphne, Riley ve Larsen (2001) ve Demiray(2006) çalışmalarında cinsiyetin, evlilik uyumu ve doyumunu üzerinde etkileri olduğu sonucuna varmışlardır. Araştırma sonuçlarının anlamlı çıkmamasının nedeni içinde bulunduğumuz toplumun sosyo-kültürel değerlerinin değişerek kadın ve erkeğe yüklenen rollerin birbirine yakın ve bir benzerlik içinde olması, evlilik ile ilgili sorumlulukların ortak paylaşımı olabileceği düşünülmektedir.

Dikkati çeken diğer nokta ise, Kirkpatrick, Kiger, Daphne, Riley ve Larsen (2001) yaptıkları çalışmada ev işleri ile ilgili görevlerin, duygusal sorumlulukların ve ev içindeki konumun kadınlar için önemli olduğu ve evlilik doyumunu etkilediğini saptamalarıdır. Bu sonuçlar da kadınların Hizmet Davranışı, Fiziksel Temas ve Onaylayıcı Sözler alt boyut ortalamalarının erkeklerden yüksek çıkmasını doğrular niteliktedir. Erkeklerin ise Kaliteli Zaman ve Hediye alma alt boyutları ortalamaları yüksek olmasının, ekonomik bağımsızlık, ev işlerine harcanan zaman, cinsiyet ile ilgili sorumlulukların hem kadınların, hem de erkeklerin evlilik doyumunu ve uyumunu dolaylı yönden etkilediğini söyleyebiliriz.

5.4.4 Eğitim Düzeyine Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Değişkenlerin Tartışılması

Bireylerin eğitim düzeylerine yönelik olan bulguların frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan çalışmada %5 (p<.05) anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma yaşanmamıştır.

Hasta (1996) ve Maasen ve Groot (1994)'un çalışması da bu bulguyu desteklemiştir.

Tezer (1994) ve Sezer (2005) ise çalışmalarında evlilik uyumu ve doyumunu ile eğitim düzeyi arasında ilişkilerin olduğunu saptamışlardır. Fıfıloğlu (1992) araştırmasında, lisansüstü öğretim gören katılımcılarla çalışmış ve eğitim düzeyinin artmasının evlilik uyumunu artırdığı sonucuna ulaşmıştır. Bunun aksine Beş Sevgi Dili alt boyutları dikkate alındığında ise, Hizmet Davranışı, Onaylayıcı Sözler ve Kaliteli Zaman alt boyutları ortalamalarının eğitim düzeyi düşük (ilkokul, ortaokul ve lise) olan bireylerin sevgi dili ortalamalarının yüksek çıktığı görülürken, Fiziksel Temas ve Hediye Alma alt boyutları ortalamalarının eğitim düzeyi yüksek bireyleri oluşturduğu söylenebilir.

Bu görüşler, kültürümüzde olan gelenek ve göreneklerimizle açıklanabilir. Türk değerlerine göre bireylerin kültürümüze bağlı olarak eşine ve ailesine hizmet ve destek göstermesi, eşlerin sevgilerini gösterme biçimi olarak algılanabilir. Ayrıca eşlerin eğitim düzeyinin yükselmesinde fiziksel temas alt boyutunun yüksek olması dikkat çekmektedir. Bu sonucun, KKTC toplumunun geleneksel değerlerinden uzaklaşmasında önemli bir etken olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle eğitim düzeyinin yükselmesi Hizmet Davranışı, Onaylayıcı Sözler ve Kaliteli Zaman alt boyutları ortalamalarının düşmesine yol açıyor olabilir.

5.4.5 Eşin Eğitim Düzeyine Göre Beş sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması

Bireylerin eşlerinin eğitim düzeylerine yönelik olan bulguların frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan çalışmada %5 ($p < .05$) anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma yaşanmamıştır. Sevgi Dili Ölçeği alt boyutlarına göre incelendiğinde yine aynı şekilde kültürümüzde olan geleneksel değerlerle

açıklanabilir. Düşük eğitim düzeyine ait bireylerin kültürümüze bağlı olarak eşine ve ailesine hizmet ve destek göstermesi, eşlerin sevgilerini gösterme biçimi olarak algılanır. Eğitim düzeyinin yükselmesinin özellikle KKTC toplumunun geleneksel değerlerinden uzaklaşmasında önemli bir etken olarak dikkat çekmektedir.

5.4.6 Mesleklere Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması

Bireylerin mesleklerine yönelik olan bulguların frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan çalışmada %5 ($p < .05$) anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma yaşanmamıştır.

Evlilik uyumu ve doyumunun meslek ile ilişkileri incelendiğinde ise, Fıfıloğlu (1992) ve Acar(1998)'a göre meslek ile evlilik uyumu ve doyum arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığını vurgularken, Maasen ve Groot (1994) ve Lye ve Birlarz(1993)'a göre, çalışan kadınların, çalışmayan kadınların eşlerine göre evlilik doyumlarının daha düşük olduğunu, meslek ve evlilik uyumu ve doyum arasındaki ilişkilerin gözardı edilmemesi gerektiğini vurgulamıştır. Kirkpatrick, Kiger, Daphne, Riley ve Larsen (2001) de bu görüşü destekler nitelikte sonuçlara ulaşmıştır.

Beş Sevgi Dili ölçeği alt boyutları incelendiğinde ise Hizmet Davranışı ve Onaylayıcı Sözler alt boyutlarının Ev Hanımı bireylerin ortalamaları yüksek çıkarken, Fiziksel Temas ve Hediye Alma alt boyut ortalamaları ise Öğretmen mesleğini yürütenlerin yüksek çıkmıştır. Kaliteli Zaman alt boyutu ortalamaları ise Diğer meslek grubunda olan bireyleri oluşturmaktadır.

Araştırma sonucuna göre farklı meslek grupları arasında anlamlı farklılaşmalar görülmesi de tablonun geneline bakıldığında memur, akademisyen ve öğretmenlerin ev içi rollerine ilişkin daha eşitlikçi bir tutuma sahip oldukları söylenebilir. Bu durum eğitim düzeyinin artması ve bu meslek gruplarının sürekli insanlarla iletişim içerisinde olması ile açıklanabilir.

5.4.7 Eşin Mesleğine Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması

Bireylerin eşlerinin mesleklerine yönelik olan bulguların frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan çalışmada %5 ($p<.05$) anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma yaşanmamıştır. Araştırmaya katılan bireylerin ortalamaları incelendiğinde Hizmet Davranışı ve Onaylayıcı Sözler alt boyutlarına ilişkin ortalamalara bakıldığında emekli olan bireylerin ortalamalarının yüksek olması dikkat çekmektedir. Bu sonuca, emekli olan bireylerin ev içerisinde daha çok zaman geçirip evleri ve eşleri ile ilgili daha çok sorumluluk üstlenebildikleri yorumunu getirebiliriz. Fiziksel Temas, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutlarına ait ortalamalarda ise herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

5.4.8 Evlilik Yaşına Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması

Bireylerin evlilik yaşına yönelik olan bulguların frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan çalışmada %5 ($p<.05$) anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma yaşanmamıştır.

Yapılan literatür taraması sonucunda evlilik uyumu ve doyumunu ile evlilik yaşı ile ilgili pek çalışmaya rastlanmasa da, Tutarel-Kışlak ve Çabukça (2000) ve Acar (1998) yaptıkları çalışmalarda da evlilik uyumu ve doyumunu ile evlilik yaşı arasında bir ilişkiye rastlamamışlardır.

Araştırmada elde edilen sonuçlar evlilik yaşı ve evlilik doyumunu ve uyumu arasındaki değişimi araştıran çalışmalar dikkate alınarak değerlendirildiğinde evli bireylerin evlilik yılı ile evlilik doyumunu ve uyumu arasında fark çıkmaması eşlerin zaman içerisinde birbirlerini tanıyarak birbirlerini kabul etmelerinden kaynaklanıyor olabileceğini düşündürmektedir.

Beş Sevgi Dili ölçeği alt boyutlarına bakıldığında da 49 ve üzeri yaş aralığındaki katılımcıların az sayıda olmasının ortalamalarda tutarsızlık göstermesine sebebiyet verdiği söylenebilir.

5.4.9 Evlilik Süresi Değişkenine Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Yorumlanması

Bireylerin evlilik süresine yönelik olan bulguların frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan çalışmada %5 ($p<.05$) anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma yaşanmamıştır.

Evlilik süresi ile evlilik uyumu ve doyumunu arasındaki ilişkilerin incelendiği araştırmalarda, Acar (1998)'in 52 çift ile yaptığı çalışmada herhangi bir ilişkiye rastlanmazken, Erci ve Ergin (2005) çalışmasında evlilik süresi değişkeninin kadınların evlilik doyumunu negatif yönde etkilediğini belirtirken, Chadler ve Fittro (2002), evliliğin orta dönemlerinde evliliğin uyumunun azaldığına dair sonuçlara ulaşmıştır. Vangelisti ve Huston (1994) ve Demiray (2006) da bu sonuçları destekler nitelikte bulgulara ulaşmışlardır.

Beş Sevgi Dili ölçeği alt boyutları ortalamalarına bakıldığında ise, evliliğin ilk 1-5 yılları arasında olan bireylerin Hizmet Davranışı, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutları ortalamaları yüksek çıkarken, Fiziksel Temas evliliğin orta dönemini kaplatan 16-20 yılları arasında olan evliliklerin ortalamaları yüksek çıkmıştır. Onaylayıcı Sözle alt boyutu ortalamalarına bakıldığında ise evliliğin ileriki dönemi olan 31 ve üzeri yıl evliliği olan bireylerin ortalamalarının yüksek çıktığı görülmektedir.

Cimbalo ve diğerleri (1976), çiftlerle yaptıkları araştırmalarında, tıpkı araştırmada olduğu gibi, evlilik süreleri arttıkça aşk puanlarının düştüğünü saptamışlardır.

Bu araştırma ve bu konuda yapılan araştırma sonuçlarının farklılık göstermesinin sebebi, örneklemden kaynaklandığı düşünülmektedir.

5.4.10 Çocuk Sayısına Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması

Bireylerin çocuk sayısına yönelik olan bulguların frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan çalışmada %5 ($p < .05$) anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma yaşanmamıştır.

Tutarel-Kışlak ve Çabukça (2000)'nin yaptıkları çalışmada da herhangi bir ilişkiye rastlamadıklarını Hoffman ve Levant (1985) ve Fıfıloğlu (1992)'nin çalışmalarıyla desteklemişlerdir.

Evlilik uyumu ve doyumunu ile çocuk sayısı arasındaki ilişkilerin incelendiği birçok çalışmada ise, çocuk sayısının evlilik uyumu ve doyumunu önemli derecede etkilediği görülmüştür (Sezer,2005; Yeşiltepe,2011; Waite ve Lillard, 1991; Callan,1984; Rho,1989; Kukay,2005).

Beş Sevgi Dili ölçeği alt boyutlarına bakıldığında ise, 4-6 çocuk sahibi olan katılımcıların sayısı az olduğundan ortalamalar arasında tutarsızlığa neden olmuştur. İlgili literatür incelendiğinde bu konuyla ilgili farklı araştırmalarla karşılaşılmaktadır. Çocuğun evlilik üzerindeki etkisi ile ilgili farklı açıklamalar söz konusudur. Bazı görüşler çocuğun evliliğe olumlu etkisi olduğunu belirtirken, bazı görüşler ise çocuğun evliliğe olumsuz etkisi olduğunu belirtmektedir. Çocuğun evliliğe olumlu etkisi olduğunu ifade eden açıklamalara göre çocuk eşlerin birbirlerine duydukları şefkat, sevgi sonucunda dünyaya gelir ve eşlerin evlilik ilişkilerini olumlu anlamda pekiştirmektedir. Çocuğun evliliği olumsuz etkilediğini belirten açıklamalara göre ise çocuklar eşler için bir sıkıntı kaynağı olduğunu ve eşler arasındaki yaklaşmayı engelleyerek uyumsuzluğa neden olduğu vurgulanmaktadır (Belsky, 1990, akt. Çelik,2006).

5.4.11 Evlenme Biçimine Göre Beş Sevgi Dili'ne İlişkin Bulguların Tartışılması

Bireylerin evlenme biçimine yönelik olan bulguların frekanslardaki farkların anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan çalışmada %5 ($p < .05$) anlamlılık düzeyinde bir farklılaşma yaşanmamıştır.

Evlenme biçimi ile evlilik uyumu ve doyumunun yordandığı çalışmalara bakıldığında Yasan ve Gürgen (2009)'e göre görücü usulü evlenenlerle flört dönemi geçirdikten sonra evlenenler arasında evlilik doyumunu bakımından bir fark olduğunu, görücü usulü evliliğin evlilik uyumu ve doyumunu düşürdüğünü vurgularken, Acar (1998) ve Yeşiltepe (2011) evlenme biçimi ile evlilik uyumu ve doyumunu arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ortaya koymuşlardır.

Beş Sevgi Dili ölçeği alt boyutu puanlarına bakıldığında, Hizmet Davranışı, Onaylayıcı Sözler, Kaliteli Zaman ve Hediye Alma alt boyutlarında evlenme biçimi flört olan bireylerin ortalamaları yüksek çıkarken, Fiziksel Temas alt boyutunda ise görücü usulü evlilik biçimine ait ortalamaların yüksek çıktığı görülmektedir.

KKTC toplumunda, evlenmeden önceki süreç bazı geleneksel kurallarla belirlenmiştir. Çiftler flört ederek evlense bile söz ve nişanlılık gibi aşamalardan her çiftin geçtiği bilinmektedir, yani flört eden çift de görücü usulüyle tanışan çift de aynı süreçlerden geçmektedir ve çiftler evliliğe eşit koşullarda başlamaktadır. Bundan yola çıkarak, çiftlerin flört ederek evlenmelerine ya da görücü usulüyle evlenmelerine göre evlilik doyumunun farklılaşmamasının bir nedeni olduğu düşünülebilir. Ayrıca günümüzde görücü usulüyle evlenme geleneksel yapısını kaybettiği görülmektedir. Çift başka bir kişi tarafından tanıştırsa bile flört sürecini yaşamaktadır, yani görücü usulü flört etmeye dönüşmektedir. Bu durum da çiftlerin evlilik doyumlarının evlilik biçimine göre farklılaşmamasının bir nedeni olarak gösterilebilir.

Bölüm 6

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, çalışma sonuçlarının genel bir değerlendirmesi yapılmış ve ileride bu alanda yapılacak araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

6.1 Sonuçlar

Bu araştırmanın birinci amacı; Egbert ve Polk (2006)'un geliştirmiş oldukları Five Love Language (Beş Sevgi Dili) ölçeğini Türk kültürüne uyarlayarak geçerlik ve güvenilirlik çalışmasının yapılmasıdır. İkinci amacı ise, Türk kültürüne uyarlanan ölçeğin evli bireylerin bazı sosyo demografik değişkenlerine göre incelenip sevgi dillerinin karşılaştırılmasıdır. Yapılan analizlerde elde edilen verilerle yapılan faktör analizi bulgularına göre ölçeğin orjinal formuyla aynı yapıyı ölçtüğü sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan faktör analizi sonuçlarına göre orjinal formla paralellik gösteren 5 faktörlü bir yapı ortaya çıkmıştır. Birinci faktör varyansın %18.98 'ini, ikinci faktör %17.04'ünü, üçüncü faktör %16.68'ini, dördüncü faktör %15.72'sini ve beşinci faktör %13.59'unu açıklamaktadır. Beşi birlikte toplam varyansın %47.42'sini açıklamaktadır. Faktörlerin varyans yüzdeleri incelendiğinde beş faktörün de önemli faktörler olduğu açıktır.

Birinci faktör altındaki Hizmet Davranışı alt boyutu altındaki 4 maddenin faktör yükleri 0.857 ile 0.933, ikinci faktör olan Fiziksel Temas alt boyutu altındaki 4 maddenin faktör yükleri 0.813 ile 0.926, üçüncü faktör olan Onaylayıcı Sözler alt boyutu altındaki 4 maddenin faktör yükleri 0.917 ile 0.962, dördüncü faktör olan Kaliteli Zaman alt boyutu altındaki 4 maddenin faktör yükleri 0.765 ile 0.893 ve

beşinci faktör olan Hediye Alma alt boyutu altındaki 4 maddenin faktör yükleri 0.609 ile 0.901 arasında değişmektedir. Bu bulgular doğrultusunda ölçeğin basit ve kararlı bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. Gerçekleştirilen faktör analizi sonrasında örnekleme yeterliliği ise 0.938 olarak saptanmıştır. Analiz bulgularına göre ölçeğin yapısal olarak geçerli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Beş Sevgi Dili ölçeğinin güvenilirliğini ölçmek için yapılan Cronbach Alpha katsayıları, ölçeğin orjinal formuna paralel olarak yüksek bir benzerlik olduğunu göstermiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, Beş Sevgi Dili Ölçeği geçerli ve güvenilir bir yapıya sahiptir.

Araştırmanın ikinci amacı olan Türk kültürüne uyarlanan ölçeğin evli bireylerin bazı sosyo demografik değişkenlerine göre incelenip sevgi dillerinin karşılaştırılması aşamasında yapılan tek yönlü varyans (ANOVA) sonuçlarına göre, Beş Sevgi Dili ile sosyodemografik özellikler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Beş Sevgi Dili ile sosyodemografik özellikler arasında anlamlı bir farklılık olmamasının nedeninin ise sevginin sonradan kazanılan bir kavram olarak değil, ailemizden kazandığımız örüntülerden kaynaklanabileceği düşüncesinin varsayılmasıdır. Son olarak, araştırma bulguları doğrultusunda KKTC’de yaşayan evli bireyler sevgilerini en sık Fiziksel Temas alt boyutuna göre gösterirken en az Hizmet Davranışı alt boyutuna göre gösterdiklerini söyleyebiliriz.

6.2 Öneriler

Bu bölümde, araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda araştırmacılara, uygulayıcılara ve ilgili kurumlara yönelik önerilere yer verilmiştir.

6.2.1 Araştırmacılara Öneriler

1. Uyarlanan ölçeğin daha geniş bir örnekleme çalışılarak sonuçların Kuzey Kıbrıs'a genellenmesinin sağlanması,
2. Araştırmada uyarlanan ölçek evliliği oluşturan çiftlerden birisine uygulanmıştır. Ölçeğin her iki eşe uygulanarak eşler arası farklılıklarının araştırılması sonucunda eşlerden elde edilen puanlarla her evliliğe özgü evlilik uyum grafiği oluşturularak, bu grafikte her iki eşin sevgi dilleri hakkındaki algı farklılıkları ortaya çıkarılarak benzerliklerine göre evlilik danışma sürecinin planlanabileceği düşünölmektedir.
3. Araştırmada uyarlanan ölçeğin anne baba tutumları, evlilikte sevgi dillerinin çocuk yetiştirme ile ilişkisinin araştırılması,
4. Sevgi diline ilişkin yapılacak araştırmalarda, daha farklı değişkenler de ele alınabilir.
5. Kuzey Kıbrıs'taki boşanma oranlarının Türkiye, Güney Kıbrıs ve Avrupa Birliği ölkelerine göre 2-3 kat daha fazla olmasından dolayı, boşanmaların nedenlerinin beş sevgi dili ile ilişkisi olup olmadığı hakkında araştırmalar yapılmasının faydalı olacağı düşünölmektedir.
6. Evliliğinde uyumlu, evliliğinde uyumsuz ve tek ebeveynli ailelerin çocuklarının akademik başarıları ve davranış sorunlarının araştırılıp, beş sevgi dili alt boyutlarına göre hangilerini kullanıp kullanmadıkları korelasyonel tarama deseni ile yeniden araştırılabilir.

7. KKTC'deki evreni kapsayan bir örneklem oluşturularak en sık ve en az kullanılan sevgi dillerinin nedenleri nitel bir araştırma ile derinlemesine araştırılabilir.

6.2.2 Uygulayıcılara Öneriler

Aile ve evlilik danışmanlığına başvuran çiftlerin sorunu ne olursa olsun, yardım sürecinin yapılandırılmasında iletişim, empati ve sevgi dilleri konuları üzerinde durulması,

6.2.3 İlgili Kurumlara Öneriler

1. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından farklı düzeylerde (okul öncesi, ilköğretim) öğretim programlarına, aile bireylerinin görev ve sorumlulukları bağlamında beş sevgi dili alt boyutlarının nasıl entegre edileceği önerilebilir.
2. Beş sevgi dili alt boyutlarından Hizmet Davranışı alt boyutunun en az kullanılan alt boyut olması doğrultusunda, bu boyutun önemini çiftlere kazandırmak için Devlet Planlama Örgütü tarafından eğitici ve bilgilendirici çalışmalar yürütülebilir.

KAYNAKLAR

Acar, A. (1998). *Ankara'da Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Genel Kurumu Genel Müdürlüğüne Bağlı Sosyal Hizmet Kuruluşlarında Çalışan Üniversite Mezunu Evli Personelin Evlilik Doyumları*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi.

Adak, N. (2005). *Toplumun Temel Yapı Taşı:Aile, Kurumlara Sosyolojik Bir Bakış*, İstanbul: Birey Yayınevi.

Alicik, H. (2013). *Modern Kültür ve Eğitimin Geleneksel Aile Yapısında Meydana Getirdiği Değişme Eğilimleri: Kıbrıs Türk Aile Yapısı Üzerine Bir Araştırma*, Kıbrıs: Işık Kitabevi.

Bagavos, C. (2001). *Low Fertility in Europe:Family, Gender and Public Policies*, Vienna: A Synthesis Report, European Observatory on the Social Situation, Demography and Family-Austrian Institute for Family Matters, Research Paper.

Bal, H. (2007). *Bağlanma Stilleri, Cinsiyet Roller ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek lisans Tezi, Mersin Üniversitesi.

Bayalan, Y. (2013). *Beş Sevgi Dili*, <http://yusufbayalan.com/kadın-erkek-iliskileri-ve-sevgi-dili/> (25 Haziran 2015).

- Bayer, A. (2013). *Değişen Toplumsal Yapıda Aile*, Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 4-8.
- Bayraktaroğlu, H. (2007). *Farklı demografik değişkenlere sahip evli bireylerin çatışma eğilimi ve çift uyumu açısından karşılaştırılması*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Yakın Doğu Üniversitesi.
- Beck, A., & Emery, G. (2011). *Anksiyete Bozuklukları ve Fobiler*, İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Bowman, M. L. (1990). *Coping Efforts and Marital Satisfaction: Measuring Marital Coping and Its Correlates*, Journal of Marriage and The Family ., 461-475.
- Budak, S. (2000). *Psikoloji Sözlüğü*, Ankara: Sanat Yayıncılık.
- Büyükşahin, A. (2004). *Türkiye'de Uyarılma Çalışmaları Yapılmış ya da Türk Kültüründe Geliştirilmiş Ölçeklerin Kısa Tanımı*, Türk Psikoloji Dergisi, 129-143.
- Callan, V. (1984). *Voluntary Childlessness - Early Articulator and Postponing Couples*, Journal of Biosocial Science, 501-509.
- Canel, N. (2011). *Evlilik ve Aile Hayatı*, Ankara: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- Carlson, E. S. (1982). *Motherhood, Marriage Timing and Marital Stability*, Social Forces 61(1), 258-267.

- Chandler, & C., F. J. (2002). *Family and Consumer Sciences Agent*. Ohio State.
[http:// www.hec.ohio-state.edu/famlife](http://www.hec.ohio-state.edu/famlife), (15.11.2015).
- Cherlin, A. (1977). *The Effect of Children On Marital Dissolution*, doi:
<http://dx.doi.org/>, (10.10.2015).
- Cherlin, A. (1979). *Work Life and Marital Dissolution*, In G.
- Cooper, K., Chassin, L., & Zeiss, A. (1995). *The Relation of Sex Role, Self Concept and Sex Role Attitudes to the, Sex Roles*, 227-241.
- Corey, G. (2009). *Theory and Practice of Counselling and Psychoterapy*, United Kingdom: Thomson Books.
- Curun, F., & Çapkın, M. (2014). *Romantik Kıskançlığın Bağlanma Stilleri, Benlik Saygısı, Kişilik Özellikleri ve Evlilik Doyumu Açısından Yordanması*, Ulakbim Psikoloji Çalışmaları Dergisi, 1-22.
- Çağ, P., & Yıldırım, İ. (2013). *Evlilik Doyumunu Yordayan İlişkisel ve Kişisel Değişkenler*, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 13-23.
- Çelik, M. (2006). *Evlilik Doyum Ölçeği Geliştirme Çalışması*, Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi.
- Çınar, L. (2008). *Evlilik doyumu: cinsiyet rolleri ve yardım arama tutumu*, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Gazi Üniversitesi.

Dattilio, F. (2010). *Bilişsel Davranışçı Çift Terapisi: Klinisyenler İçin Kapsamlı Bir Rehber*, İstanbul : Psikoterapi Enstitüsü Yayını.

Davarcı, Y. (2013). *Son Kale Aile*, Ankara: Korza Yayıncılık.

Demiray, Ö. (2006). *Evlilikte Uyumun Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Dicle Üniversitesi.

Deniz, K. (2007). *The Adaptation of Psychological Scales*, Journal of Faculty of Educational Sciences, 1-16.

Dikeçligil, B. (1995). *Türk Toplumunun Aile Tipleri, Yüzyıl Biterken Cumhuriyet Dönemi Türk Ansiklopedisi*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Dikeçligil, B. (1995). *Türk Toplumunun Aile Tipleri, Yüzyıl Biterken Cumhuriyet Dönemi Türk Ansiklopedisi*, İstanbul : İletişim Yayınları.

Dinçyürek, S., & Uygarer, G. (2012). *Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Arkadaşlıkları Sırasında Evlilik Konusundaki Bakış Açıları Üzerinde İletişimin Etkisi*, Eğitim Araştırmaları-Eurasion Journal of Educational Research, 151-166.

Dirlik, E. (2014). *Ölçek Geliştirme Konulu Doktora Tezlerinin Test ve Ölçek Geliştirme Standartlarına Uygunluğunun İncelenmesi*, Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi, 62-78.

- Eagly, A., Wood, W., & Diekmann, A. (2000). *Social Role Theory of Sex Differences and Similarities: A Current Appraisal*, Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, 123-160.
- Egbert, N., & Polk, D. (2006). *Speaking the language of relational maintenance: A validity test of Chapman's (1992) five love languages*, Communication Research Reports, 1-8.
- Erbek, E., Beştepe, E., Akar, H., Eradaımlar, N., & Alpkın, R. (2005). *Evlilik Uyumu*, Düşünen Adam Dergisi, 39-47.
- Erci, E., & Ergin, R. (2005). *Women's Satisfaction with Their in Turkey*, Marriage and Family Review, 117-133.
- Erkuş, A. (2003). *Psikometri Üzerine Yazılar*, Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları No:3.
- Feeney, J. (1994). *Attachment Style, Communication Patterns and Satisfaction Across the life Cycle of Marriage*, Personal Relationships, 333-348.
- Fışıloğlu, H. (1992). *Lisans üstü Öğrencilerin Evlilik Uyumu*, Psikoloji Dergisi, 16-23.
- Fromm, E. (2000). *Sevme Sanatı*, İstanbul: Payel Yayınları. 18-20.
- Glenn, N. (1991). *The Recent Trend in Marital Success In The United States*, Journal of Marriage and the Family, 261-271.

- Goldenberg, I., & Goldenberg, H. (2000). *Family Therapy*, United States of America: Brooks/Cole Publishing.
- Greeff. (2001). *Intimacy and Marital Satisfaction in Spouses*, Journal of Sex&Marital Therapy, 247-257.
- Güldü, Ö., & Ersoy-Kart, M. (2007). *Toplumsal Cinsiyet Roller ve Siyasal Tutumlar: Sosyal Psikolojik Bir Değerlendirme*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi, 3-64.
- Gülerce, A. (1996). *Türkiye'de Ailelerin Psikolojik Örüntüleri*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Günidi, Y. G. (2011). *Aile Kavramının Değişim Süreci ve Okul Öncesi Dönemde Ailenin Önemi*, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, 349-361.
- Günsel, D. (2013). Evli bireylerin algıladıkları eş desteğinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi:KKTC örneği. *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, Yüksek lisans tezi.
- Güven, N. (2005). *İlişkilerle İlgili Bilişsel Çarpıtmalar ve Algılanan Problem Çözme Becerilerinin Evlilik Doyumu ile İlişkisi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi.
- Hasta, D. (1996). *Ev işi paylaşımı ve ev işi paylaşımında hakkaniyet algısı ile evlilik doyumu ilişkisi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi.

- Hiebert, W. (2014). *Çift Terapilerinde Yapılandırılmış İlk Görüşmeler*, Ankara: Pegem Akademi.
- Hoffman, S., & Levant, R. (1985). *A Comparison Of Childfree And Child-, Family Relations*, 197–203.
- Janssen, J. P. (1998). *The Instability of Marital and Cohabiting Relationships in Netherlands*, *Mens en Maatschappij*, 4-26.
- Karakaş, D. F. (2012). *Kuzey Kıbrıs (KKTC) Merkezi Cezaevi Üzerine yapılan Alan Çalışmasından Elde Edilen Verilerin Suçla Mücadele Bağlamında Analizi*, *TBB Dergisi*, 97-150.
- Karney, B. B. (1997). *Neuroticism, Marital Interaction and The Trajectory of Marital Satisfaction*, *Journal of Personality and Social Psychology*, 72:1075-1092.
- Kayhan, Y., & Yazıcıoğlu, Ü. (2007). *Aile Yapısı ve Özellikleri*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Keim, J. (2000). *Strategic Family Therapy, Family Counselling and Therapy*, Itasca, IL:F.E. Peacock.SS, 170-207.
- Kılıç, E. (2009). *Aile Terapileri, Psikoterapi Yöntemleri*, Ankara: Hekimler Birliği Yayını.
- Kirkpatrick, L., & Davis, K. (1994). *Attachment Style, Gender, and Relationship stability*, *Personal Social Psychology*, 502-512.

- Koca, D. (2013). *Bir Aile Eğitim Programının Evli Annelerin Evlilik Doyumu, Evlilikte Sorun Çözme Becerisi ve Psikolojik İyi Oluşlarına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi.
- Leahy, R. (2008). *Bilişsel Terapi Yöntemleri*, Ankara: HYB Basın Yayını.
- Levinger, G. (1990). *The Social Psychology of Marriage*, The Guildford Pres, 19-25.
- Levinger, M. O. (1979). *Divorce and Separation: Context, Causes and Consequences*, New York: Basic Books.
- Madanes, C. (1981). *Strategic Family Therapy*, San Fransisco: Jossey-Bass.
- Metintaş, S., Akşit, A., Toprak, D., Çelik, M., Ünlüoğlu, İ., & Tayfur, Ö. (2007). *Aile Sağlığı*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Nazlı, S. (2001). *Aile Danışmanlığı*, Ankara: Nobel Yayınları.
- Ordeni S.R., B. N. (1968). *Dimensions of Marriage Happiness*, American Journal of Sociology, 715-731.
- Özcan, N. (1994). *Boşanma, Ölüm ya da TERk Nedeniyle Ebeveynlerin Birinin ya da Her İkisinin Yokluğu*, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, 149-158.
- Özgüven, İ. (2001). *Ailede İletişim ve Yaşam*, Ankara: PDREM yayınları.
- Özgüven, İ. E. (2000). *Evlilik ve Aile Terapisi*, Ankara: PDREM yayıncılık.

- Peseschikan, N. (1999). *Pozitif Aile Terapisi*, İstanbul: Beyaz Yayınevi.
- Peseschikian, N. (1999). *Pozitif Aile Terapisi*, İstanbul: Beyaz Yayınevi.
- S.T., G. (2002). *Family Therapy. History, Theory and Practice*, Merrill Prentice Hall, 3-26.
- Sağlam, M. (2011). *Boşanma Sürecinde Olan Ailelerdeki Çocukların Aile Algılarının ve Sorunlarının Resimler Aracılığı ile İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi.
- Satir, V. (2001). *İnsan Yaratmak: Aile Terpisinin Başyapıtı*, İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Savaşır, I., Sezgin, N., & Erol, N. (1992). *0-6 Yaş Çocuklar İçin Gelişim Tarama Envanteri Geliştirilmesi: Ön Çalışmalar*, Türk Psikiyatri Dergisi, 33-38.
- Saxton, L. (1982). *Marriage. the Nature of Marriage, the Individual, Marriage, and the Family. (5.Edith)*, California: Wadsworth publishing company Belmont.
- Schmitt, D. (2003). *Are Men Universally More Dismissing Than Women? Gender Differences in Romantic Across 62 Cultural Regions*, Personal Relationships, 307-333.
- Sezen, L. (2011). *Türkiye'de Evlenme Biçimleri*, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 185-196.

- Sezer, Ö. (2005). *Kadınların Uyum Düzeylerinin Bazı Değişkenler İncelenmesi*. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 87-98.
- Taşköprü, M. (2013). *Evlilik Doyumu ile Problem Çözme Becerileri, Stresle Başa Çıkma ve Evlilik Süresi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi.
- Terry, J. K. (1995). *Working With Families, Guidance and Counselling In The Elementary and Middle Schools*, Brown and Benchmark Publishers, 254-281.
- Tezer, E. (1996). *Evlilik Doyumu ve İş Doyumu: Bir Ön Çalışma*. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 24-26.
- Thornton, A. (1987). *Social Change and The Family: Comparative Perspectives From The West, China and South Asia*, Sociological Forum, 746-766.
- Turan, S. (2013). *İnternet Ağında Çocuğum (Çocuğumu İnternet ve Bilgisayarın Zararlarından Nasıl Korurum?)*, Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 4-8.
- Tutarel-Kışlak, S. (1997). *Evlilik Uyumu ile Nedensellik ve Sorumluluk Yüklemeleri Arasındaki İlişkiler*, Türk Psikoloji Dergisi, 55-64.
- Tutarel-Kışlak, Ş., & Çabukça, F. (2002). *Empati ve Demografik Değişkenlerin Evlilik Uyumu ile İlişkisi*, Aile ve Toplum Dergisi, 32-38.

- Tutarel-Kıslak, Ş., & Göztepe, I. (2012). *Duygu Dışavurumu, Empati, Depresyon ve Evlilik Uyumu Arasındaki İlişkiler*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- Twenge, J. C. (2003). *Parenthood and Marital Satisfaction: A Meta-Analytic Review*, Journal of Marriage and The Family, 65:574-583.
- Twenge, M., Campbell, K., & Foster, A. (2003). *Parenthood And Marital Satisfaction: A Meta Analytic Review*, Journal Of Marriage and Family, 574-583.
- Üncü, S. (2007). *Duygusal Zeka ve Evlilik Doyumu İlişkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi.
- Vangelisti, A., & Banski, M. (1993). *Couples Debriefing Conversations*, Family Relations, 149-158.
- Waite, L., & Lillard, L. (1991). *Children and Marital Disruption*, American Journal of Sociology, 930-953.
- White, L. E. (1990). *Emptying the Nest and Parental Well-Being: An Analysis of National Panel Data*, American Sociological Review, 235-242.
- Yalçın, H. (2014). *Evlilik Uyumu ile Sosyodemografik Değişkenler Arasındaki İlişki*, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 3(1).

Yasan, A., & Grgeu, F. (2009). *Marital Satisfaction, Sexual Problems and Possible Difficulties on Sex Therapy in Traditional Islamic Culture*, Journal of Sex and Marital Therapy, 68-75.

Yeşiltepe, S. (2011). *ğretmenlerin evlilik uyumlarının psikolojik iyi oluş ve bazı değişkenler açısından incelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi.

Young, M. (2004). *Healthy Relationships: Where's The Research?*, The Family Journal: Counselling and Therapy for Couples and Families., 219-225.